

Lokale politici en ambtenaren over het gemeentelijk managementmodel

Het uur 0

Evelien MINNEN, Annemie AERTS

promotor :

Prof. dr. Johan ACKAERT

Woord vooraf

In de tweede licentie van de opleiding Toegepaste Economische Wetenschappen aan de Universiteit Hasselt moet een student met een eindverhandeling aantonen dat hij/zij een vakgebied van de economie beheerst. Wij hebben voor het onderwerp van het nieuwe gemeentedecreet gekozen. Dit decreet is in werking getreden op 1 januari 2007 en heeft in deze periode veel publiciteit gekregen. We wilden onderzoeken of het nieuwe gemeentedecreet aan alle eisen van zowel politici als ambtenaren voldoet en/of er eventueel nog verbeteringen nodig zijn.

Onze promotor was Prof. Dhr. Johan Ackaert. Hij is doctor in de sociale wetenschappen en schreef al vele boeken in verband met verkiezingen en burgemeesters. Hij was dan ook een grote hulp bij het begeleiden van onze eindverhandeling en daarom willen we hem bedanken. Ook gaat onze dank naar de Limburgse politici en gemeentesecretarissen die meegewerkt hebben aan ons onderzoek, zonder hen was het onmogelijk geweest.

Deze eindverhandeling vormt het sluitstuk van onze opleiding aan de Universiteit Hasselt. We hebben de eindverhandeling met twee gemaakt en hebben deze samenwerking als positief ervaren.

Samenvatting

Onze eindverhandeling handelt over het nieuwe gemeentedecreet dat op 1 januari 2007 in Vlaanderen in werking is getreden. We hebben onderzocht of het nieuwe gemeentedecreet voldoet aan de wensen en eisen van de lokale politici en ambtenaren en of er eventueel nog verbeteringen kunnen aangebracht worden. We hebben voor de opbouw van onze eindverhandeling gewerkt met een literatuurstudie en een enquête.

In hoofdstuk 1 lichten we eerst de geschiedenis van het nieuwe gemeentedecreet toe. Aan de basis van het nieuwe gemeentedecreet liggen de Lambermontakkoorden van 1 januari 2002. In deze akkoorden werd vastgelegd dat de gewesten voortaan bevoegd zijn voor de organisatie en werking van het lokale bestuur. Al in 2002 werd er gestart met een ontwerp van nieuw gemeentedecreet. Minister Marino Keulen heeft ervoor gezorgd dat het nieuwe gemeentedecreet uitwerking kon krijgen in Vlaanderen en vanaf 2007 in werking kon treden.

Als centrale onderzoeksvraag voor ons onderzoek hebben we gekozen voor:

Wat zijn de opvattingen over de huidige en gewenste situatie van lokale politici en ambtenaren in verband met het nieuwe gemeentedecreet?

Als doelgroep voor de ambtenaren hebben we gekozen voor de gemeentesecretaris. De reden hiervoor is dat er voor de secretaris een aantal zaken veranderen in het nieuwe gemeentedecreet die we interessant vonden om te onderzoeken. In hoofdstuk 2 wordt eerst een toelichting gegeven van de gemeentesecretaris en zijn/haar bevoegdheden. Vervolgens komen enkele van de belangrijkste veranderingen aan bod. Er moet een intern controlesysteem worden opgericht door de gemeentesecretaris in de gemeente/stad dat eveneens door hem/haar zal worden opgevolgd. Ook moet er in iedere gemeente/stad een managementteam aanwezig zijn dat samenwerkt met de gemeentesecretaris. De gemeentesecretaris is de voorzitter van dit managementteam. Het managementteam ondersteunt de coördinatie van de gemeentelijke diensten bij de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering en de beleidsevaluatie.

De gemeentesecretaris heeft ook de functionele leiding over de financieel beheerder. De financieel beheerder heette voorheen ontvanger en was een autonoom persoon naast de

secretaris. De secretaris moet ook aan het begin van elke volledige vernieuwing van de gemeenteraad samen met het managementteam een afsprakennota afsluiten met de burgemeester, het college van burgemeester en schepenen en de gemeenteraad. De afsprakennota wordt gebruikt als middel om de beleidsdoelstellingen te realiseren.

Hoofdstuk 3 behandelt de lokale politici en meer bepaald de burgemeester, schepenen en gemeenteraadsleden. Eerst wordt toegelicht wat hun functie binnen de gemeente inhoudt. Ook op politiek gebied zijn er veranderingen in het nieuwe gemeentedecreet. Enkele van de belangrijkste veranderingen zijn: De O.C.M.W.-voorzitter wordt opgenomen als lid van het schepencollege (dit mag al in 2007 maar is pas verplicht vanaf 2012), de gemeenten moeten een klachtenbehandelingsysteem opstellen en de gemeenten kunnen het aantal schepenen verminderen vermits het gemeentedecreet enkel maar een maximum bepaalt. Eveneens zullen de politici rekening moeten houden met het intern controlesysteem en het managementteam.

De uitwerking van de centrale onderzoeksvraag in deelvragen wordt toegelicht in hoofdstuk 4. De deelvragen die we op basis van een literatuurstudie hebben afgeleid zijn: politieke dominantie, managementteam, intern controlesysteem, externe controle, politieke veranderingen, meer bevoegdheden voor de secretaris en de werking van het bestuur en de administratie. Per deelvraag wordt uitgelegd wat we onder de topic verstaan en worden de enquêtevragen vermeldt. We hebben ervoor gekozen om zoveel mogelijk dezelfde vragen te stellen aan zowel de gemeentesecretaris als de politici omdat dit een vergelijking tussen deze twee groepen vereenvoudigd. We hebben gekozen voor een enquête via email. De ervaringen met het versturen van de enquête worden eveneens in hoofdstuk 4 toegelicht.

In hoofdstuk 5 worden eerst de hypothesen opgesteld die we in hoofdstukken 6, 7 en 8 via SPSS 13.0 getest hebben. De hypothesen worden ondersteund door een grondige literatuurstudie. In totaal hebben we 11 hypothesen afgeleid. De meeste hypothesen konden zowel voor de secretaris als de politici getest worden. Een minderheid heeft betrekking op ofwel de secretarissen ofwel de politici.

In hoofdstuk 6, 7 en 8 hebben we de hypothesen getest. Hoofdstuk 6 behandelt de hypothesen voor de gegevens die we gekregen hebben van de gemeentesecretarissen. In hoofdstuk 7 testten we de hypothesen voor de antwoorden op de enquête verkregen van

de politici. Voor hoofdstuk 8 hebben we een gemeenschappelijke dataset in SPSS 13.0 gemaakt voor de gegevens van zowel de gemeentesecretaris als de politici. We zijn hoofdstuk 6 en 7 begonnen met frequentietabellen voor het geslacht, leeftijd, anciënniteit, opleidingsniveau en grootte van de gemeente. Voor de politici komt daar nog een frequentietabel bij voor de politieke partij en eveneens of de respondent al dan niet tot de politieke meerderheid behoort. Om de hypothesen te testen hebben we kruistabellen gebruikt. Op basis van de χ^2 -waarde en de p-waarde konden we dan besluiten of onze hypothese al dan niet significant is. Als een hypothese significant is wil dit zeggen dat er, op basis van de gegevens van de kruistabel, voldoende zekerheid is dat de hypothese juist is.

Het laatste hoofdstuk van deze eindverhandeling is hoofdstuk 9 en bevat de conclusies op basis van de vorige drie hoofdstukken. We vatten per deelvraag nog eens samen welke hypothese we getest hebben, of de gegevens van de kruistabel aansluiten bij de hypothese en of we mogen besluiten dat de hypothese significant is. Vooral de conclusies over het gezamenlijke hoofdstuk van de gemeentesecretarissen en de politici zijn interessant omdat er blijkbaar toch soms opmerkelijke verschillen bestaan over hoe ambtenaren en politici tegen een bepaalde deelvraag aankijken. Tot slot is er nog een algemene conclusie met een antwoord op de centrale onderzoeksvraag en een aanduiding van de knelpunten.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	2 -
Samenvatting	3 -
Inhoudsopgave	6 -
1 Inleiding	9 -
1.1 Omschrijving en situering van het praktijkprobleem	9 -
1.2 Geschiedenis van het gemeentedecreet	10 -
1.3 Projectdoelen en onderzoeksvragen	11 -
1.4 Onderzoeksopzet	11 -
2 De gemeentesecretaris	13 -
2.1 Functie	13 -
2.2 Veranderingen in het nieuwe gemeentedecreet.....	17 -
2.3 Organisatie en werking van het intern controlesysteem	19 -
2.3.1 Het begrip interne controle	19 -
2.3.2 De verantwoordelijkheid voor het intern controlesysteem	19 -
2.3.3 Evaluatie van het intern controlesysteem.....	20 -
2.4 De gemeentesecretaris als voorzitter van het managementteam.....	21 -
2.4.1 Het begrip managementteam	21 -
2.4.2 De rol van de gemeentesecretaris in het managementteam	23 -
2.4.3 Zal het managementteam succesvol zijn?	23 -
2.5 Functionele leiding over de financieel beheerder.	23 -
2.6 Afsluiten van een afsprakennota	24 -
3 Politici	26 -
3.1 Geschiedenis	26 -
3.2 Omschrijving van de onderzoekseenheden	26 -
3.2.1 De burgemeester	27 -
3.2.2 De schepenen	27 -
3.2.3 De gemeenteraad	28 -
3.3 Veranderingen door het nieuwe gemeentedecreet.....	28 -
3.4 Toelichting bij de veranderingen	29 -
3.4.1 Opnemen van de O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege en verkiezing van de O.C.M.W.-raad tijdens de installatievergadering	29 -
3.4.2 Volheid van bevoegdheid met ruime mogelijkheden voor delegatie	30 -
3.4.3 De burgemeester is niet meer automatisch de voorzitter van de gemeenteraad	30 -
3.4.4 Aantal schepenen	31 -
3.4.5 Klachtenbehandeling	31 -
3.4.6 Intern controlesysteem	31 -
3.4.7 Managementteam	32 -
4 Uitwerking van de centrale onderzoeksvraag	34 -
4.1 Afleiding van de deelvragen	34 -
4.2 Ervaringen met het versturen van de enquêtes.....	39 -
5 Hypothesen	41 -
5.1 Politieke dominantie	41 -
5.2 Managementteam	42 -
5.3 Meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris	43 -
5.4 Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als een volwaardig lid van het schepencollege.	44 -

5.5	Interne controle.....	- 45 -
5.6	Delegatie van bevoegdheden	- 47 -
5.7	Hypothesentesting	- 47 -
5.7.1	Grootte van de gemeente	- 48 -
5.7.2	Leeftijd.....	- 49 -
5.7.3	Opleidingsniveau	- 49 -
5.7.4	Anciënniteit.....	- 50 -
6	Resultaten voor de gemeentesecretaris.....	- 51 -
6.1	Inleiding	- 51 -
6.1.1	Geslacht.....	- 51 -
6.1.2	Leeftijd.....	- 51 -
6.1.3	Anciënniteit.....	- 52 -
6.1.4	Opleidingsniveau	- 52 -
6.1.5	Grootte van de gemeente	- 53 -
6.2	Politieke dominantie.....	- 54 -
6.3	Managementteam	- 55 -
6.3.1	Grootte van de gemeente	- 55 -
6.3.2	Opleidingsniveau	- 56 -
6.4	Meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris	- 57 -
6.4.1	Leeftijd.....	- 58 -
6.5	Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege ..	- 59 -
6.6	Interne controle.....	- 60 -
7	Resultaten voor de politici	- 64 -
7.1	Inleiding	- 64 -
7.1.1	Geslacht.....	- 64 -
7.1.2	Leeftijd.....	- 64 -
7.1.3	Anciënniteit.....	- 65 -
7.1.4	Opleidingsniveau	- 68 -
7.1.5	Grootte van de gemeente	- 68 -
7.1.6	Politieke meerderheid.....	- 69 -
7.1.7	Politieke partij.....	- 69 -
7.2	Politieke dominantie.....	- 70 -
7.3	Managementteam	- 72 -
7.3.1	Grootte van de gemeente	- 72 -
7.3.2	Geslacht.....	- 73 -
7.4	Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege ..	- 74 -
7.5	Interne controle.....	- 75 -
7.6	Delegatie van bevoegdheden voor de lokale besturen.....	- 79 -
8	Vergelijking tussen de politici en de gemeentesecretarissen-	81 -
8.1	Politieke dominantie.....	- 81 -
8.2	Managementteam	- 82 -
8.3	Interne controle.....	- 83 -
8.4	Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege ..	- 85 -
8.5	Meer bevoegdheid voor de gemeentesecretaris	- 86 -
8.6	Controle van het intern controlesysteem.....	- 87 -
8.6.1	Gemeentesecretaris	- 88 -
8.6.2	Burgemeester	- 88 -
8.6.3	Schepenen.....	- 89 -
8.6.4	Gemeenteraadslid.....	- 90 -
9	Conclusies	- 92 -
9.1	De gemeentesecretaris	- 92 -
9.1.1	Politieke dominantie.....	- 92 -

9.1.2 Managementteam	- 93 -
9.1.3 Meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris	- 93 -
9.1.4 Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als lid van het college van burgemeester en schepenen.....	- 94 -
9.1.5 Interne controle	- 94 -
9.1.6 Klachtenbehandelingsysteem	- 95 -
9.2 Politici	- 95 -
9.2.1 Politieke dominantie.....	- 95 -
9.2.2 Managementteam	- 96 -
9.2.3 Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als lid van het college van burgemeester en schepenen.....	- 97 -
9.2.4 Interne controle	- 97 -
9.2.5 Klachtenbehandelingsysteem	- 98 -
9.2.5 Delegatie naar andere diensten	- 99 -
9.3 Vergelijking tussen de politici en de gemeentesecretaris	- 99 -
9.3.1 Politieke dominantie.....	- 99 -
9.3.2 Managementteam	- 99 -
9.3.3 Interne controle	- 100 -
9.3.4 Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als lid van het college van burgemeester en schepenen.....	- 100 -
9.3.5 Meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris.....	- 100 -
9.3.6 Controle van het intern controlesysteem.....	- 101 -
9.4 Algemene conclusie.....	- 102 -
Lijst van geraadpleegde werken	- 106 -
Bijlage 1: Enquête gemeentesecretaris	- 111 -
Bijlage 2: Enquête politici.....	- 116 -

1 Inleiding

1.1 Omschrijving en situering van het praktijkprobleem

Deze eindverhandeling handelt over het nieuwe gemeentedecreet. Dit decreet regelt de werking van de lokale besturen en is een decreet van het Vlaams parlement. Omdat we te maken hebben met een Vlaams decreet, is dit bindend voor alle Vlaamse steden en gemeenten. Het nieuwe gemeentedecreet is er gekomen naar aanleiding van de Lambermontakkoorden van 1 januari 2002. De Lambermontakkoorden lagen aan de basis van een grondige staatshervorming. In deze akkoorden worden de gewesten bevoegd voor de organisatie en werking van het lokale bestuur (Vlaams Parlement, 2007). Voorheen was dit een federale aangelegenheid. Dit betekent dat Vlaanderen en Wallonië voortaan de werking regelen van elk vijf provincies en respectievelijk 308 en 262 gemeenten. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft zelf de provinciebevoegdheden en de organieke bevoegdheid over de 19 Brusselse gemeenten. Het nieuwe gemeentedecreet vervangt dan ook de oude federale gemeentewet. Minister Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Inburgering, Stedenbeleid en Binnenlands bestuur, heeft ervoor gezorgd dat het gemeentedecreet uitwerking kan krijgen: "Met het nieuwe gemeentedecreet wordt de Vlaamse bevoegdheid voor de lokale besturen nu heel concreet zichtbaar gemaakt"(2005).

Op 6 juli 2005 keurde het Vlaamse parlement het nieuwe gemeentedecreet voor Vlaanderen goed. Op 15 juli was er de afkondiging door de Vlaamse regering gevolgd door een publicatie in het Belgisch Staatsblad op 31 juli 2005. Dit nieuwe decreet is in werking getreden op 1 januari 2007, dus bij de start van de nieuwe legislatuur na de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2006.

Het nieuwe gemeentedecreet is een grote stap voorwaarts naar duidelijkheid over het te volgen beleid van de lokale besturen. Toch is het maar de vraag of deze verbeteringen positief zijn voor alle partijen. Daarom willen we in ons onderzoek te weten komen of de politici en ambtenaren tevreden zijn met dit nieuwe decreet en/of ze nog dingen anders willen zien. We gaan hiervoor hypothesen toetsen zowel voor de politici als voor de gemeentesecretarissen. Eerst doen we dit voor ieder apart en daarna gaan we de hypothesen met elkaar vergelijken.

1.2 Geschiedenis van het gemeentedecreet

Het Lambermontakkoord ligt aan de basis van het nieuwe gemeentedecreet. Het Vlaams parlement kan door dit akkoord wijzigingen aanbrengen aan de federale Gemeentewet. Vlaanderen kan dus zelf een gemeentedecreet maken.

In juni 2002 maakte de toenmalige Vlaamse regering enkele afspraken over de organisatie van het binnenlandse bestuur. De belangrijkste beslissing toen was onder andere de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester. In opdracht van de Vlaamse overheid werkte een team van de KU Leuven een Proeve van Vlaams gemeentedecreet uit. In hun Proeve pleitten de Leuvense professoren voor een sterke positie van de gemeenteraad, het niet rechtstreeks verkiezen van de burgemeester en voor het feit dat een schepen- en burgemeesterfunctie niet mag gecombineerd worden met een parlementair mandaat. De burger moet beschouwd worden als een gesprekspartner, een probleemdetecteur en een ideeënleverancier van het gemeentebestuur.

Van Grembergen, de toenmalige minister van Binnenlandse Aangelegenheden, gaf de opdracht om in samenwerking met een advocatenbureau de decreetsartikelen en een memorie van toelichting voor het ontwerp van gemeentedecreet uit te werken. Dit voorontwerp werd na een eerste bespreking door de ministerraad aangepast en de memorie van toelichting werd uitgebreid. De Raad van State, de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur, de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen), de federaties van gemeentesecretarissen, van gewestelijke ontvangers, van gemeente- en O.C.M.W.-ontvangers en de VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten) formuleerden hun bedenkingen over het ontwerp van gemeentedecreet. Op 8 november 2002 keurde de Vlaamse regering de laatste officiële tekst van het voorontwerp goed. Deze tekst werd voor goedkeuring en advies naar de Raad van State gestuurd (voorbereiding gemeentedecreet in vorige legislatuur, VVSG, 2006).

In de volgende Vlaamse regering werkte minister Marino Keulen het nieuwe gemeentedecreet verder uit. Uiteindelijk werd het gemeentedecreet goedgekeurd op 6 juli 2005 en het is het voor het eerst in werking getreden op 1 januari 2007.

1.3 Projectdoelen en onderzoeksvragen

We zullen een theoriegericht onderzoek uitvoeren omdat we kennis gaan verwerven die veralgemeenbaar is. Onze bedoeling is informatie te weten te komen van zowel politici als ambtenaren in alle 44 Limburgse gemeenten en steden. Deze informatie kan helpen om het nieuwe gemeentedecreet nog aantrekkelijker te maken voor beide doelgroepen.

Bij een theoriegericht onderzoek zijn er verschillende onderzoeken mogelijk: een exploratief, descriptief, verklarend en hypothesetoetsend onderzoek. We kiezen voor een hypothesetoetsend onderzoek zodat we hypothesen, zowel voor de politici als ambtenaren, zullen opstellen en vergelijken.

We kiezen als centrale onderzoeksvraag voor ons onderzoek:

Wat zijn de opvattingen over de huidige en gewenste situatie van lokale politici en ambtenaren in verband met het nieuwe gemeentedecreet?

1.4 Onderzoeksopzet

We maken voor ons onderzoek gebruik van primaire gegevens. Dit wil zeggen dat we zelf gegevens gaan verzamelen bij lokale politici en lokale ambtenaren. Om deze gegevens te verzamelen kiezen we voor de strategie van survey-onderzoek. Hierbij hebben we de keuze uit een direct interview, telefonisch interview, groepsenquête, postenquête of emailenquête. Omdat we gegevens willen verzamelen van alle Limburgse gemeenten en steden zijn een direct interview, telefonisch interview en een groepsenquête te tijdrovend. Een postenquête kost nogal veel geld. Daarom hebben we gekozen voor een emailenquête. Tegenwoordig beschikken (bijna) alle lokale politici en ambtenaren over een computer met internetaansluiting en een emailadres zodat we een vrij hoge respons verwachtten.

Zoals in de centrale onderzoeksvraag al vermeld is, heeft ons onderzoek betrekking op zowel lokale politici als ambtenaren. Er zullen voor een groot deel dezelfde vragen opgenomen worden in de enquête voor zowel de politici als de ambtenaren. Op deze manier kunnen we de enquêtes met elkaar vergelijken.

Om de respons nog te verhogen, versturen we een herinneringsmail ongeveer twee weken nadat de enquête verstuurd wordt. In deze mail vragen we de ambtenaren en politici nogmaals om te willen meewerken aan het onderzoek om de representativiteit te verhogen.

In de twee volgende hoofdstukken zullen we onze onderzoekseenheden toelichten. We zullen uitleggen waarom we hen als doelgroep gekozen hebben en wat de veranderingen zijn die het nieuwe gemeentedecreet heeft bepaald. We doen dit omdat het verduidelijkt welke vragen we in onze enquête gesteld hebben. In hoofdstuk 4 zullen we dan de onderzoeksopzet verder uitwerken en ook onze enquête toelichten.

2 De gemeentesecretaris

Als doelgroep van de ambtenaren hebben we gekozen voor de gemeentesecretaris. De reden hiervoor is dat er in het nieuwe gemeentedecreet vrij veel dingen veranderen voor de gemeentesecretaris.

2.1 Functie

De functie van gemeentesecretaris is de voorbije jaren enorm veranderd. Waar hij/zij vroeger vooral werd aanzien als griffier van de gemeente, is de functie nu geëvolueerd naar een managementfunctie. De gemeentesecretaris houdt zich bezig met sturen, coördineren, motiveren en coachen enerzijds en is anderzijds een beleidsadviseur (Suykens, 2005).

De gemeentesecretaris is de schakelfunctie tussen politiek en administratie: hij/zij is het hoofd van de administratie en heeft de leiding over de diensten. Tegelijkertijd is hij/zij de partner van het college van burgemeester en schepenen en heeft hij/zij een adviesfunctie ten aanzien van dit college en ten aanzien van de gemeenteraad (Art. 88 van het nieuwe gemeentedecreet).

Het gemeentedecreet bepaalt dat de secretaris namens het managementteam een afsprakennota sluit met het college van burgemeester en schepenen en met de burgemeester. Deze afsprakennota wordt omschreven als: "vorm van contract tussen het politiek en ambtelijk personeel". Het heeft geen juridisch bindende kracht en is bedoeld als middel om het ambtelijk personeel onder leiding van de secretaris verantwoordelijkheid te doen opnemen en op het einde van de periode waarvoor het contract is afgesloten, verantwoording te doen afleggen. De afsprakennota zal dus een rol spelen bij de evaluatie, tucht en beëindiging van het mandaat van gemeentesecretaris (Schram en Wayenberg, 2006).

De gemeentesecretaris heeft een heel uitgebreide bevoegdheid zowel op politiek als op ambtelijk vlak. Schram en Wayenberg (2006) en het nieuwe gemeentedecreet geven een opsomming van deze bevoegdheden:

Bevoegdheden die betrekking hebben op de politieke organisatie

- Art. 8 §1,2 en 3 Het in ontvangst nemen van de voordrachtsakte voor de voorzitter van de gemeenteraad afkomstig van de kandidaat-voorzitter, de voorzitter van de installatievergadering of de individuele raadsleden.
- Art. 9 Het in ontvangst nemen van de melding van het niet zetelen door een verkozen raadslid.
- Art. 15 Het in ontvangst nemen van de ontslagmelding van een gemeenteraadslid.
- Art. 21 Het ter beschikking stellen van het dossier voor elk agendapunt voor de gemeenteraadszitting vanaf de verzending van de agenda en het verstrekken van technische inlichtingen over dossiers aan gemeenteraadsleden op de wijze zoals bepaald in het huishoudelijke reglement.
- Art. 22 Het ontvangen van bijkomende agendapunten voor de gemeenteraadszitting door gemeenteraadsleden, het bezorgen van het voorstel van beslissing samen met een toelichtende nota aan de voorzitter van de gemeenteraad en de melding van de bijkomende agendapunten samen met de bijhorende stukken en toelichtende nota's aan de gemeenteraadsleden.
- Art. 33 Het bijwonen van en opstellen van de notulen van de gemeenteraadszittingen en medeondertekening van de notulen wanneer ze zijn goedgekeurd.
- Art. 40 Het tegemoetkomen aan het inzagerecht van de raadsleden.
- Art. 45 Het in ontvangst nemen van de gezamenlijke akte van voordracht van het college van burgemeester en schepenen en bezorgen van een afschrift aan de burgemeester, en na de eedaflegging van de gemeenteraadsleden aan de voorzitter van de gemeenteraad.
- Art. 45 Het in ontvangst nemen van de individuele akte van voordracht per schepenen.
- Art. 49 Het in ontvangst nemen van de ontslagmelding van een schepenen.
- Art. 87 De voorbereiding van de zaken die aan de gemeenteraad, gemeenteraadscommissie, het college van burgemeester en schepenen en de burgemeester worden voorgelegd.
- Art. 88 en 51 Het bijwonen van de vergaderingen van het college van burgemeester en schepenen, het opstellen van de notulen ervan en de medeondertekening van de notulen van het college van burgemeester en schepenen wanneer ze zijn goedgekeurd.

- Art. 180 Bewaring van de originelen van de notulen van de vergaderingen van de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen.
- Art. 88 §1 Het bijwonen van de vergaderingen van de gemeenteraadscommissies.
- Art. 88 §2 Het geven van juridisch, beleidsmatig en bestuurskundig advies aan de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen en de burgemeester.
- Art. 182 §1 De medeondertekening van reglementen, verordeningen, beslissingen en akten van de gemeenteraad en alle andere stukken van briefwisseling die betrekking hebben op de gemeenteraad.
- Art. 182 §2 De medeondertekening van reglementen, verordeningen, beslissingen en akten van het college van burgemeester en schepenen en burgemeester.
- Art. 185 Het maken van een kantmelding in de notulen van een intrekking, niet-goedkeuring of vernietiging van een besluit van de gemeenteraad of het college van burgemeester en schepenen en mededeling van die kantmelding tijdens de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad of het college van burgemeester en schepenen.
- Art. 251 §1 Het in ontvangst nemen van de kennisgevingen door de toezichthoudende overheid aan de gemeenteoverheid.
- Art. 276 en 278: Het melden van de deontologische code van de gemeenteraad en van de wijzigingen ervan aan de leden van de districtsraden en van de deontologische code van het college van burgemeester en schepenen en van de wijzigingen ervan aan de districtscolleges.

Bevoegdheden die betrekking hebben op de ambtelijke organisatie:

- Art. 86 Instaan voor de algemene leiding van de gemeentelijke diensten en bevoegdheid voor het dagelijks personeelsbeheer..
- Art. 106 Het aanvaarden van de eedaflegging van de personeelsleden met uitzondering van die van de financieel beheerder en de adjunct-secretaris.
- Art. 114 Het nemen van passende maatregelen als dit nodig blijkt uit de evaluatie van het personeel met het oog op het verbeteren van de wijze waarop het betrokken personeelslid functioneert.
- Art. 124 §2 Het uitvoeren van een tuchtonderzoek voor de gevallen waarin de gemeenteraad als tuchtoverheid optreedt, met uitzondering van de tuchtzaken met betrekking tot de gemeentesecretaris zelf.
- Art. 124 §3 Het uitvoeren van een tuchtonderzoek voor de gevallen waarin het college van burgemeester en schepenen als tuchtoverheid optreedt.

- Art. 124 §4 Het opdragen van het tuchtonderzoek aan een leidinggevend personeelslid voor de gevallen waarin de gemeentesecretaris zelf als tuchtoverheid optreedt.
- Art. 159 §2 Het delegeren aan andere personeelsleden dan de door het college van burgemeester en schepenen aan de gemeentesecretaris toevertrouwde bevoegdheden op het gebied van budgethouderschap met betrekking tot bepaalde budgetten betreffende activiteitencentra.
- Art. 159 §3 Het verlenen van advies vooraleer het college van burgemeester en schepenen bepaalde bevoegdheden op gebied van budgethouderschap rechtstreeks delegeert naar een ander personeelslid. Dit advies moet binnen de dertig dagen na de aanvraag zijn afgeleverd.
- Art. 160 §4 Als de gemeenteraad of het college van burgemeester en schepenen in die zin beslissen: de goedkeuring van de te betalen bedragen in verband met hun respectieve bevoegdheden als budgethouder.
- Art. 162 §1 De beslissing om, na advies van de financieel beheerder, bepaalde budgethouders of personeelsleden een provisie ter beschikking te stellen voor de betaling van geringe exploitatie-uitgaven van dagelijks bestuur.
- Art. 162 §2 De beslissing om, na advies van de financieel beheerder, bepaalde personeelsleden te belasten met de inning van de geringe dagontvangsten.
- Art. 162 §3 Het in ontvangst nemen van het proces-verbaal van het onderzoek van de kas en de boekhouding dat de financieel beheerder ten minste 1 keer per jaar uitvoert van de personeelsleden aan wie een provisie ter beschikking is gesteld of die belast zijn met de inning van de geringe dagontvangsten.
- Art. 163 §1 Het geven van betalingsopdrachten aan de financieel beheerder en de medeondertekening van de betalingsopdrachten aan de financiële instelling.
- Art. 163 §1 Na advies van de financieel beheerder, opdracht geven aan andere personeelsleden om de kasverrichtingen uit te voeren.
- Art. 165 Het in ontvangst nemen van een afschrift van de kwartaalrapportage door de financieel beheerder over de thesaurietoestand, de liquiditeitsprognose, de beheerscontrole en de evolutie van de budgetten.
- Art. 166 Het in ontvangst nemen van een afschrift van de semestriële rapportage door de financieel beheerder over de voorafgaande controle op de wettigheid en regelmatigheid van de voorgenomen verbintenissen.

- Art. 167 Elk kwartaal rapporteren aan het college van burgemeester en schepenen over de eigen uitvoering van het budgethouderschap een van de door hem met het budgethouderschap belaste personeelsleden.
- Art. 167 Het in ontvangst nemen van de kwartaalrapportage door de met het budgethouderschap belaste personeelsleden.
- Art. 168 Het in ontvangst nemen van de semestriële rapportage door het college van burgemeester en schepenen aan de gemeenteraad over het budgethouderschap.
- Art. 169 §1 Het in ontvangst nemen van een proces-verbaal van de verificatie van de kas van de gemeentesecretaris en de door hem aangestelde rekenplichtigen door de externe auditcommissie en in voorkomend geval van het rapport met aanbevelingen om een eventueel kastekort te zuiveren.
- Art. 169 §2 Het onmiddellijk melden aan de externe auditcommissie van elk tekort ten gevolge van diefstal of verlies.
- Art. 170 De medeondertekening van het proces-verbaal van verificatie van de boekhouding door de externe auditcommissie naar aanleiding van het einde van het ambt van de gemeentesecretaris en het in ontvangst nemen van dat proces-verbaal en van het eventuele rapport met aanbevelingen indien een onjuistheid of onvolledigheid werd vastgesteld.
- Art. 182 §4 De medeondertekening van de briefwisseling van de gemeente die kan gedelegeerd worden aan één of meerdere personeelsleden.

2.2 Veranderingen in het nieuwe gemeentedecreet

Voor de gemeentesecretaris veranderen er nogal wat dingen in het nieuwe gemeentedecreet. Hieronder lichten we de enkele veranderingen toe:

- Organisatie en werking van het intern controlesysteem art. 42, 87 en 100

De gemeentesecretaris staat in voor de organisatie en de werking van het intern controlesysteem. Hij/zij rapporteert daarover jaarlijks aan het college van burgemeester en schepenen en aan de gemeenteraad. De gemeentesecretaris brengt het personeel op de hoogte van het intern controlesysteem en ook van de wijzigingen ervan.

- De gemeentesecretaris als voorzitter van het managementteam art. 87§4, 97

In elke gemeente is er een managementteam. Het bestaat uit de gemeentesecretaris, de financieel beheerder en, in voorkomend geval, de adjunct-gemeentesecretaris en, desgevallend, de personeelsleden die volgens het organogram tot het managementteam behoren. De gemeenteraad is bevoegd voor de aanstelling en het ontslag van de leden van het managementteam en treedt ten aanzien van hen op als tuchtoverheid. Het managementteam vergadert geregeld onder het voorzitterschap van de gemeentesecretaris. Het managementteam ondersteunt de coördinatie van de gemeentelijke diensten bij de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering en de beleidsevaluatie. Het bewaakt de eenheid in de werking, de kwaliteit van de organisatie en de werking van de gemeentelijke diensten, evenals de interne communicatie.

- Functionele leiding over de financieel beheerder art. 93, 95

Financieel beheerder is de nieuwe naam voor de gemeenteontvanger. Vroeger was de ontvanger autonoom naast de gemeentesecretaris. Nu staat de financieel beheerder onder de functionele leiding van de gemeentesecretaris. Zoals art. 93 van het nieuwe gemeentedecreet vermeldt, stelt de financieel beheerder de financiële voorontwerpen op van het meerjarenplan en van het budget en voert hij/zij de boekhouding die resulteert in de beleidsadviezen. De financieel beheerder is eveneens bevoegd voor de financiële analyse, beleidsadviezen en het thesauriebeheer. Over al deze taken rapporteert de financieel beheerder aan de gemeentesecretaris.

- Afsluiten van een afsprakennota voor realisatie van de beleidsdoelstellingen art. 87

Ten minste na iedere volledige vernieuwing van de gemeenteraad sluit de gemeentesecretaris mede namens het managementteam een afsprakennota met het college van burgemeester en schepenen en met de burgemeester over de wijze waarop de gemeentesecretaris en de overige leden van het managementteam met het college van burgemeester en schepenen en de burgemeester samenwerken om de beleidsdoelstellingen te realiseren, en over de omgangsvormen tussen bestuur en administratie.

Deze verschillende veranderingen zullen in de volgende alinea's meer in detail besproken worden.

2.3 Organisatie en werking van het intern controlesysteem

2.3.1 Het begrip interne controle

De interne controle kan gezien worden als een geheel van maatregelen die aan de beleidsvoerders de informatie, de bescherming en de controle moeten bieden en die van essentieel belang zijn om een organisatie op een succesvolle manier te leiden. (Slabbaert, 2005)

Volgens artikel 99 van het nieuwe gemeentedecreet is iedere gemeente verplicht een intern controlesysteem te hebben. De interne controle is een geheel van maatregelen en procedures die ontworpen worden om een 'redelijke zekerheid' te verschaffen over:

- bereiken van doelstellingen
- naleving van wetgeving en procedures
- beschikbaarheid van betrouwbare financiële en beheersinformatie
- efficiënt en economisch gebruik van middelen
- bescherming van activa
- voorkomen van fraude

Een standaard voor interne controle kan gevonden worden in het Amerikaanse Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, kortweg COSO . COSO onderscheidt vijf componenten voor interne controle.(2006)

- De controleomgeving: dit is de algemene omgeving waarin het personeel zijn taken uitvoert.
- De risico-inschatting: de identificatie en de analyse van al wat verkeerd kan gaan.
- De controleprocedures: dit zijn alle procedures en activiteiten die worden ingevoerd om de risico's te beheersen.
- Communicatie en informatie
- Het bewaken en evalueren van de processen.

2.3.2 De verantwoordelijkheid voor het intern controlesysteem

De verantwoordelijkheid voor het intern controlesysteem wordt geheel gedragen door de gemeentesecretaris. Hij/zij stelt het systeem vast en laat dit goedkeuren door de

gemeenteraad na overleg met het managementteam. De gemeentesecretaris staat in voor de organisatie en werking van het intern controlesysteem en rapporteert hierover aan de schepenen en aan de gemeenteraad. Het gemeentepersoneel moet eveneens op de hoogte gebracht worden (Slabbaert, 2005).

Het decreet onderscheidt drie bouwstenen van interne controle:

- Coördinatie:
- Responsabilisering of delegatie
- Communicatie

De gemeentesecretaris is bevoegd voor de algemene coördinatie van het intern controlesysteem (Art.. 86-87 en 101). Ook het managementteam speelt hierbij een rol. Art..ikel 100 van het nieuwe gemeentedecreet bepaalt immers dat het intern controlesysteem wordt vastgesteld door de gemeentesecretaris, na overleg met het managementteam. De responsabilisering of delegatie zorgt ervoor dat leidinggevenden er in de praktijk over waken dat het controlesysteem daadwerkelijk zijn doel bereikt, effectief wordt uitgevoerd en in functie van het eventueel disfunctioneren wordt aangepast.

De Art..ikelen 100 en 101 bepalen maar liefst drie communicatieve verplichtingen voor de gemeentesecretaris:

- intern overleg op het niveau van het managementteam
- interne communicatie op algemeen personeelsniveau
- jaarlijkse rapporteringsverplichting aan de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen over de werking en organisatie van het intern controlesysteem (Sergeant en Van Speybroeck, 2006).

2.3.3 Evaluatie van het intern controlesysteem

De evaluatie van het intern controlesysteem wordt, volgens Art..ikels 265 en 266 uitgeoefend door een externe auditcommissie, die jaarlijks een geconsolideerd rapport opstelt. Dit systeem van externe audit heeft gevolgen voor de interne controle. De interne controle zal maar jaarlijks geëvalueerd worden, wanneer iedereen uiteraard op zijn hoede is. De externe commissie zal overbelast worden met werk. De onvolkomenheden van het systeem worden direct naar buiten gebracht, zonder de gemeentesecretaris de kans te geven het systeem bij te sturen (Slabbaert, 2005).

2.4 De gemeentesecretaris als voorzitter van het managementteam

2.4.1 Het begrip managementteam

Artikel 98 geeft een verklaring voor de functie van het managementteam. Het managementteam ondersteunt de coördinatie van de gemeentelijke diensten bij de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering en de beleidsevaluatie. Het managementteam bewaakt de eenheid in de werking, de kwaliteit van de organisatie en de werking van de gemeentelijke diensten, alsook de interne communicatie. Het managementteam ondersteunt bijgevolg ook de secretaris bij de uitoefening van zijn/haar wettelijke taken (Breyne et al., 2006).

Het managementteam bestaat enkel uit ambtenaren. Naast de gemeentesecretaris maken de financieel beheerder en in voorkomend geval de adjunct-gemeentesecretaris en desgevallend personeelsleden die andere functies vervullen waaraan het organogram het lidmaatschap van het managementteam verbindt, deel uit van het managementteam (Art. 96). Artikel 97 bepaalt dat de gemeentesecretaris de voorzitter van het managementteam is.

Een reden waarom het nieuwe gemeentedecreet een managementteam binnen de gemeente wil voorzien, kan gezocht worden in het feit dat vele gemeenten momenteel hun gemeentelijk beleid organiseren op basis van het schepenenmodel. Een gemeente kan georganiseerd zijn volgens drie modellen of enkele tussenvormen hiertussen: het wettelijk model, het schepenenmodel en het diensthoofdenmodel. Volgens het wettelijk model hebben burgemeester, schepenen en gemeenteraadsleden elk hun eigen voorbehouden bevoegdheden. De gemeentesecretaris is de centrale figuur ten aanzien van de gemeentediensten en heeft dus een leidinggevende functie. Bij het schepenenmodel nemen de schepenen een belangrijke plaats in. Iedere schepen kan bevoegd worden voor één of meerdere gebieden van het gemeentelijk beleid. De schepenen overleggen met de verschillende diensthoofden zonder rekening te houden met de gemeentesecretaris. In het diensthoofdenmodel wordt de strategische top gevormd door de secretaris, de financieel ontvanger (is nu financieel beheerder geworden) en de verschillende diensthoofden. Deze top handelt onder leiding van het college van burgemeester en schepenen als een soort team (Plees en De Leemans, 1997).

Omdat volgens Plees en De Leemans (1997) in 35% van de gemeenten het schepmodel wordt toegepast, is de rol van de gemeentesecretaris in vele gemeenten beperkt. Door het managementteam op te richten, met aan het hoofd ervan de gemeentesecretaris, zal de positie van de gemeentesecretaris opgewaardeerd moeten worden.

Maes (2004) zegt over het managementteam het volgende: "Van het managementteam als geheel kan verwacht worden dat het de cultuur van de organisatie beïnvloedt vanuit waarden, die de eerbiediging van de rechtsstaat, de democratische responsiviteit en een performante managementaanpak vooropstellen". Het staat ervoor dat de missie en de doelstellingen van de organisatie bekend zijn en geaccepteerd worden door alle organisatieleden en het bevordert het groepsbewustzijn. Het managementteam is onder meer bevoegd voor:

- Het op elkaar afstemmen en coördineren van alle diensten en het aan bod laten komen van de verschillende vakdeskundige aspecten bij de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering en de beleidsevaluatie, met andere woorden het streven naar dienstoverschrijdende samenwerking.
- Meewerken aan de voorbereiding van de strategische beslissingen.
- De interne informatiedoorstroming optimaliseren.
- De acceptatie en bekendmaking van de missie en de doelstellingen van het gemeentebestuur bij alle betrokkenen bevorderen.
- Het bevorderen van het teamverband en het groepsbewustzijn in de organisatie.
- Een adviserende rol ten behoeve van de beleidsorganen over het middelenbestand voor de uitvoering van de doelstellingen en over de initiatieven van bestuurstechnische of bestuursorganisatorische aard die de kwaliteit van de organisatie of de werking van de gemeentelijke diensten kunnen bevorderen.
- Het stimuleren van innovaties en het opvolgen van ontwikkelingen in het managementsdenken en op het gebied van technologie en andere hulpinstrumenten.

(Breyne et al., 2006)

- Ten minste na elke volledige vernieuwing van de gemeenteraad een afsprakennota opstellen met het college van burgemeester en schepenen en met de burgemeester.

2.4.2 De rol van de gemeentesecretaris in het managementteam

Zoals hierboven al vermeld, is de gemeentesecretaris de voorzitter van het managementteam. Maar hij/zij heeft nog meer functies. Het managementteam moet een afsprakennota afsluiten met het college van burgemeester en schepenen. Dit moet gebeuren via de gemeentesecretaris. Eveneens moet het managementteam overleggen met de gemeentesecretaris over de opstelling en werking van het intern controlesysteem, het meewerken bij het personeelsbeleid en het meewerken aan de beleidscyclus.

Door de oprichting van het managementteam staat de gemeentesecretaris niet langer alleen. Zoals burgemeester en schepenen op bestuurlijk vlak een team vormen, is dit ook op ambtelijk vlak het geval voor het managementteam en de gemeentesecretaris (Breyne et al., 2006).

2.4.3 Zal het managementteam succesvol zijn?

Op deze vraag een eenduidig antwoord geven is niet eenvoudig. Het succes van een managementteam hangt zowel af van structurele factoren (samenstelling) als van culturele factoren (ingesteldheid van lokale politici en ambtenaren over de eigen organisatie). Goede samenwerking, globale visie op de organisatie en goede interne communicatie zijn belangrijke factoren voor het welslagen van het managementteam (Breyne et al., 2006).

2.5 Functionele leiding over de financieel beheerder.

Onder de functionele leiding van de secretaris stelt de financieel beheerder de financiële voorontwerpen op van het meerjarenplan en van het budget en voert hij/zij de boekhouding die resulteert in de jaarrekening. Hij/zij zorgt voor de financiële analyse en de beleidsadviezen en staat in voor het thesauriebeheer. Voor al deze taken rapporteert de financieel beheerder aan de gemeentesecretaris (Schram en Wayenberg, 2006).

De financieel beheerder voert ook taken uit onafhankelijk van de gemeentesecretaris. Een voorbeeld hiervan is de voorafgaande controle van de kredieten en van de wettelijkheid en regelmatigheid van de beslissingen met een financiële impact (Schram en Wayenberg, 2006).

2.6 Afsluiten van een afsprakennota

Artikel 87 § 2 vermeldt dat de gemeentesecretaris ten minste na iedere volledige vernieuwing van de gemeenteraad een afsprakennota afsluit met het college van burgemeester en schepenen en met de burgemeester over de wijze waarop de gemeentesecretaris en de overige leden van het managementteam met het college en de burgemeester samenwerken om de beleidsdoelstellingen te realiseren en over de omgangsvormen tussen bestuur en administratie.

Drie elementen moeten minimaal worden geregeld in de afsprakennota:

- De wijze waarop politici en personeelsleden gaan samenwerken.
- De onderlinge omgangsvormen tussen het politieke bestuur en de administratie.
- De wijze waarop de gemeentesecretaris zijn/haar gedelegeerde bevoegdheden (indien dat wordt toegepast) moet uitoefenen.

De juridische afdwingbaarheid van de afsprakennota is beperkt. Het is veel essentiëler dat er een basis van vertrouwen is tussen de secretaris en het college van burgemeester en schepenen en de burgemeester.

De achtergrondfilosofie van een afsprakennota is dat het de maatschappelijke verantwoordelijkheid is van zowel de politici als van de leidinggevende personeelsleden om tot goede samenwerking te komen in het belang van de bevolking waarvoor men werkt. Politici en personeelsleden hebben elkaar nodig: de grote uitdaging is om te werken aan een vertrouwensrelatie. Communicatie is een basisvereiste voor wederzijds vertrouwen.

Politici en personeel zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het gemeentelijke beleid en bestuur. In sommige situaties betekent dit dat er een duidelijke taakverdeling en gescheiden rolverdeling kan afgesproken worden (Suykens, 2006).

3 Politici

Voor de politici kiezen we voor de ondervraging van de burgemeesters, schepenen en gemeenteraadsleden. Zowel voor de burgemeesters als schepenen en raadsleden zijn er immers heel wat dingen veranderd in het nieuwe gemeentedecreet.

3.1 Geschiedenis

De gemeenten in België werden officieel opgericht in 1795. Bij de Belgische onafhankelijkheid in 1830 werden de gemeenten door de Grondwet gewoon behouden. In 1839, bij de erkenning van de huidige grenzen, gingen er een aantal gemeenten naar Nederland en ook een aantal naar het Groothertogdom Luxemburg. De meest ingrijpende verandering was deze van 1976. In plaats van 2359 gemeenten in België, bleven er nog maar 596 over. Deze samenvoegingen wilden een verhoging van de bestuurskracht van de gemeenten bevorderen. Momenteel zijn er in België 589 gemeenten (Ackaert, 2006).

De Belgische gemeenteraden worden om de zes jaar gekozen. De laatste keer was dat op 8 oktober 2006. Elke gemeenteraad wordt verkozen via het systeem Imperiali. Dit systeem houdt in dat de verdeling van de zetels gebeurt in overeenstemming met de Grondwet volgens het stelsel van de evenredige vertegenwoordiging. Dit houdt in dat de zetels naar evenredigheid van de op iedere lijst uitgebrachte stemmen worden toegekend (Vlaanderen.be).

3.2 Omschrijving van de onderzoekseenheden

In deze alinea zullen we kort de rang en functie van de politici omschrijven die we onderzocht hebben. Onze onderzoekseenheden zijn de burgemeester, de schepenen en de gemeenteraadsleden. Ons onderzoek heeft betrekking op de burgemeester, schepenen en raadsleden van de 44 Limburgse gemeenten en steden. Het nieuwe gemeentedecreet heeft ervoor gezorgd dat voor de drie partijen dingen zullen wijzigen in de toekomst. Deze veranderingen worden besproken in alinea 3.3.

3.2.1 De burgemeester

De burgemeester kunnen we zien als een gemeentelijke bestuurder die voortdurend bezig is om zijn/haar gemeente zo leefbaar mogelijk te maken (Faber, 1974). Een burgemeester kunnen we eveneens zien als een lobbyist. Ook heeft de burgemeester een rolverwachting met betrekking tot de inwoners: hij/zij wordt namelijk gezien als de vertrouwenspersoon van de bevolking, de promotor van de inspraak en de verzoener tussen de bevolkingsgroepen (Ackaert,1997).

De burgemeester wordt in regel uit de leden van de gemeenteraad benoemd. Hij zal dan ook bij de gemeenteraadsverkiezingen voldoende aanhang moeten verwerven om verkozen en/of herkozen te worden. Binnen de partij zal hij/zij over voldoende steun moeten beschikken om de positie als burgemeester te verwerven. De burgemeester heeft dus niet alle vrijheid in wat hij/zij doet en zal rekening moeten houden met de plaatselijke partijinstanties en met het verkiezingsprogramma. (Ackaert, 1997)

Volgens artikel 64 van het nieuwe gemeentedecreet is de burgemeester bevoegd voor de uitvoering van de wetten, de decreten en uitvoeringsbesluiten van de federale overheid, het gewest of de gemeenschap tenzij die bevoegdheid uitdrukkelijk aan een ander orgaan van de gemeente is opgedragen.

3.2.2 De schepenen

Een schepen maakt deel uit van het college van burgemeester en schepenen en wordt door de gemeenteraad gekozen. Dit college beslist collegiaal (art. 53). Het college van burgemeester en schepenen voert de besluiten van de gemeenteraad uit (art. 57). De bevoegdheden van het college van burgemeester en schepenen zijn in art. 57 §3 samengevat. Voorbeelden van bevoegdheden zijn de gemeentelijke eigendommen en inrichtingen beheren, de inkomsten van de gemeente beheren en de gemeentewerken leiden.

3.2.3 De gemeenteraad

Artikel 5 zegt dat de gemeenteraad de hele bevolking van de gemeente vertegenwoordigt. Ook de schepenen en burgemeester maken deel uit van de gemeenteraad, behalve indien zij niet als gemeenteraadslid werden verkozen. De voorzitter van de gemeenteraad beslist tot bijeenroeping van de gemeenteraad en stelt de agenda ervan op (art. 20). De gemeenteraad bepaalt het beleid van de gemeente en kan daartoe algemene regels vaststellen (art. 42).

3.3 Veranderingen door het nieuwe gemeentedecreet

Hieronder sommen we enkele veranderingen op die invloed hebben op de onderzoekseenheden. In de volgende alinea's zullen deze verder worden uitgewerkt.

Enkele belangrijke veranderingen:

- De O.C.M.W.-voorzitter is lid van het college van burgemeester en schepenen; dit zal verplicht zijn vanaf 2012 (Art. 44 §3).
- De samenstelling van de O.C.M.W.-raad wordt vervroegd van april naar januari.
- Gemeenten kunnen zelf het aantal schepenen verminderen, het decreet bepaalt enkel een maximum (Art. 44 §1 en §2).
- De gemeenteraad kiest vrij haar voorzitter (Art. 8).
- De mogelijkheden om contractuelen in dienst te nemen worden verruimd (Art. 4 §2).
- Er is een ruime mogelijkheid tot delegatie.
- Budgethouderschap is mogelijk (Art. 159).
- Een gewestelijke externe auditcommissie oefent via steekproeven een audit bij de gemeenten uit.
- De gemeenten moeten een klachtenbehandeling organiseren (Art. 198, 199).
- De financieel beheerder vervangt de ontvanger (Art. 93).
- De gemeenten krijgen een grotere vrijheid om de personeelsformatie vast te stellen of te wijzigen (Art. 103)
- Er moet een intern controlesysteem worden uitgewerkt (Art. 99,100).
- Oprichten van een managementteam.

3.4 Toelichting bij de veranderingen

De Vlaamse regering vertrekt bij de veranderingen van het principe dat de gemeenten in hoofdorde zelf de verantwoordelijkheid voor de organisatie en de financiering van hun democratisch bestuur opnemen. Men is van mening dat overheden die rechtstreeks door hun bevolking verkozen worden en waarvan ook de belangen moeten behartigd worden, de maximale ruimte hiervoor hebben. Daarom wenst de Vlaamse regering enkel de hoofdlijnen van de organisatie op te nemen in het decreet. Zo kunnen de lokale bestuurders zelf initiatief nemen om een zo goed mogelijk beleid te voorzien. Ook wensen ze met het nieuwe decreet de administratie te vereenvoudigen en te verminderen (memorie van toelichting bij het gemeentedecreet, 2006).

3.4.1 Opnemen van de O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege en verkiezing van de O.C.M.W.-raad tijdens de installatievergadering

Door deze verkiezing al te organiseren op de installatievergadering van de gemeenteraad kan de nieuwe O.C.M.W.-raad vervolgens binnen zeven dagen van rechtswege voor het eerst samenkomen om zijn voorzitter te verkiezen.

De O.C.M.W.-voorzitter wordt na zijn/haar aanduiding ook volwaardig lid van het uitvoerend college van de gemeente.

Met deze aanpassingen wil de Vlaamse regering er voor zorgen dat de Raden voor Maatschappelijk Welzijn zo snel mogelijk in werking kunnen treden na de vernieuwing van het bestuur. Dit zal er voor zorgen dat de maximale coördinatie tussen het beleid van beide lokale besturen bevorderd wordt. Ook wil men de onderlinge samenwerking tussen gemeente en O.C.M.W stimuleren door de O.C.M.W.-voorzitter als volwaardig lid van het college van burgemeester en schepenen op te nemen. Dit laatste zal wel pas verplicht zijn vanaf 2012. De aanwezigheid van de O.C.M.W.-voorzitter in het college zal er voor zorgen dat er een betere stroomlijning tussen de onderlinge organen is (memorie van toelichting bij het gemeentedecreet, 2006).

3.4.2 Volheid van bevoegdheid met ruime mogelijkheden voor delegatie

Deze maatregel heeft men genomen om de gemeenteraad de mogelijkheid te geven in haar beleid nadruk te leggen op het maken van belangrijke beleidskeuzes en daardoor richting te geven aan het bestuur. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om in ruime mate bevoegdheden te delegeren aan het college van burgemeester en schepenen. Op die manier krijgen de gemeentebesturen meer autonomie en kunnen ze kiezen wat voor hen het beste is.

Natuurlijk moet de gemeenteraad wel de controle behouden op het algemene beleid. Daarom mogen de essentiële beslissingen voor het bestuur van de gemeenten niet aan de bevoegdheid van de gekozenen worden onttrokken. Daarom bevat het decreet dan ook een limitatieve lijst met niet-delegeerbare bevoegdheden. De gemeenteraad bepaalt wel zelf de mate waarin, binnen de grenzen van het decreet, bevoegdheden aan het college van burgemeester en schepenen gedelegeerd worden. In eerste instantie kent het decreet de volheid van bevoegdheden toe aan de rechtsreeks verkozen gemeenteraad.

Door deze maatregel krijgen de gemeenten de mogelijkheden meer diversiteit en lokaal maatwerk. Hierdoor zullen de gemeenten zelf kunnen beslissen over de bevoegdheidsverdeling en kunnen dan rekening houden met hun visie op het gemeentelijk bestuur, de politieke en ambtelijke cultuur, hun grootte en typologie. Deze maatregel draagt er ook toe bij dat het aantal agendapunten van de gemeenteraad kan beperkt worden tot wat essentieel is voor het beleid (memorie van toelichting bij het gemeentedecreet, 2006).

3.4.3 De burgemeester is niet meer automatisch de voorzitter van de gemeenteraad

Door het nieuwe gemeentedecreet kunnen de gemeenteraadsleden zelf beslissen welk raadslid ze kiezen als voorzitter van de raad. Het doel van deze verandering is dat de verkozen raadsleden hun inbreng kunnen vergroten bij het aanwijzen van de uitvoerende mandatarissen en van het voorzitterschap van de gemeenteraad. Door de voorzitter van de gemeenteraad een onafhankelijke positie te geven ten opzichte van het college van burgemeester en schepenen zal de werking van de gemeenteraad sterker benadrukt worden. Als de gemeente dan wenst dat er een scheiding is tussen beleid en beheer,

kunnen de gemeenteraadsleden als voorzitter eerder kiezen voor een raadslid dat geen uitvoerend mandaat opneemt (memorie van toelichting bij het gemeentedecreet, 2006).

3.4.4 Aantal schepenen

Een andere belangrijke vernieuwing die ook aansluit bij de verruimde mogelijkheid tot zelfregulering, is dat het aantal schepenen niet meer volledig wordt vastgesteld door het decreet. Het nieuwe decreet bepaalt enkel een maximum aantal schepenen, maar een gemeente heeft de mogelijkheid om met een kleiner aantal schepenen de gemeente te besturen.

De Vlaamse regering is van mening dat het uniform vastleggen van een aantal schepenen, louter gebaseerd op het aantal inwoners van een gemeente, niet noodzakelijkerwijze beantwoordt aan een optimaal bestuur van een gemeente. Men wil hier ook mee de gemeentelijke gekozenen responsabiliseren (memorie van toelichting bij het gemeentedecreet, 2006).

3.4.5 Klachtenbehandeling

Het nieuwe gemeentedecreet wil de relatie tussen de burger en het bestuur optimaliseren. Een grotere betrokkenheid van de burger zal de kwaliteit van het bestuur verbeteren, de acceptatiegraad verhogen en zal bijdragen tot een vervolmaking van de lokale democratie.

In dit kader is dan ook de idee van de klachtenbehandeling gerezen. De gemeenten zullen door het nieuwe gemeentedecreet een systeem van klachtenbehandeling moeten organiseren, op maat van de gemeente. Het ontwerp bepaalt enkel dat de organisatie op ambtelijk niveau moet gebeuren en onafhankelijk van de diensten waarop de klachten betrekking hebben (memorie van toelichting bij het gemeentedecreet, 2006).

3.4.6 Intern controlesysteem

Volgens het nieuwe gemeentedecreet moet er ook een intern controlesysteem binnen de gemeenten worden uitgewerkt. Zoals eerder aangehaald zal de volledige verantwoordelijkheid van het intern controlesysteem geheel gedragen worden door de

gemeentesecretaris. Hij/zij zal het systeem uitwerken en laten goedkeuren door de gemeenteraad na overleg met het managementteam (Slabbaert, 2005). Volgens Artikel 99 van het gemeentedecreet zal het intern controlesysteem een redelijke zekerheid moeten verschaffen over:

- o het bereiken van de doelstellingen.
- o het naleven van wetgeving en procedures.
- o de beschikbaarheid van betrouwbare financiële en beheersinformatie.
- o het efficiënt en economisch gebruik van middelen.
- o de bescherming van activa.
- o het voorkomen van fraude.

De gemeentesecretaris zal ieder jaar een verslag moeten uitbrengen aan de gemeenteraad. Het intern controlesysteem zal er dus voor zorgen dat de beslissingen met verantwoordelijkheid genomen zullen worden.

3.4.7 Managementteam

Zoals eerder aangehaald geeft artikel 98 van het gemeentedecreet een definitie van het managementteam. Het managementteam ondersteunt de coördinatie van de gemeentelijke diensten bij het beleid. Het zal de voorbereiding van het beleid, de uitvoering ervan en de evaluatie van het beleid coördineren. Het managementteam zal de kwaliteit van de organisatie bewaken, de werking van de gemeentelijke diensten maar ook zal ze toezien op de interne communicatie. Het managementteam ondersteunt bijgevolg ook de secretaris bij de uitoefening van zijn/haar wettelijke taken (Breyne et al., 2006).

Zoals ook al in hoofdstuk 2 is aangehaald, kan het nieuwe gemeentedecreet voorzien in de oprichting van een managementteam omdat veel gemeenten nu hun gemeentelijk beleid organiseren op basis van het schepenenmodel. Dit betekent dat de schepenen veel bevoegdheden krijgen en dat men minder rekening houdt met de gemeentesecretaris. Door het managementteam wordt er dus gezorgd dat schepenen met de gemeentesecretaris overleg moeten plegen. Dit zal de plaats van de gemeentesecretaris binnen het beleid van de gemeente versterken zodat er meer rekening gehouden wordt met het administratief vlak (Plees en De Leemans, 1997).

Artikel 96 van het gemeentedecreet stelt dat de gemeenteraad niet zelf in het managementteam zetelt maar dat ze wel optreden als tuchtoverheid. Het managementteam zal bijgevolg worden gecontroleerd door de gemeenteraad en hen bijstaan in de beleidsvoeringen en verantwoordelijkheden.

4 Uitwerking van de centrale onderzoeksvraag

Zoals in hoofdstuk 1 al is vermeld luidt onze centrale onderzoeksvraag: *Wat zijn de opvattingen over de huidige en gewenste situatie van lokale politici en ambtenaren in verband met het nieuwe gemeentedecreet?*

In dit hoofdstuk zullen we deelvragen afleiden en ook de vragen van onze enquêtes bespreken. Verder zullen we aanhalen hoe onze ervaring was om met emailenquêtes te werken. De enquêtes voor de gemeentesecretaris en politici zijn terug te vinden in bijlage 1 en 2.

4.1 Afleiding van de deelvragen

Zoals de centrale onderzoeksvraag al vermeldde, handelt ons onderzoek zowel over de lokale politici als over de ambtenaren. Deze twee doelgroepen hebben een andere aanpak nodig. Daarom zullen we deelvragen onderscheiden die zowel gelijk als verschillend zijn voor deze groepen.

Politieke dominantie

Wij vinden het interessant om te weten hoe de politici en de secretarissen denken over de politieke en ambtelijke verhoudingen binnen hun gemeente/stad. We hebben daarom onze onderzoekseenheden twee vragen gesteld. De schaal die we hiervoor hebben gebruikt gaat van helemaal akkoord tot helemaal niet akkoord. We maakten gebruik van een geen mening/geen antwoord filter. De eerste vraag (vraag 8 politici, vraag 6 secretaris) houdt verband met het feit of de respondent vindt dat er meer ambtelijke dominantie is in de gemeente. In de andere vraag (vraag 9 politici, vraag 7 secretaris) hebben we gevraagd of de respondent vindt dat er meer politieke dominantie is in de gemeente. Omdat deze twee vragen tegengesteld zijn, hebben we de score op de tweede vraag omgekeerd.

Managementteam

Het nieuwe gemeentedecreet voorziet dat de gemeenten/steden een managementteam moeten oprichten. Omdat zowel de secretarissen als de politici hiermee in aanraking zullen komen, hebben we ook hier gemeenschappelijke vragen gesteld. We hebben voor

de eerste vraag een schaal van helemaal akkoord tot helemaal niet akkoord gebruikt en voor de tweede vraag hebben we een schaal van helemaal eens tot helemaal oneens gehanteerd. Ook deze vragen maken gebruik van een geen mening/geen antwoord filter.

De vragen zijn:

- Ik denk dat een managementteam een meerwaarde zal betekenen voor mij gemeente/stad (vraag 15 politici, vraag 13 secretaris).
- In mijn gemeente zorgt een managementteam voor de samenhang tussen de diensten (vraag 43 politici en secretaris).

Voor de secretarissen is voor deze topic nog een extra vraag gesteld. Dit is een ja/nee vraag met een geen antwoord/geen mening filter. De vraag luidt:

- Is er reeds een managementteam in uw gemeente (vraag 24 secretaris)?

Intern controlesysteem

Een verandering van het nieuwe gemeentedecreet is dat de gemeenten en steden vanaf 1 januari 2007 verplicht zijn om een intern controlesysteem uit te werken. We hebben voor vragen in verband met het intern controlesysteem geopteerd voor een schaal van helemaal akkoord tot helemaal niet akkoord. Ook zit er geen antwoord/geen mening filter in deze vragen. De vragen zijn:

- Ik denk dat een intern controlesysteem het beleid in mijn gemeente/stad zal versterken (vraag 10 politici, vraag 8 secretaris).
- Ik vind het goed dat het interne controlesysteem zal gecontroleerd worden door een externe audit (vraag 11 politici, vraag 9 secretaris).
- De verplichting om een klachtenbehandelingsysteem te integreren binnen de gemeente/stad zal het beleid versterken (vraag 12 politici, vraag 10 secretaris).

Externe controle

Voor deze topic hebben we aan onze onderzoekseenheden één vraag gesteld. De schaal gaat van helemaal akkoord tot helemaal niet akkoord en ook hebben we gebruik gemaakt voor een geen mening/geen antwoord filter. De vraag luidt:

- Externe controle kan de besluitvorming binnen mijn gemeente/stad verbeteren (vraag 13 politici, vraag 11 secretaris).

Politieke veranderingen

Door de invoering van het nieuwe gemeentedecreet zullen er heel wat dingen veranderen binnen de gemeenten. Voor iedere vraag die we gesteld hebben, hebben we een geen mening/geen antwoord filter gebruikt, de antwoordmogelijkheden variëren van helemaal niet akkoord tot helemaal akkoord. Een eerste politieke verandering is dat de O.C.M.W.-voorzitter een volwaardig lid van het college van burgemeester en schepenen mag worden. We willen weten of de respondent vindt dat dit het beleid al dan niet versterkt (vraag 16 politici, vraag 14 secretaris). De andere vraag handelt over de externe verzelfstandiging (vraag 17 politici, vraag 15 secretaris).

Onderstaande vragen hebben een antwoordschaal van heel goed tot helemaal niet goed:

- Het college van burgemeester en schepenen kan het budgethouderschap delegeren aan de gemeentesecretaris voor aangelegenheden van dagelijks bestuur (vraag 18 politici, vraag 16 secretaris).
- Het schepencollege moet bestaan uit personen van verschillend geslacht (vraag 19 politici, vraag 17 secretaris).
- De O.C.M.W.-voorzitter wordt opgenomen als lid van het schepencollege (vraag 20 politici, vraag 18 secretaris).
- Gemeenten/steden mogen met minder schepenen besturen dan het maximumaantal vastgelegd op basis van het aantal inwoners (vraag 21 politici, vraag 19 secretaris).
- De burgemeester is niet langer automatisch de voorzitter van de gemeenteraad (vraag 22 politici, vraag 20 secretaris).
- Het aantal mogelijkheden waarin gemeenteraadsleden kunnen vervangen worden, wordt uitgebreid (vraag 23 politici, vraag 21 secretaris).

Aan de politici hebben we nog drie extra vragen gesteld over deze topic, met een schaal van helemaal akkoord tot helemaal niet akkoord:

- Ik vind het goed dat de gemeenteraad de ruimte heeft om in ruime mate bevoegdheden te delegeren naar het college van burgemeester en schepenen (vraag 29a politici).
- Ik vind het een versterking van het beleid dat de commissievergaderingen openbaar zullen zijn in de toekomst (vraag 27 politici).
- Ik vindt het goed dat een gemeenteraadslid deel kan uitmaken van de bestendige deputatie (vraag 26 politici).

Meer bevoegdheden secretaris

Het nieuwe gemeentedecreet voorziet dat de gemeentesecretaris meer bevoegdheden zal krijgen. We hebben hierover drie gemeenschappelijke vragen gesteld. Een eerste vraag handelt over de mening van de respondent over de gemeentesecretaris die in de toekomst de schakel tussen politiek en administratie zal vormen (vraag 14 politici, vraag 12 secretaris). Vervolgens vroegen we of de respondent het goed vindt dat het personeelsbeleid gedelegeerd wordt aan de secretaris (vraag 25 politici, vraag 23 secretaris). Tenslotte vroegen we of de respondent vindt dat door het nieuwe gemeentedecreet het takenpakket van de gemeentesecretaris uitgebreid wordt met taken met meer verantwoordelijkheid.

Aan de gemeentesecretaris hebben we in de enquête nog enkele extra vragen gesteld. Vraag 26 vraagt of de secretaris vindt dat zijn/haar takenpakket naar de toekomst toe nog meer mag uitgebreid worden. In vraag 27 vragen we of de secretaris het goed vindt dat de financieel beheerder onder zijn/haar bevoegdheid zal staan. De volgende twee vragen (vraag 29 en 30) gaan over het managementteam: de houding van de gemeentesecretaris tegenover de samenwerking met het managementteam en of de secretaris vindt dat hij/zij minder onafhankelijk zal moeten werken nu er een managementteam is.

Werking gemeentebestuur en administratie

Over deze topic hebben we enkele vragen aan alle onderzoekseenheden gevraagd. Alle vragen hanteren een geen antwoord/geen mening filter.

Deze vraag heeft een schaal van heel goed tot helemaal niet goed:

- De evaluatie van de gemeentesecretaris zal gebeuren op basis van een voorbereidend rapport, opgesteld door externe deskundigen in het personeelsbeleid en op basis van het verslag van het college van burgemeester en schepenen (vraag 24 politici, vraag 22 secretaris).

De volgende vragen hebben een schaal van helemaal eens tot helemaal oneens:

- In mijn gemeente beslissen politici, ambtenaren voeren enkel uit (vraag 34).
- In mijn gemeente zijn de ambtenaren sterk betrokken bij de beleidsvoering (vraag 35).

- Eigenlijk wegen ambtenaren bij de beleidsbepaling zwaarder door dan de politici (vraag 36).
- Leden van het college geven zeer vaak rechtstreeks opdrachten aan de diensten die onder hun bevoegdheid vallen (vraag 37).
- Leden van het college spelen een grote rol in de loopbaanontwikkeling van ambtenaren (vraag 38).
- Het grootste deel van de collegevergaderingen zijn gewijd aan detailregelingen (vraag 39).
- In de gemeenteraad wordt zelden gediscussieerd over grote beleidsvisies (vraag 40).
- Gemeenteraadszittingen gaan vooral over details (vraag 41).
- De gemeentesecretaris wordt in deze gemeente door het college erkend als hoofd van het personeel (vraag 42).
- In deze gemeente coördineert de gemeentesecretaris de diensten (vraag 44).
- Eigenlijk werken de diensten in deze gemeente weinig samen (vraag 45).

Controle intern controlesysteem

Het intern controlesysteem zal intern gecontroleerd worden door de gemeentesecretaris. Dit is geregeld via het nieuwe gemeentedecreet. Daarom hebben wij aan de politici en aan de secretarissen zelf gevraagd wat ze hiervan vinden en of dat ze misschien vinden dat iemand dit beter kan doen dan de secretaris. De vragen hebben een schaal van helemaal akkoord tot helemaal niet akkoord en een geen mening filter. In vragen 30 t/m 33 vragen we wie er volgens de respondent het meest geschikt is om het intern controlesysteem te controleren: de gemeentesecretaris, de burgemeester, de schepenen of de gemeenteraad.

Vragen enkel voor de politici

In de enquête hebben we vragen gesteld die enkel betrekking hebben op de politici. Een eerste vraag handelt over de mening dat een gemeenteraadslid deel kan uitmaken van de bestendige deputatie (vraag 27). We vroegen ook of de politicus het een versterking van het beleid vindt dat de commissievergaderingen openbaar zullen zijn in de toekomst (vraag 28). Ten slotte vroegen we ook naar de mening over de ruimte om in ruime mate bevoegdheden van de gemeenteraad naar het college van burgemeester en schepenen te delegeren (vraag 29a) en of dit ook zal gebeuren in de gemeente (vraag 29b).

Tot slot zijn we de enquête begonnen met enkele persoonlijke gegevens. We hebben zowel aan de politici als aan de gemeentesecretaris gevraagd wat het geslacht, gemeente/stad, leeftijd, anciënniteit en opleidingsniveau is. Voor de politici moet de anciënniteit opgesplitst naar anciënniteit als burgemeester, schepenen, gemeenteraadslid, O.C.M.W.-raadslid en O.C.M.W.-voorzitter. We vroegen ook nog aan de politici tot welke partij ze behoren en of ze, indien ze momenteel gemeenteraadslid zijn, tot de politieke meerderheid behoren.

4.2 Ervaringen met het versturen van de enquêtes.

Omdat het onderzoek zich beperkt tot de 44 Limburgse steden en gemeenten, en de gemeentesecretaris van Herstappe en Voeren dezelfde persoon is, zullen er slechts 43 gemeentesecretarissen te ondervragen zijn. Het heeft ons wat tijd en moeite gekost om de emailadressen van alle te bevragen personen te weten te komen. De meeste emailadressen van de gemeentesecretarissen zijn terug te vinden op de website www.gemeentesecretaris.be. Helaas bleek de ledenlijst niet actueel te zijn zodat we bij het versturen van de enquête regelmatig foutmeldingen kregen van emailadressen die niet meer bestaan of personen die de functie van gemeentesecretaris niet meer uitoefenen. Dan hebben we maar via de website van de 44 Limburgse gemeenten en steden afzonderlijk alle emailadressen nagekeken en aangepast.

De meeste websites van deze gemeenten en steden bevatten de emailadressen van de burgemeester en schepenen. Van de raadsleden was echter slechts in uitzonderlijke gevallen een emailadres terug te vinden. Daarom hebben we voor deze gevallen een email naar de gemeentesecretaris gestuurd met de vraag om ons een lijst met emailadressen van de raadsleden en indien nodig burgemeester en schepenen te sturen. Meestal hebben de gemeentesecretarissen deze email positief beantwoord. In de andere gevallen hebben we naar het secretariaat van de gemeente of stad gebeld met de vraag of ze ons konden helpen. Uiteindelijk hebben we van 36 gemeenten een volledige lijst van de emailadressen van de raadsleden, schepenen en burgemeester kunnen verkrijgen. Van de volgende gemeenten hebben we geen gegevens van de gemeenteraadsliden: Dilsen-Stokkem, Halen, Ham, Leopoldsburg, Peer en Voeren. Er zijn ook nog twee gemeenten waar er ook na telefonisch contact geen gegevens van beschikbaar waren, zelfs niet van de burgemeesters en schepenen: dit zijn Herstappe en Nieuwerkerken.

We hebben de enquête verstuurd als een Wordbijlage. De bedoeling was dan om de ingevulde enquête terug te krijgen als een Wordbijlage. Dit hadden we echter niet in onze begeleidende tekst vermeld, zodat enkele respondenten de ingevulde enquête hadden geknipt en geplakt in het tekstveld van de email en we niet konden zien welk vakje ze bij elke vraag hebben aangevinkt. Bij de herinneringsmail hebben we dan wel gevraagd om de enquête terug te sturen als Wordbijlage.

Ook zijn heel veel respondenten vergeten om de bijlage toe te voegen. We hebben hen dan telkens een email gestuurd om hen te bedanken voor het invullen van de enquête en te vragen om de bijlage alsnog aan ons te bezorgen. Sommigen hebben dan opnieuw een email gestuurd, anderen niet. We zouden anders toch zo een 20 enquêtes meer gekregen hebben.

Onze herinneringsmail, die we ongeveer twee weken nadat we de eerste email verstuurd hebben naar de betrokkenen verzonden hebben, heeft succes gehad. We hebben nadien nog veel antwoorden gekregen. De meeste antwoorden hebben we gekregen in de eerste week na het versturen van de email en na het versturen van de herinneringsmail. We kregen ook veel antwoorden op vrijdag en in het weekend. Hoewel we gevraagd hebben om de enquêtes voor eind december terug te sturen, omdat het nieuwe bestuur gevormd werd op 1 januari 2007, hebben we toch nog in januari en februari negen enquêtes ontvangen. Dit was nog op tijd omdat we pas na de examens, in februari, begonnen zijn met het verwerken van de enquêtes.

In totaal hebben we 160 ingevulde enquêtes terug gekregen, waaronder 26 enquêtes van de gemeentesecretarissen. Voor de gemeentesecretaris betekent dit een respons van 60,5 % (26 ingevulde enquêtes op een totaal van 43 secretarissen.). In totaal hebben we naar 639 Limburgse politici een enquête verstuurd. In totaal hebben we er 134 teruggekregen. Dit is een respons van 21,3%.

We willen nog duidelijk maken dat we het vorige bestuur ondervraagd hebben. Hiermee bedoelen we de politici die de gemeenten tijdens de vorige legislatuur bestuurd hebben. Om deze reden hebben we de enquêtes al in november verstuurd.

5 Hypothesen

Voor ons onderzoek gaan we zoals al eerder vermeld, hypothesen testen. Daartoe hebben we onze enquête opgebouwd rond verschillende variabelen. Deze variabelen zijn grotendeels gelijk voor de gemeentesecretaris en politici. In onderstaande tabellen volgt een opsomming van de variabelen met de bijbehorende vra(a)g(en) in de enquête. We zullen deze variabelen in de tekst verder toelichten.

Politici

Geslacht vraag 1	Intern controlesysteem vragen 10,11 en 12
Grootte van de gemeente vraag 46	Managementteam vraag 15 en 43
Leeftijd vraag 3	Politieke dominantie vragen 8 en 9
Politieke partij vraag 4	Externe controle vraag 13
Anciënniteit vraag 5	Politieke verandering vragen 16, 17, 21, 22, 23, 26, 27 en 29
Politieke meerderheid vraag 6	Meer bevoegdheid secretaris vragen 14, 18, 25, 28
Opleidingsniveau vraag 7	Werking gemeentebestuur en adm. vragen 24, 34 t/m 42, 44 en 45
	Controle intern controlesysteem vragen 30 t/m 33
	Meer autonomie vraag 29a, 25, 18, 21 en 23

Gemeentesecretaris

Geslacht vraag 1	Intern controlesysteem vragen 8,9 en 10
Grootte van de gemeente vraag 46	Managementteam vragen 13 en 43
Leeftijd vraag 3	Politieke dominantie vragen 6 en 7
Anciënniteit vraag 4	Externe controle vraag 11
Opleidingsniveau vraag 5	Politieke verandering vragen 14, 15, 17 t/m 21
	Meer bevoegdheid secretaris vragen 12, 16, 23, 25 t/m 29
	Werking gemeentebestuur en adm. vragen 22, 34 t/m 42, 44 en 45
	Controle intern controlesysteem vragen 30 t/m 33

5.1 Politieke dominantie

In dit onderdeel onderzoeken we de politieke dominantie of met andere woorden de politiek-ambtelijke verhoudingen. We kunnen deze verhoudingen indelen volgens de ambtelijke cultuur en volgens de politieke cultuur. De ambtelijke cultuur wordt vervolgens opgedeeld in twee categorieën. De traditionele ambtelijke cultuur is sterk gericht op de eigen functie. De beleidsuitvoering weegt sterker door dan de beleidsvoorbereiding. In de moderne ambtelijke cultuur daarentegen wordt de eigen

functie beschouwd als een onderdeel van de totale of integrale organisatie. Bij de politieke cultuur is er eveneens het onderscheid tussen de traditionele en moderne politieke cultuur. De traditionele politieke cultuur is sterk gericht op het behoud van een zo groot mogelijke individuele bewegingsvrijheid. In de moderne politieke cultuur hechten de politici meer belang aan dialoog en responsabilisering van ambtelijke beleidsverantwoordelijken (Vallet en De Rynck, 2006).

Het is belangrijk dat de ambtenaren meer betrokken worden bij de beslissingen. Van de Voorde (2004) schrijft daarover het volgende: "Het nauwer betrekken van de topambtenaren bij de conceptie en de voorbereiding van de beslissingen zal ongetwijfeld de kwaliteit ervan verbeteren en de toepassing (uitvoering) ervan vergemakkelijken en versnellen (tijdsinst)".

Ackaert (2006) vermeldt in zijn doctoraat dat het verband tussen de inmenging van de burgemeester met de taakinvulling van het personeel en de omvang van de gemeente vrij duidelijk is. Burgemeesters van kleinere gemeenten mengen zich meer met het personeel dan de collega's van grotere steden en gemeenten. Daarom luidt onze hypothese: **Hoe kleiner de gemeente, hoe groter het gewicht van de politiek in de administratie.**

5.2 Managementteam

Volgens artikel 98 van het gemeentedecreet ondersteunt het managementteam de coördinatie van de gemeentelijke diensten bij de beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie. Het bewaakt de eenheid in de werking, de kwaliteit van de organisatie en de werking van de gemeentelijke diensten, evenals de interne communicatie.

In het onderzoek van Bovy en De Rynck (2002) ondervindt men dat de oprichting van een managementteam vooral geschikt is voor grote en middelgrote gemeenten. Vandaar dat onze volgende hypothese is: **Hoe groter de gemeente, hoe meer men voorstander is van de oprichting van een managementteam.**

Door de invoering van het managementteam staat de gemeentesecretaris niet langer alleen maar vormt hij/zij een team met de leden van het managementteam (Breyne et al., 2006). Volgens Eagly en Wood (1991) beklemtonen mannen hun onafhankelijkheid

en ontwikkelen ze van hieruit hun identiteit. Hun zelfbeeld wordt in belangrijke mate bepaald door individuele verwezenlijkingen en persoonlijk streven. Vrouwen echter beklemtonen meer sociale verbondenheid en focussen op interpersoonlijke relaties, eerder dan individuele verwezenlijkingen te beklemtonen. Daarom verwachten we dat vrouwelijke gemeentesecretarissen positiever gaan aankijken tegen het feit dat er nu volgens het nieuwe gemeentedecreet verplicht een managementteam moet zijn in gemeenten/steden zodat de gemeentesecretaris meer moet samenwerken. Daarom kiezen we als hypothese: **Vrouwen zijn meer voorstander van het managementteam dan mannen.**

Personen met een hoger opleidingsniveau zijn over het algemeen meer sociaal ingesteld en hechten meer belang aan werken in groep (TNS Nipo, 2007). Door de invoering van het managementteam zal de gemeentesecretaris meer moeten samenwerken met andere personen. Daarom hebben we als volgende hypothese: **Hoe hoger het opleidingsniveau van de gemeentesecretaris, hoe meer deze persoon voorstander is van het managementteam.**

5.3 Meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris

Het nieuwe gemeentedecreet wil de bevoegdheden voor de gemeentesecretaris gevoelig uitbreiden zowel op ambtelijk als op politiek niveau. Deze uitbreiding van de bevoegdheid zal gepaard gaan met meer verantwoordelijkheid. Zoals in een onderzoek van SD Worx (2006) duidelijk is, zijn niet alle leeftijdsgroepen evenveel gemotiveerd door meer verantwoordelijkheid. Vooral de generatie X (30-44 jaar) wordt voornamelijk gemotiveerd door meer verantwoordelijkheid in hun job.

Daarom veronderstellen we dat gemeentesecretarissen in deze leeftijdscategorie positiever aankijken tegen de uitbreiding van hun takenpakket. Onze hypothese is dan ook: **Gemeentesecretarissen jonger dan 44 jaar, zijn meer voorstander van meer bevoegdheden dan secretarissen in andere leeftijdscategorieën.**

Traditioneel gezien, besteden vrouwen meer tijd aan gezinstaken en het huishouden dan mannen, hoewel mannen en vrouwen tegenwoordig als gelijken door het leven gaan (De Samblancx en Van Dijck, 2005). In combinatie met hun beroepsactiviteiten kan dit een grote opgave worden. Daarom verwachten we dat vrouwen weigerachtig staan tegen een

uitbreiding van hun takenpakket. Deze uitbreiding zal ongetwijfeld meer werk betekenen dat dan ten koste van het huishoudelijke werk zal gaan. Daarom luidt onze hypothese: **Vrouwelijke gemeentesecretarissen zijn minder voorstander van een uitbreiding van het takenpakket dan mannen.**

5.4 Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als een volwaardig lid van het schepencollege.

Een politieke verandering in het nieuwe gemeentedecreet is dat de O.C.M.W.-voorzitter een volwaardig lid van het schepencollege wordt. Deze maatregel is niet verplicht vanaf 1 januari 2007 maar zal verplicht zijn vanaf 1 januari 2012. Ook zullen de verkiezingen voor de raad plaatsvinden samen met de installatie van de gemeenteraad.

De gemeenteraad en het O.C.M.W. zijn betrokken op eenzelfde terrein. Sociale aangelegenheden binnen een gemeente worden zowel behandeld in het O.C.M.W. als in de gemeenteraad. Daarom heeft de wetgever voorzien in een grote wederzijdse betrokkenheid (Thys, 2006). Zo werden de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn verkozen door een verkiezing door de gemeenteraad. Het gemeentedecreet tracht nu de wederzijdse betrokkenheid uit te breiden en te versterken. De veranderingen in het nieuwe gemeentedecreet worden hieronder besproken.

De verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en het onderzoek van hun geloofsbrieven heeft voortaan al plaats tijdens de installatievergadering van de gemeenteraad (Artikel 6, decreet 7 juli 2006). Op die manier kan de nieuwe O.C.M.W.-raad zo snel mogelijk na de vernieuwing van de gemeenteraad in werking treden. Door dat deze zeer snel in werking kunnen treden zal het de onderlinge afstemming en samenhang van het beleid van lokale besturen ten goede komen (Theys, 2006).

Waarschijnlijk het belangrijkste punt van vernieuwing van het decreet is dat de O.C.M.W.-voorzitter zal opgenomen worden als volwaardig lid van het college van burgemeester en schepenen (Artikel 44, decreet 7 juli 2006). Het ligt voor de hand dat de O.C.M.W.-voorzitter in het college van burgemeester en schepenen verantwoordelijkheid zal krijgen voor het sociale beleid. Door de nieuwe wettelijke en decretale bepalingen wordt hij/zij echter niet aangewezen als de schepenen van sociale zaken. Het sociale beleid is immers per definitie een integraal beleid. Aangezien het een

integraal beleid is zullen er ook in andere beleidsdomeinen sociale aspecten boven komen (Theys, 2006).

Volgens Theys (2006) zal het mandaat van voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn door zijn dubbele taak, namelijk enerzijds leiding geven aan het O.C.M.W. en anderzijds volwaardig lid van het college van burgemeester en schepenen, belastend en zwaar zal zijn zeker in grote gemeenten en steden. Vandaar dat onze hypothese luidt: **Hoe groter de gemeente, hoe minder men voorstander is van de opname van de O.C.M.W.-voorzitter als volwaardig lid van het schepencollege.**

5.5 Interne controle

Het nieuwe gemeentedecreet heeft ook getracht een vorm van interne controle binnen de gemeenten in te voeren. In iedere gemeente wordt een missie uitgewerkt en worden er doelstellingen geformuleerd. Het doel van het interne controlesysteem is het meten of deze missie en de doelstellingen van de gemeente bereikt worden. Deze twee zaken zijn fundamenteel en vormen de rechtvaardigingsgrond voor het intern controlesysteem. Het is niet zo dat een intern controlesysteem een garantie is tegen vergissingen, fraude of fouten. Het is wel zo dat de mogelijkheid hiertoe tot een redelijk minimum wordt beperkt (de Samblanx, 2005).

Een grote beperking voor het opzetten van een intern controlesysteem is dat het kostenbewust moet worden opgebouwd. Dit betekent dat de maatregelen van interne controle niet meer mogen kosten dan de mogelijke verliezen die ze willen voorkomen of moeten kleiner zijn dan de baten die ze zullen opbrengen. Vooral in kleinere gemeenten speelt dit element van kosten/baten mee. Het zal dan ook zo zijn dat zo een systeem soms aan efficiëntie zal moeten inboeten omdat bijkomende interne controlemaatregelen te duur zijn en daardoor ook niet verantwoord zijn (de Samblanx, 2005).

Hieruit komen we tot de volgende hypothese: **Hoe kleiner de gemeente, hoe minder goed men het vindt dat er een intern controlesysteem moet uitgewerkt worden.** We gaan ervan uit dat kleine gemeenten dit niet goed vinden omdat ze waarschijnlijk niet de middelen hebben om dit op een efficiënte manier te doen.

Het decreet voorziet ook dat alle gemeenten een systeem van klachtenbehandeling moeten uitwerken. Dit systeem sluit aan bij interne controle omdat men op die manier beter kan te weten komen of het bestuur en het beleid van de gemeente goed is.

Burgers uiten zelden hun ontevredenheid en hun klachten rechtstreeks aan de betrokken organisatie. Volgens Hubeau (2006) uiten de burgers deze klachten wel aan vrienden, familie, ... waardoor de buitenwereld de klachten wel kent maar de organisatie zelf van niets op de hoogte is (Hubeau et al, 2006). Daarom is het belangrijk dat lokale besturen weten wat de klachten zijn zodat ze hieraan kunnen werken.

Het decreet neemt slechts het basisprincipe op zodat de organisatie van de klachtenbehandeling kan gebeuren op maat van de gemeente. Het enige wat het decreet bepaalt is dat de organisatie van het systeem moet gebeuren op ambtelijk niveau en het moet onafhankelijk gebeuren van de diensten waarop de klachten betrekking hebben (Schram, 2005).

Eerder hebben we uit een het doctoraatsonderzoek van Ackaert (2006) aangetoond dat de inmenging van de politiek in de administratie meer voorkomt in kleine dan in grote gemeenten. Daarom gaan wij ervan uit dat kleinere gemeenten het niet goed vinden dat er een klachtenbehandelingsysteem moet komen, aangezien zij gewoon zijn dat de politiek zich inmengt met de administratie en het klachtenbehandelingsysteem op ambtelijk niveau georganiseerd moet worden. Daarom luidt onze hypothese: **Hoe kleiner de gemeente, hoe minder men voorstander is van de organisatie van een klachtenbehandelingsysteem.**

Het klachtenbehandelingsysteem wordt bij voorkeur op ambtelijk niveau georganiseerd. Nu blijkt dat op het gebied van contacten met de administratie vooral jongere burgemeesters zich daar minder op toeleggen, oudere burgemeesters des te meer (Ackaert, 1997). Aangezien oudere burgemeesters meer contact hebben met de administratie, en op dit niveau het klachtenbehandelingsysteem georganiseerd wordt, zullen zij dit een versterking van het beleid vinden. Jonge burgemeester hebben minder contact met de administratie en zullen dus niet goed op de hoogte zijn van wat de klachten in de gemeente zijn. Daarom kunnen we de volgende hypothese stellen: **Hoe ouder de burgemeester, hoe meer deze persoon vindt dat het beleid versterkt wordt door de invoering van een klachtenbehandelingsysteem.**

5.6 Delegatie van bevoegdheden

De decreetgever heeft met het nieuwe gemeentedecreet gemeenten en steden meer autonomie willen geven. Gemeenten en steden krijgen deze autonomie niet zomaar, zij zullen hiervoor meer verantwoording moeten afleggen tegenover de burger. Volgens de memorie van toelichting zal een versterkte autonomie noodzakelijkerwijze samengaan met veel aandacht voor de betrokkenheid van de burger bij het bestuur en met een groot respect voor de openbaarheid van bestuur (Thijs en Staes, 2006).

Meer autonomie betekent dat de lokale overheden meer ruimte krijgen voor maatwerk. Zo kunnen ze hun beleid beter afstemmen op hun eigen, specifieke beleidsdoelstellingen. Zo hebben de burgemeester en de schepenen maar ook de gemeenteraad de kans om sommige bevoegdheden te delegeren naar een andere tak binnen het lokaal beleid.

Volgens Breedveld (1998) in Moens (2004) hebben hoogopgeleiden een specifieke beroepssituatie gekenmerkt door hoge graden van autonomie en tijdssoevereiniteit en werken ze vaak op afwijkende tijden. Daarom hebben we gekozen om de volgende hypothese te toetsen: **Hoe hoger het opleidingsniveau van de politicus, hoe meer deze persoon vindt dat meer autonomie leidt tot een beter beleid.**

5.7 Hypothesentesting

Samenvattend gaan we volgende hypothesen testen:

1. Hoe kleiner de gemeente, hoe groter het gewicht van de politiek in de administratie.
2. Hoe groter de gemeente, hoe meer men voorstander is van de oprichting van een managementteam.
3. Vrouwen zijn meer voorstander van het managementteam dan mannen.
4. Hoe groter de gemeente, hoe minder men voorstander is van de opname van de O.C.M.W.-voorzitter als een volwaardig lid van het schepencollege.
5. Hoe kleiner de gemeente, hoe minder goed men het vindt dat er een intern controlesysteem moet worden uitgewerkt.
6. Hoe kleiner de gemeente, hoe minder men voorstander is van de organisatie van een klachtenbehandelingsysteem.

Onderstaande hypothesen worden enkel voor de gemeentesecretaris getest:

7. Hoe hoger het opleidingsniveau van de gemeentesecretaris, hoe meer deze persoon voorstander is van het managementteam.
8. Gemeentesecretarissen jonger dan 44 jaar, zijn meer voorstander van meer bevoegdheden dan secretarissen in andere leeftijdscategorieën.
9. Vrouwelijke gemeentesecretarissen zijn minder voorstander van een uitbreiding van het takenpakket dan mannen.

De onderstaande twee hypothesen worden enkel voor de politici getest:

10. Hoe ouder de burgemeester, hoe meer deze persoon vindt dat het beleid versterkt wordt door de invoering van een klachtenbehandelingsysteem.”
11. Hoe hoger het opleidingsniveau van de politicus, hoe meer deze persoon vindt dat meer autonomie leidt tot een beter beleid.

Hieronder volgt een overzicht hoe we onze onafhankelijke variabelen zullen indelen.

5.7.1 Grootte van de gemeente

Om het onderscheid te maken tussen grote en kleine gemeenten, worden de gemeenten in 3 groepen ingedeeld op basis van het aantal inwoners: kleine, middelgrote, en grote gemeenten. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de Limburgse gemeenten en steden in deze drie categorieën.

Gemeenten van 0 tot 15000 inwoners (kleine gemeenten)	Alken, As, Bocholt, Borgloon, Bree, Gintelom, Halen, Ham, Hamont-Achel, Hechtel-Eksel, Heers, Herk-de-Stad, Herstappe, Hoeselt, Kinrooi, Kortesseem, Leopoldsburg, Lummen, Meeuwen-Gruitrode, Nieuwerkerken, Opglabbeek, Overpelt, Voeren, Wellen en Zutendaal
Gemeenten van 15001 tot 40000 inwoners (middelgrote gemeenten)	Bilzen, Diepenbeek, Dilsen-Stokkem, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Lanaken, Lommel, Maaseik, Maasmechelen, Neerpelt, Peer, Riemst, Sint-Truiden, Tessenderlo, Tongeren en Zonhoven
Gemeenten van 40001 inwoners en meer (grote gemeenten)	Beringen, Genk en Hasselt

De indeling in de drie groepen is gebaseerd op bevolkingcijfers op 1 januari 2005 (www.limburg.be)

5.7.2 Leeftijd

In het onderzoek van SD Worx (2006) worden personen ingedeeld in drie leeftijdscategorieën: personen jonger dan 30 jaar, personen tussen 30 en 44 jaar en personen ouder dan 45 jaar.

Nieuwe generatie < 30 jaar	Generatie X tussen 30 en 44 jaar	Babyboomers >= 45 jaar
Voornamelijk gemotiveerd door:		
Financiële vergoeding en voordelen	Financiële vergoeding en voordelen	Niet-financiële waardering en erkenning voor prestaties
Zelfontplooiing en doorgroeikansen	Verantwoordelijkheid in de job	Relatie met collega's
Evenwicht tussen werk en privéleven	Zelfontplooiing en doorgroeikansen	Verantwoordelijkheid in de job
Hecht minder belang aan:		
Relatie met directe leidinggevende	Bedrijfscultuur	Imago van de organisatie
Verantwoordelijkheid in de job	Mogelijkheid tot jobrotatie	Zelfontplooiing en doorgroeikansen
Inspraak in het beleid	Imago van de organisatie	Mogelijkheid tot jobrotatie

Omdat er zowel bij de politici als de secretarissen geen respondenten zijn jonger dan 30 jaar, kiezen we ervoor om onze respondenten in drie andere categorieën in te delen: personen tot 44 jaar, personen tussen 45 en 55 jaar en personen ouder dan 55 jaar.

Vooraf personen tussen 30 en 44 jaar worden gemotiveerd door meer verantwoordelijkheden in hun job. Deze personen komen overeen met onze indeling van personen tot 44 jaar.

5.7.3 Opleidingsniveau

In de enquête hebben we gevraagd of de respondent zijn/haar opleidingsniveau wil aanduiden. De respondent had de keuze uit: geen onderwijs, lagere school, lager beroeps secundair onderwijs, lager technisch secundair onderwijs, lager algemeen secundair onderwijs, hoger beroeps secundair onderwijs, hoger technisch secundair onderwijs, hoger algemeen secundair onderwijs, hoger niet-universitair onderwijs, universitair onderwijs of iets anders.

Onder hogere opgeleiden verstaan we de personen met een diploma hoger niet-secundair onderwijs of universitair onderwijs, dus de personen die na hun secundair onderwijs hogere studies aangevat hebben en er ook een diploma in behaald hebben.

5.7.4 Anciënniteit

Voor de anciënniteit van de politici en gemeentesecretaris, delen we de respondenten in, in drie groepen: personen met minder dan tien jaar anciënniteit, personen met een anciënniteit tussen tien en twintig jaar en personen met een anciënniteit van meer van twintig jaar.

6 Resultaten voor de gemeentesecretaris

6.1 Inleiding

Voordat we de hypothesen gaan testen en de resultaten ervan gaan interpreteren, volgt er eerst een algemeen overzicht van de gemeentesecretarissen die geantwoord hebben op de enquête. We delen de respondenten in naar geslacht, leeftijd, anciënniteit, opleidingsniveau en grootte van de gemeente.

6.1.1 Geslacht

In totaal hebben 26 gemeentesecretarissen, waaronder 4 vrouwen en 22 mannen de vragenlijst beantwoord. In totaal zijn er 8 vrouwelijke gemeentesecretarissen in de Limburgse steden en gemeenten zodat we voor de vrouwen een responsratio van 50% hebben. Er hebben 22 mannen de enquête beantwoord op een totaal van 35 wat maakt dat 63% van de mannelijke secretarissen de enquête ingevuld heeft. Omdat we voor de gemeentesecretaris slechts vier vrouwen hebben die geantwoord hebben, zullen we de hypothesen in verband met geslacht niet testen voor de gemeentesecretaris.

Tabel 6.1.1: Verdeling van het geslacht

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
vrouw	4	15,4	15,4
man	22	84,6	100,0
Totaal	26	100,0	

6.1.2 Leeftijd

De verdeling van de respondenten over de drie leeftijdscategorieën is nagenoeg gelijk. Negen respondenten zijn jonger dan 44 jaar, tien respondenten zijn tussen 45 en 55 jaar en zeven respondenten zijn ouder dan 55 jaar. De gemiddelde leeftijd van de Limburgse gemeentesecretaris is 48,69 jaar. Dit is iets hoger dan het gemiddelde voor de Vlaamse gemeentesecretaris. Dit is namelijk 44,6 jaar (De Leemans en Plees, 1998).

Tabel 6.1.2: Verdeling van de leeftijd

	Frequentie	Percent	Cumulatief procent
<44 jaar	9	34,6	34,6
tussen 45 en 55 jaar	10	38,5	73,1
ouder dan 55 jaar	7	26,9	100,0
Totaal	26	100,0	

6.1.3 Anciënniteit

De meeste respondenten, namelijk dertien, hebben tussen de 10 en 20 jaar anciënniteit als gemeentesecretaris. Negen secretarissen die de vragenlijst beantwoord hebben, zijn nog maar minder dan tien jaar actief in deze functie, vier hebben meer dan 20 jaar anciënniteit als gemeentesecretaris. De gemiddelde anciënniteit van de Limburgse gemeentesecretaris is 13,77 jaar.

Tabel 6.1.3: Verdeling van de anciënniteit

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
<10 jaar	9	34,6	34,6
tussen 10 en 20 jaar	13	50,0	84,6
>20 jaar	4	15,4	100,0
Totaal	26	100,0	

6.1.4 Opleidingsniveau

Wat meteen opvalt, is dat de gemeentesecretaris een hoog opleidingsniveau heeft. Dit komt overeen met een analyse van alle Vlaamse gemeentesecretarissen waaruit blijkt dat 61,4 % een universitaire opleiding achter te rug heeft (De Leemans en Plees, 1998). Maar liefst 20 van de 26 respondenten heeft een universitair diploma. Eén respondent volgde hoger niet-universitair onderwijs, vier secretarissen hebben een hogere ASO-opleiding achter de rug en één respondent heeft een ander opleidingsniveau. Een verklaring voor dit hoge opleidingsniveau is te vinden in het Koninklijk Besluit van 22 juni 1976 waaruit af te leiden is dat het vereiste diploma voor de gemeentesecretaris een universitair diploma is of een diploma van hoger onderwijs van het lange type.

Tabel 6.1.4: Verdeling van het opleidingsniveau

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
Universitair onderwijs	20	76,9	76,9
Hoger niet-universitair A1	1	3,8	80,8
Hoger ASO	4	15,4	96,2
Ander	1	3,8	100,0
Totaal	26	100,0	

6.1.5 Grootte van de gemeente

Bij het bekijken van de tabel zien we dat er geen respondenten zijn uit de grote gemeenten/steden. Omdat er in Limburg slechts drie steden zijn met meer dan 40000 inwoners, namelijk Beringen, Genk en Hasselt, was de kans in ieder geval al kleiner dat we van deze gemeenten veel antwoorden zouden ontvangen. Daarom zullen de resultaten van de hypothesen niet altijd een juist beeld geven. De verdeling van de respondenten over de kleine en middelgrote gemeenten is ongeveer gelijk. Veertien respondenten werken in een kleine gemeente met minder dan 15000 inwoners; twaalf respondenten zijn werkzaam in een middelgrote gemeente met inwoners tussen de 15000 en 40000.

Tabel 6.1.5: Verdeling van de grootte van de gemeente

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
Kleine gemeente	14	53,8	53,8
Middelgrote gemeente	12	46,2	100,0
Totaal	26	100,0	

Na de bovenstaande analyse, zullen we nu in de volgende alinea's de hypothesen testen en telkens de bijbehorende output analyseren. We zullen bij de analyse rekening houden met de χ^2 -waarde en de p-waarde. De χ^2 is een maat voor de statistische afhankelijkheid tussen de twee variabelen en varieert van 0 tot ∞ . Bij statistische afhankelijkheid wordt de χ^2 -waarde positief. De p-waarde berekent de kans dat de veronderstelling van het verband foutief is. De gebruikelijke norm voor de p-waarde is 0,05 dus 95% zekerheid (Broeckmans, 2004).

6.2 Politieke dominantie

De hypothese die we hier opgesteld hebben, is de volgende: Hoe kleiner de gemeente, hoe groter het gewicht van de politiek in de administratie. In onderstaande tabel zijn de resultaten te zien. Om de eindscore voor de variabele politieke dominantie te berekenen, hebben we de vragen 6 en 7 van de enquête genomen. Vraag zes handelt over het feit of men vindt dat de ambtelijke component meer zal doorwegen in de gemeente/stad door de invoering van het nieuwe gemeentedecreet. Bij vraag zeven wordt er gevraagd of de politieke component meer zal doorwegen in de gemeente/stad door de invoering van het nieuwe gemeentedecreet. Omdat deze twee vragen tegengesteld zijn aan elkaar, hebben we de score van de antwoorden op vraag zeven omgekeerd.

Met 'laag' bedoelen we dat er een lage inmenging van de politieke component in de ambtelijke component zal zijn. Met het label 'hoog' bedoelen we dat de politieke component een groot gewicht zal hebben in de administratieve component.

Tabel 6.2 Verdeling van de politieke dominantie over de administratie over grootte van de gemeente

	Grootte van de gemeente		Totaal	
	Kleine gemeente	Middelgrote gemeente		
Politieke dominantie over de administratie	Laag	7	4	11
		50,0%	36,4%	44,0%
	Hoog	7	7	14
		50,0%	63,6%	56,0%
Totaal		14	11	25
		100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square = 0,465 df = 1 p-waarde = 0,495

Zoals uit de tabel af te leiden is, is onze hypothese niet helemaal correct. Omdat er geen gemeentesecretaris van de grote gemeenten/steden (Beringen, Hasselt en Genk) geantwoord heeft, is er in de tabel enkel een score voor de kleine en middelgrote gemeenten te zien. Bij de kleine gemeenten is het resultaat verdeeld. De helft van de respondenten van de kleine gemeenten vindt het verwachte gewicht van de politiek in de

administratie laag is. Bij de middelgrote gemeenten vindt 63,6% dat er een hoog verwacht gewicht van de politiek in de administratie zal zijn tegenover 36,4% die vindt dat er een lage inmenging van de politiek in de administratie zal zijn.

Een verklaring voor het feit dat onze hypothese niet juist is, kan gevonden worden in de trend van New Public Management (NPM). Bij NPM worden agentschappen opgericht die volledig losstaan van de politieke invloedssfeer maar tevens worden er kerndepartementen opgericht die de agentschappen gaan opvolgen (Hoet en Brans, 2004). Hierdoor mengt de politiek zich toch nog in grote mate in met de administratie en omgekeerd.

De χ^2 is 0,465 wat betekent dat de variabelen 'grootte van de gemeente' en 'politieke dominantie over de administratie' statistisch afhankelijk zijn. De p-waarde is groter dan de norm van 0,05. Bijgevolg kan er niet besloten worden dat er een significant verband bestaat tussen de twee variabelen.

6.3 Managementteam

Voor de oprichting van het managementteam hebben we drie hypothesen geformuleerd. Het gaat om een hypothese in verband met de grootte van de gemeente, een hypothese in verband met het geslacht en ten slotte nog een hypothese in verband met het opleidingsniveau van de secretaris. Zoals al eerder vermeld hebben er slechts vier vrouwen geantwoord op onze enquête en voor de vragen over het managementteam hebben we slechts antwoorden van één vrouw. Daarom beperken we ons tot het testen van de hypothesen in verband met de grootte van de gemeente en het opleidingsniveau. Bij de grootte van de gemeente moeten we weer voor ogen houden dat er geen antwoorden zijn van secretarissen uit de grote gemeenten/steden.

6.3.1 Grootte van de gemeente

De hypothese die we formuleerden is: Hoe groter de gemeente, hoe meer men voorstander is van de oprichting van het managementteam. Voor de berekening van de eindscore hebben we twee vragen opgeteld. Het gaat over de vragen 13 en 43 in de vragenlijst. Een lage eindscore voor managementteam betekent dat men weinig voorstander is van de invoering van het managementteam. Een hoge score voor

managementteam wil zeggen dat men een grote voorstander is van de invoering van een managementteam in de gemeente.

In de tabel kunnen we aflezen dat onze hypothese klopt. In de kleine gemeenten is 2/3 van de respondenten weinig voorstander van de invoering van een managementteam tegenover 1/3 die een grote voorstander is. In de middelgrote gemeenten is meer dan 55% een sterke voorstander van de oprichting van zo een team. Omdat we geen resultaten hebben voor de grote gemeenten/steden, kunnen we hiervoor geen uitspraak doen.

Tabel 6.3.1 Verdeling van het managementteam over grootte van de gemeente

		Grootte van de gemeente		Totaal
		Kleine gemeente	Middelgrote gemeente	
Managementteam	Laag	8	4	12
		66,7%	44,4%	57,1%
	Hoog	4	5	9
		33,3%	55,6%	42,9%
Totaal		12	9	21
		100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square = 1,037 df = 1 p-waarde = 0,309

De χ^2 is 1,037 zodat de variabelen 'grootte van de gemeente' en 'managementteam' statistisch afhankelijk zijn. De p-waarde overschrijdt de norm van 0,05 zodat we niet mogen spreken van een significant verband tussen de twee variabelen. Voor zover de variabelen samenhangen, wijzen de gegevens op een positief verband dat aansluit bij onze hypothese: Hoe groter de gemeente, hoe meer men voorstander is van de invoering van het managementteam.

6.3.2 Opleidingsniveau

Personen met een hoger opleidingsniveau zijn over het algemeen meer sociaal ingesteld en hechten meer belang aan werken in groep. Daarom veronderstellen we de volgende

hypothese geformuleerd. Voor de berekening van de eindscore voor de variabele 'meer bevoegdheden secretaris', hebben we acht vragen uit de enquête opgeteld. Deze vragen hebben betrekking op volgende bevoegdheden: de gemeentesecretaris vormt de schakel tussen de politiek en de administratie in de toekomst, eventuele delegatie van het personeelsbeleid en budgethouderschap aan de gemeentesecretaris, uitbreiding van het takenpakket met taken met meer verantwoordelijkheid, uitbreiding van het takenpakket naar de toekomst toe, de financieel beheerder die onder de bevoegdheid van de secretaris zal staan, samenwerking met het managementteam en minder onafhankelijkheid door de oprichting van het managementteam.

Een 'lage' score voor de variabele 'meer bevoegdheden voor de secretaris' wil zeggen dat de secretaris niet erg positief staat tegenover meer bevoegdheden en dus meer verantwoordelijkheid. Een 'hoge' score voor deze variabele wil zeggen dat de secretaris een grote voorstander is van meer bevoegdheden. Omdat één van de hypothesen betrekking heeft op het geslacht, zullen we deze hypothese niet onderzoeken. Er hebben immers slechts 4 vrouwen geantwoord tegenover 22 mannen zodat we moeilijk vergelijkingen kunnen maken.

6.4.1 Leeftijd

Volgens het onderzoek van SD Worx hechten vooral personen tussen 30 en 44 jaar veel belang aan meer bevoegdheden op het werk. Daarom veronderstellen we de volgende hypothese: Gemeentesecretarissen jonger dan 44 jaar zijn meer voorstander van meer bevoegdheden dan secretarissen in andere leeftijdscategorieën.

We zien duidelijk dat onze hypothese klopt. Vooral de secretarissen jonger dan 44 jaar zijn meer voorstander van meer bevoegdheden. Maar liefst 71,4% van de respondenten in deze leeftijdscategorie is voorstander van meer bevoegdheden tegenover slechts 25% van de personen tussen 45 en 55 jaar en bijna 29% van de personen ouder dan 55 jaar.

Tabel 6.4.1 Verdeling van meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris over leeftijd

		Leeftijd			Totaal
		<44 jaar	tussen 45 en 55 jaar	ouder dan 55 jaar	
Meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris	Laag	2 28,6%	6 75,0%	5 71,4%	13 59,1%
	Hoog	5 71,4%	2 25,0%	2 28,6%	9 40,9%
Totaal		7 100,0%	8 100,0%	7 100,0%	22 100,0%

Pearson chi-square= 3,976 df= 2 p-waarde= 0,137

De χ^2 -waarde van bijna vier geeft aan dat de variabelen 'leeftijd' en 'meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris' duidelijk statistisch afhankelijk zijn. De p-waarde bevindt zich bij deze hypothese boven de norm van 0,05 zodat we niet kunnen besluiten dat het verband statistisch significant is. Voor zover er een verband is tussen beide variabelen, sluit dit verband aan bij onze hypothese: Vooral gemeentesecretarissen tot 44 jaar zijn meer voorstander van meer bevoegdheden.

6.5 Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege

Een politieke verandering in het nieuwe gemeentedecreet is dat de O.C.M.W.-voorzitter lid wordt van het schepencollege. Dit is nog niet verplicht vanaf 2007 maar vanaf de volgende legislatuur. De bedoeling van deze maatregel is de communicatie en verhouding tussen de politiek en het O.C.M.W. te verbeteren. Omdat de O.C.M.W.-voorzitter nu een dubbele taak zal hebben, zal deze combinatie vooral in de grote gemeenten enorm zwaar zijn. Onze hypothese is dan ook: Hoe groter de gemeente, hoe minder men voorstander is van de opname van de O.C.M.W.-voorzitter als volwaardig lid van het schepencollege. We hebben de antwoordscores van de respondenten ingedeeld in twee groepen. De eerste groep 'positief' bevat de antwoorden van de respondenten die op vraag 18 van de enquête 'heel goed' of 'goed' geantwoord hebben. De tweede groep 'negatief' bevat de respondenten die 'niet goed' of 'helemaal niet goed' geantwoord hebben.

Tabel 6.5 Verdeling van de O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege over grootte van de gemeente

		Grootte van de gemeente		Totaal
		Kleine gemeente	Middelgrote gemeente	
O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege	Positief	10	10	20
		76,9%	83,3%	80,0%
	Negatief	3	2	5
		23,1%	16,7%	20,0%
Totaal		13	12	25
		100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square = 0,160 df = 1 p-waarde = 0,689

Omdat zoals al eerder gezegd, we geen antwoorden hebben van gemeentesecretarissen in een grote gemeente/stad, kunnen we niet weten wat deze personen zouden geantwoord hebben. Voor de kleine en middelgrote gemeenten zien we echter dat de overgrote meerderheid het goed vindt dat de O.C.M.W.-voorzitter een volwaardig lid wordt van het schepencollege. Dit ligt in de lijn van onze verwachtingen in verband met de hypothese. Toch kunnen we geen duidelijke conclusie trekken voor deze hypothese.

De χ^2 -waarde is laag maar toch groter dan nul zodat de variabelen 'grootte van de gemeente' en 'O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege' wel statistisch afhankelijk zijn maar deze afhankelijkheid is niet erg groot. Er is ook geen significant verband tussen deze twee variabelen omdat de p-waarde groter is dan de norm van 0,05.

6.6 Interne controle

Interne controle betekent dat de gemeente zelf het eigen beleid zal controleren. De hypothese in verband met het interne controlesysteem is de volgende: Hoe kleiner de gemeente, hoe minder goed men het vindt dat er een intern controlesysteem moet worden uitgewerkt. We veronderstellen hierbij dat kleine gemeenten vaak niet genoeg financiële middelen hebben om dit systeem in te voeren. Voor het berekenen van de eindscore van de variabele interne controle, hebben we drie vragen opgeteld, namelijk

vraag 8, 9 en 10. Er werd gevraagd of men denkt dat de invoering van het intern controlesysteem het beleid zal versterken. Vervolgens vroegen we of de respondent het goed vindt dat het intern controlesysteem zal gecontroleerd worden door een externe audit. En ten slotte vroegen we naar de mening van de respondent in verband met de versterking van het beleid door de invoering van het klachtenbehandelingsysteem. Een 'lage' score voor de variabele interne controle wil zeggen dat de respondenten niet erg positief aankijken tegenover de invoering van een intern controlesysteem. Een 'hoge' score betekent dat de respondent een grote voorstander is van het intern controlesysteem.

Tabel 6.6.1 Verdeling van interne controle over grootte van de gemeente

		Grootte van de gemeente		Totaal
		Kleine gemeente	Middelgrote gemeente	
Interne controle	Laag	8 61,5%	4 44,4%	12 54,5%
	Hoog	5 38,5%	5 55,6%	10 45,5%
Totaal		13 100,0%	9 100,0%	22 100,0%

Pearson chi-square = 0,627 df = 1 p-waarde = 0,429

De kruistabel laat zien dat middelgrote gemeenten meer voorstander zijn van het opstellen van een intern controlesysteem dan kleine gemeenten. 55,6% van de secretarissen van de middelgrote gemeenten is een grote voorstander van het intern controlesysteem tegenover 38,5% van de kleine gemeenten. Dit komt overeen met de hypothese die we geformuleerd hebben.

Er is een statistisch verband tussen de variabelen 'grootte van de gemeente' en 'interne controle' maar dit verband is niet heel groot aangezien de χ^2 -waarde slechts 0,627 is. Het verband is niet significant aangezien de p-waarde de norm van 0,05 overschrijdt. Voor zover er een verband is tussen de variabelen is dit verband positief: Hoe kleiner de gemeente, hoe minder men voorstander is van het intern controlesysteem.

Een manier om meer te weten te komen over het beleid en bestuur van de gemeente is de integratie van een klachtenbehandelingsysteem. Op deze manier kan er beter te weten gekomen worden wat de klachten van de burgers zijn. We hebben een hypothese geformuleerd in verband met het klachtenbehandelingsysteem: Hoe kleiner de gemeente, hoe minder men voorstander is van de organisatie van een klachtenbehandelingsysteem. De vraag over het klachtenbehandelingsysteem is vraag 10. De score 'positief' wil zeggen dat de respondent vindt dat het klachtenbehandelingsysteem het beleid versterkt. Bij een score 'negatief' verstaan we dat een respondent niet vindt dat het klachtenbehandelingsysteem zorgt voor een versterking van het beleid.

Tabel 6.6.2 Verdeling van het versterking beleid via een klachtenbehandelingsysteem over grootte van de gemeente

	Grootte van de gemeente		Totaal	
	Kleine gemeente	Middelgrote gemeente		
Versterking van het beleid via een klachtenbehandeling systeem	Positief			
		11	9	20
		84,6%	75,0%	80,0%
	Negatief	2	3	5
		15,4%	25,0%	20,0%
Totaal		13	12	25
		100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square = 0,361 df = 1 p-waarde = 0,548

De resultaten van de tabel zijn duidelijk. Meer dan 84% van de respondenten van de kleine gemeenten en 75% van de respondenten van de middelgrote gemeenten zijn akkoord dat het klachtenbehandelingsysteem het beleid zal versterken. Ze vinden het dus goed dat er een klachtenbehandelingsysteem geïntroduceerd wordt. Omdat we weer geen gegevens hebben voor de grote gemeenten, kunnen we geen uitspraak doen over de mening van de grote gemeenten in verband met de invoering van het klachtenbehandelingsysteem.

Een verklaring voor het feit dat zowel de kleine als de middelgrote gemeenten voorstander zijn van een klachtenbehandelingsysteem is volgens ons dat burgers

vandaag de dag sneller ontevreden zijn over het beleid en de werking van de gemeentediensten en deze ontevredenheid willen uiten. Door de oprichting van het klachtenbehandelingsysteem kunnen de klachten van de inwoners sneller worden behandeld en opgevolgd en dit komt het beleid ten goede.

Er is een statistisch afhankelijk verband tussen de variabelen 'grootte van de gemeente' en 'versterking van het beleid via een klachtenbehandelingsysteem' vermits de χ^2 -waarde groter is dan nul. Ook bij deze hypothese is het verband tussen de twee variabelen niet significant omdat de p-waarde groter is dan de norm van 0,05. Voor zover er een verband is, is dit verband negatief en sluit het aan bij onze hypothese: Hoe kleiner de gemeente, hoe meer men vindt dat het klachtenbehandelingsysteem het beleid versterkt.

7 Resultaten voor de politici

7.1 Inleiding

Voordat we de hypothesen gaan testen en interpreteren geven we eerst een algemeen overzicht van de politici die geantwoord hebben op de enquête. We delen de respondenten in naar geslacht, leeftijd, anciënniteit, opleidingsniveau en grootte van de gemeente. Ook zullen we kijken tot welke politieke partij de respondenten behoren en of ze in de meerderheid zetelen. We zullen deze resultaten aantonen door het opstellen van frequentietabellen.

Heel vaak zullen we zien dat de p-waarde de norm van 0,05 overschrijdt en dus de variabelen geen significant verband hebben. Een reden hiervoor is dat we met een slechts een beperkt aantal ingevulde enquêtes ontvangen hebben.

7.1.1 Geslacht

In totaal hebben 134 politici geantwoord op onze enquête. Zoals in onderstaande tabel te zien is, hebben er 29 vrouwen geantwoord en 105 mannen. 21,6% van de respondenten zijn dus vrouwelijk en 78,4% van de respondenten zijn mannelijk. Dit is te verklaren doordat vrouwelijke kandidaten het moeilijker hebben om door te stoten tot de politieke elite en eens ze er zijn, haken ze ook in grote aantallen af (Reynaert, 2007).

Tabel 7.1.1: Verdeling geslacht

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
Vrouw	29	21,6	21,6
Man	105	78,4	100,0
Totaal	134	100,0	

7.1.2 Leeftijd

Zoals uit onderstaande tabel af te leiden is, is het merendeel van de politici die geantwoord hebben op onze enquête ouder dan 45 jaar, namelijk 76,9 % van de respondenten. Er zijn slechts 2 respondenten onder de 30 jaar en 29 personen die

geantwoord hebben, zijn tussen de 30 en de 44 jaar, dus dit is respectievelijk 1,5% en 23,1%. De gemiddelde leeftijd van de respondenten bedraagt 49,98 jaar.

Tabel 7.1.2: Verdeling leeftijd

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
<30	2	1,5	1,5
tussen de 30 en 44	29	21,6	23,1
>45	103	76,9	100,0
Totaal	134	100,0	

7.1.3 Anciënniteit

In de enquête hebben we de respondenten gevraagd om hun anciënniteit als burgemeester, schepen, gemeenteraadslid, O.C.M.W.-raadslid en O.C.M.W.-voorzitter neer te schrijven. We hebben deze dan opgeteld en zo zijn we gekomen tot onderstaande tabel. Ook zullen we afzonderlijk de gegevens in een frequentietabel zetten. Hiermee bedoelen we dat we ook zullen laten zien hoe de anciënniteit verdeeld is als men burgemeester, schepen, gemeenteraadslid, O.C.M.W.-raadslid en O.C.M.W.-voorzitter is.

Tabel 7.1.3.1: Verdeling totale anciënniteit

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
<10	48	35,8	35,8
tussen de 10 en 20	52	38,8	74,6
>20	34	25,4	100,0
Totaal	134	100,0	

48 personen ofwel 35,8% van de respondenten heeft een anciënniteit van minder dan 10 jaar. 52 personen ofwel 38,8% heeft een anciënniteit tussen de 10 en de 20 jaar. 34 personen ofwel 25,4% van de respondenten heeft een anciënniteit van meer dan 20 jaar.

De onderstaande tabellen geven de anciënniteit weer van de burgemeesters, schepenen, raadsleden, O.C.M.W.-raadsleden en O.C.M.W.-voorzitters. We maken ook hier een indeling van de anciënniteit in drie groepen.

Tabel 7.1.3.2: Verdeling anciënniteit als burgemeester

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
<10	14	10,4	58,3
tussen de 10 en 20	10	7,5	100,0
Totaal	24	17,9	
Geen waarde	110	82,1	
Totaal	134	100,0	

Er hebben 24 respondenten die de functie van burgemeester al vervuld hebben of vervullen geantwoord op onze enquête. Er zijn 14 respondenten met een anciënniteit als burgemeester van minder dan 10 jaar en 10 respondenten met een anciënniteit als burgemeester tussen de 10 en 20 jaar. Geen enkele respondent heeft een anciënniteit als burgemeester van meer dan 20 jaar. 110 respondenten hebben het mandaat van burgemeester nooit uitgeoefend.

Tabel 7.1.3.3: Verdeling anciënniteit als schepen

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
<10	48	35,8	67,6
tussen de 10 en 20	19	14,2	94,4
>20	4	3,0	100,0
Total	71	53,0	
Geen waarde	63	47,0	
Totaal	134	100,0	

Er hebben 71 politici geantwoord die al de functie als schepen hebben vervuld of nog vervullen. Het grootste aantal van de respondenten heeft een anciënniteit als schepen kleiner dan 10 jaar namelijk 67,6%. 19 politici hebben een anciënniteit als schepen tussen de 10 en 20 jaar en slechts 4 politici hebben meer dan 20 jaar het mandaat van schepen vervuld. 63 respondenten hebben het mandaat van schepen nooit uitgeoefend.

Hieronder bespreken we de anciënniteit van de gemeenteraadsleden. We bedoelen met gemeenteraadsleden de politici die effectief in de raad zetelen als lid en niet als schepen of als burgemeester.

Tabel 7.1.3.4: Verdeling anciënniteit als gemeenteraadslid

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
<10	78	58,2	66,1
tussen de 10 en 20	32	23,9	93,2
>20	8	6,0	100,0
Total	118	88,1	
Geen waarde	16	11,9	
Totaal	134	100,0	

Er zijn 78 politici met een anciënniteit kleiner dan 10 jaar als gemeenteraadslid. 32 politici hebben een anciënniteit als lid tussen de 10 en 20 jaar en 8 van de respondenten heeft een anciënniteit als lid groter dan 20 jaar.

Tabel 7.1.3.5: Verdeling anciënniteit als O.C.M.W.-raadslid

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
<10	15	11,2	75,0
tussen de 10 en 20	4	3,0	95,0
>20	1	0,7	100,0
Total	20	14,9	
Geen waarde	114	85,1	
Totaal	134	100,0	

20 respondenten hebben het mandaat van O.C.M.W.-raadslid ooit vervuld of vervullen deze nog steeds. 15 respondenten hebben een anciënniteit kleiner dan 10 jaar, 4 respondenten hebben een anciënniteit als raadslid tussen de 10 en de 20 jaar en slechts 1 respondent heeft een anciënniteit van meer dan 20 jaar.

Tabel 7.1.3.6: Verdeling anciënniteit als O.C.M.W.-voorzitter

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
<10	5	3,7	100,0
Geen waarde	129	96,3	
Totaal	134	100,0	

Slechts 5 respondenten hebben de taak van O.C.M.W.-voorzitter reeds vervuld of vervullen die nog steeds. Al deze respondenten hebben een anciënniteit als voorzitter van minder dan 10 jaar.

7.1.4 Opleidingsniveau

Zoals meteen opvalt uit onderstaande tabel, hebben de meeste politici universitair onderwijs of hoger niet-universitair onderwijs gevolgd. Verder hebben 28 personen ander hoger onderwijs gevolgd, 4 respondenten ASO, 14 personen geen onderwijs (we veronderstellen dat deze een verkeerde categorie hebben aangeduid, omdat door de leerplicht iedereen onderwijs heeft gevolgd) en 3 politici lager onderwijs.

Tabel 7.1.4 Verdeling opleidingsniveau

	Frequentie	Procent	Cumulatieve procent
Universitair onderwijs	44	32,8	32,8
Hoger niet-universitair onderwijs A1	42	31,3	64,2
Ander hoger onderwijs	27	20,1	84,3
ASO	4	3,0	87,3
Lager onderwijs	3	2,2	89,6
Geen onderwijs	14	10,4	100,0
Totaal	134	100,0	

7.1.5 Grootte van de gemeente

We hebben de gemeenten ingedeeld in kleine, middelgrote en grote gemeenten/steden. Dit hebben we gedaan op basis van het aantal inwoners. Een kleine gemeente heeft minder dan 15000 inwoners, een middelgrote gemeente heeft tussen de 15000 en 40000 inwoners en een grote gemeente/stad heeft meer dan 40000 inwoners.

Uit de volgende tabel kunnen we afleiden dat de meeste respondenten wonen in een middelgrote gemeente, namelijk 67 van de 134 respondenten of 50%. 36,6% van de politici die geantwoord hebben zijn woonachtig in een kleine gemeente en 13,4% van de respondenten besturen een grote gemeente/stad.

Tabel 7.1.5: Verdeling grootte van de gemeente

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
Kleine gemeente	49	36,6	36,6
Middelgrote gemeente	67	50,0	86,6
Grote gemeente/stad	18	13,4	100,0
Totaal	134	100,0	

7.1.6 Politieke meerderheid

Hieronder ziet u de frequentietabel over de politieke meerderheid. We vroegen in vraag 6 van de enquête voor de politici om aan te duiden of men, indien men gemeenteraadslid is, zetelt in de politieke meerderheid. De respondenten hadden de keuze om ja, nee of geen antwoord/geen mening in te vullen.

Tabel 7.1.6: Frequentietabel politieke meerderheid

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
Nee	29	21,6	21,6
Ja	100	74,6	96,3
Geen antwoord/geen mening	5	3,7	100,0
Totaal	134	100,0	

Tabel 7.1.6 toont aan hoeveel respondenten in de meerderheid zitten, hoeveel er niet in de meerderheid zitten en hoeveel respondenten geen antwoord op deze vraag gegeven hebben. Zoals de tabel weergeeft, zit 21,6% niet in de meerderheid, 74,6% zetelt wel in de meerderheid en 3,7% geeft op deze vraag geen antwoord.

7.1.7 Politieke partij

Tabel 7.1.7 geeft weer tot welke politieke partij de respondenten behoren. Het is duidelijk dat de meeste respondenten behoren tot de CD&V, VLD of tot de SP.A. Namelijk 41 respondenten zijn aangesloten bij de CD&V, 34 bij de VLD en 32 bij de SP.A. Verder is er nog 1 persoon van Vivant die geantwoord heeft, 7 personen van Groen!, 2 politici die tot het Vlaams Belang behoren, 8 mensen die zijn aangesloten bij een lokale partij, 4

respondenten van de partij Spirit, 3 personen zijn lid van de NV-A en 2 respondenten zijn onafhankelijk.

Tabel 7.1.7: Verdeling politieke partij

	Frequentie	Procent	Cumulatief procent
VLD	34	25,4	25,4
VIVANT	1	,7	26,1
CD&V	41	30,6	56,7
SP.A	32	23,9	80,6
GROEN!	7	5,2	85,8
VLAAMS BELANG	2	1,5	87,3
LOKALE PART..IJ	8	6,0	93,3
SPIRIT	4	3,0	96,3
NV-A	3	2,2	98,5
ONAFHANKELIJK	2	1,5	100,0
Totaal	134	100,0	

Net zoals bij de resultaten van de gemeentesecretaris, zullen we nu in de volgende alinea's de hypothesen testen en telkens de bijbehorende output analyseren. We zullen bij de analyse rekening houden met de χ^2 -waarde en de p-waarde. De χ^2 is een maat voor de statistische afhankelijkheid tussen de twee variabelen en varieert van 0 tot ∞ . Bij statistische afhankelijkheid wordt de χ^2 -waarde positief. De p-waarde berekent de kans dat de veronderstelling van het verband foutief is. De gebruikelijke norm voor de p-waarde is 0,05, dus 95% zekerheid (Broeckmans, 2004).

7.2 Politieke dominantie

De hypothese die we bij dit onderwerp gaan testen is de volgende: Hoe kleiner de gemeente, hoe groter het gewicht van de politieke component in de administratieve component. De resultaten zijn in onderstaande tabel weergegeven. Voor de berekening van de eindscore hebben we twee vragen opgeteld namelijk vraag 8 en 9. Omdat deze vragen tegengesteld zijn aan elkaar, hebben we de score van de antwoorden op vraag 9 omgekeerd. We hebben deze vervolgens opgeteld en zo zijn we tot een totaalscore gekomen. Daarna hebben we deze verdeeld in twee groepen en vervolgens zijn we tot een eindscore gekomen. Met de eindscore 'laag' bedoelen we dat de politieke component

een lage invloed zal hebben in de administratieve component. Met het label 'hoog' bedoelen we dat er een hoge inmenging van de politiek in de administratie zal zijn.

Tabel 7.2: Verdeling politieke dominantie over administratie over grootte van de gemeente

		Grootte van de gemeente			Totaal
		Kleine gemeente	Middelgrote gemeente	Grote gemeente/stad	
Politieke dominantie over de administratie	Laag	15	18	6	39
		38,5%	32,7%	42,9%	36,1%
	Hoog	24	37	8	69
		61,5%	67,3%	57,1%	63,9%
Totaal		39	55	14	108
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square=0,643

df=2 p-waarde=0,725

Onze hypothese klopt niet helemaal. Niet enkel de respondenten van de kleine gemeenten denken dat er een hoge inmenging van de politiek in de administratie zal zijn. De respondenten van de middelgrote gemeenten en grote gemeenten/steden delen ook deze mening.

Een verklaring waarom deze hypothese niet volledig correct is kan gevonden worden in de trend van het New Public Management (NPM). Enerzijds pleit deze techniek voor het oprichten van agentschappen die volledig los staan van de politieke invloedssfeer en anderzijds leidt dit NPM tot de creatie van kerndepartementen die verantwoordelijk zijn voor de opvolging van de gecreëerde agentschappen. Tevens moeten deze departementen nauw samenwerken met het politieke niveau om het beleid te ontwikkelen. Er wordt dus veel belang gehecht aan de betrokkenheid van het ambtelijke niveau bij de beleidsvoering (Hoet en Brans, 2004).

De χ^2 -waarde is 0,643 wat betekent dat de variabelen 'grootte van de gemeente' en 'politieke dominantie over de administratie' statistisch afhankelijk zijn. De p-waarde is groter dan de norm 0,05 dus is er geen significant verband tussen de twee variabelen.

7.3 Managementteam

Het nieuwe gemeentedecreet voorziet een oprichting van een managementteam binnen iedere gemeente. Voor de politici gaan we hiervoor twee hypothesen testen. De eerste hypothese is in verband met de grootte van de gemeenten en de tweede hypothese is in verband met het geslacht van de politici.

7.3.1 Grootte van de gemeente

De hypothese die we formuleerden is: Hoe groter de gemeente, hoe meer men voorstander is van de oprichting van het managementteam. Voor de berekening van de eindscore hebben we eerst twee vragen opgeteld en zijn we gekomen tot een totaalscore. Het gaat over vraag 15 en 43 in de vragenlijst. Deze totaalscore hebben we verdeeld in twee groepen en zo zijn we gekomen tot een eindscore. Een 'lage' eindscore voor managementteam betekent dat men weinig voorstander is van de invoering van het managementteam. Een 'hoge' eindscore betekent dat men een grote voorstander is van de invoering van een managementteam.

Onze hypothese klopt niet helemaal. Zowel in kleine gemeenten als in middelgrote en grote gemeenten/steden is de respondent geen voorstander van de oprichting van het managementteam. In kleine gemeenten is 92,9% van de respondenten weinig voorstander voor de invoering van het managementteam. In middelgrote gemeenten is 96,2% weinig voorstander en in grote gemeenten is dit zelfs 100%.

Een reden waarom de meeste respondenten geen voorstander zijn van de oprichting van een managementteam, kan volgens ons liggen aan het feit dat de gemeentesecretaris aan het hoofd staat van dit team. Het managementteam moet ervoor zorgen dat de missie en de doelstellingen bekend zijn en worden geaccepteerd door alle organisatieleden (Maes, 2003). Aangezien in een gemeente zowel ambtenaren als politici bij de organisatie, en dus ook bij het bereiken de missie en de doelstellingen, betrokken zijn kunnen de politici dit misschien ervaren als een bedreiging.

Een andere reden kan ook worden gezocht in het feit dat veel gemeenten momenteel het schepenmodel gebruiken om de gemeente te organiseren (Plees en De Leemans, 1997). Dit betekent dat de gemeentesecretaris heel weinig inspraak heeft in het beleid omdat de

schepenen rechtstreeks met de verschillende diensthoofden overleggen zonder de gemeentesecretaris bij het overleg te betrekken. Daarom zullen politici, en vooral burgemeester en schepenen, hier eerder van mening zijn dat het niet goed is om een managementteam op te richten.

De χ^2 -waarde is 0,551 wat betekent dat 'grootte van de gemeente' en 'managementteam' statistisch afhankelijk zijn. De p-waarde overschrijdt hier de norm van 0,05 dus is er geen significant verband tussen de twee variabelen.

Tabel 7.3.1: Verdeling managementteam over grootte van de gemeente

		Grootte van de gemeente			Totaal
		Kleine gemeente	Middelgrote gemeente	Grote gemeente/stad	
Managementteam	Laag	13 92,9%	25 96,2%	6 100,0%	44 95,7%
	Hoog	1 7,1%	1 3,8%	0 ,0%	2 4,3%
Totaal		14 100,0%	26 100,0%	6 100,0%	46 100,0%

Pearson chi-square=0,551

df=2 p-waarde=0,759

7.3.2 Geslacht

Zoals eerder aangehaald hechten vrouwen meer belang aan sociale verbondenheid, terwijl mannen eerder onafhankelijk willen zijn. Daarom is onze hypothese ook dat vrouwen meer voorstander zijn van het managementteam dan mannen.

Tabel 7.3.2: Verdeling managementteam over geslacht

		Geslacht		Totaal
		Vrouw	Man	
Managementteam	Laag	6 85,7%	38 97,4%	44 95,7%
	Hoog	1 14,3%	1 2,6%	2 4,3%
Totaal		7 100,0%	39 100,0%	46 100,0%

Pearson chi-square=1,961

df=1 p-waarde= 0,161

Vrouwen zijn procentueel gezien een grotere voorstander van het managementteam dan mannen. Namelijk 14,3% heeft een hoge eindscore ten opzichte van 2,6% van de mannen. We kunnen dus besluiten dat vrouwen inderdaad meer voorstander zijn voor de oprichting van een managementteam dan mannen. Toch kijkt de meerderheid van de vrouwen en mannen niet positief aan tegen de oprichting van het managementteam.

De χ^2 -waarde is 1,961 zodat er een statistisch afhankelijk verband is tussen de variabelen 'geslacht' en 'eindscore managementteam'. De p-waarde is 0,161 en overschrijdt de norm van 0,05 dus is er geen significant verband tussen de twee variabelen.

7.4 Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege

Zoals eerder aangehaald is één van de politieke veranderingen die het nieuwe gemeentedecreet voorschrijft, dat de O.C.M.W.-voorzitter een volwaardig lid wordt van het schepencollege. Deze maatregel is nog niet verplicht vanaf 2007 maar zal pas verplicht zijn vanaf de volgende legislatuur. De bedoeling van deze maatregel is de communicatie en verhouding tussen de politiek en het O.C.M.W. te verbeteren. Omdat de O.C.M.W.-voorzitter nu een dubbele taak zal hebben, zal deze combinatie vooral in de grote gemeenten enorm zwaar zijn. Onze hypothese is dan ook: Hoe groter de gemeente, hoe minder men voorstander is van de opname van de O.C.M.W.-voorzitter als volwaardig lid van het schepencollege.

De onafhankelijke variabele van deze kruistabel is de grootte van de gemeente. De afhankelijke variabele is vraag 16 van onze enquête. Met 'positief' bedoelen we dat de respondent het goed vindt dat de O.C.M.W.-voorzitter lid wordt van het schepencollege. Met 'negatief' bedoelen we dat de respondent dit niet goed vindt.

Tabel 7.4: Verdeling O.C.M.W.-voorzitter als lid van schepencollege over grootte van de gemeente

		Grootte van de gemeente			Totaal
		Kleine gemeente	Middel-grote gemeente	Grote gemeente/stad	
O.C.M.W.-voorzitter als lid van schepencollege	Positief	42	48	13	103
	Negatief	4	9	4	17
		91,3%	84,2%	76,5%	85,8%
		8,7%	15,8%	23,5%	14,2%
Totaal		46	57	17	120
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square=2,481 df=2 p-waarde=0,289

91,3% van de respondenten van kleine gemeenten vindt het positief dat de O.C.M.W.-voorzitter een volwaardig lid wordt van het schepencollege. In grote gemeenten vindt 76,5% van de respondenten dit positief. Dit ondersteunt onze hypothese. In kleine gemeenten vindt slechts 8,7% dit niet goed, in grote gemeenten is dit 23,5%. Ook hier kunnen we besluiten dat dit resultaat onze hypothese ondersteunt.

De χ^2 -waarde is 2,481 en dit betekent dat 'grootte van de gemeente' en 'O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege' statistisch afhankelijk zijn. De p-waarde overschrijdt de norm van 0,05 niet en dus kunnen we besluiten dat er een significant verband bestaat tussen de twee variabelen.

7.5 Interne controle

Een ander doel van het gemeentedecreet is dat de gemeenten zelf hun beleid beoordelen. Daarom dient er een intern controlesysteem te worden uitgewerkt. Aangezien kleinere gemeenten in het algemeen minder financiële middelen hebben dan grotere gemeenten gaan we er vanuit dat kleinere gemeenten hiervan geen voorstander zijn. Daarom luidt onze hypothese ook: Hoe kleiner de gemeente, hoe minder goed men het vindt dat er een intern controlesysteem moet worden uitgewerkt. Om de eindscore te berekenen hebben we eerst vragen 10, 11 en 12 opgeteld en daarna weer verdeeld in

twee groepen. Een 'lage' score voor de variabele interne controle wil zeggen dat de respondent niet positief aankijkt tegenover de invoering van een intern controlesysteem. Een 'hoge' eindscore betekent dat de respondent een grote voorstander is van het intern controlesysteem.

Tabel 7.5.1: Eindscore intern controlesysteem * Grootte van de gemeente kruistabel

		Grootte van de gemeente			Totaal
		Kleine gemeente	Middelgrote gemeente	Grote gemeente/stad	
Intern controlesysteem	Laag	13 31,7%	12 20,3%	3 20,0%	28 24,3%
	Hoog	28 68,3%	47 79,7%	12 80,0%	87 75,7%
Totaal		41 100,0%	59 100,0%	15 100,0%	115 100,0%

Pearson chi-square=1,874

df=2 p-waarde= 0,392

Bovenstaande tabel toont aan dat kleine gemeenten het grootste aantal lage eindscores hebben, namelijk 31,7%. Hoe groter de gemeente, hoe meer men voorstander is van een intern controlesysteem. Het is dus inderdaad zo dat men minder voorstander is van een intern controlesysteem in een kleine gemeente dan in een grote gemeente/stad maar toch blijkt nog steeds 68,3% van de respondenten ervan een grote voorstander van een intern controlesysteem te zijn.

Een verklaring dat 75,5% van alle respondenten een grote voorstander is van een intern controlesysteem kan misschien te wijten zijn aan het feit dat de politici vinden dat een intern controlesysteem de organisatie kan behoeden voor misstappen en haar kan helpen haar doelstellingen na te streven en zo goed mogelijk te bereiken. De secretaris is de uiteindelijke verantwoordelijke voor dit systeem en zal ook de verantwoordelijkheid moeten dragen in het geval het systeem misloopt. Het is niet alleen de secretaris die een verantwoordelijkheid heeft maar ook het politieke bestuur. Het bestuur moet zich regelmatig afvragen of de administratie degelijk werkt en of het systeem op een performante manier is uitgewerkt functioneert (de Samblanx, 2004).

De χ^2 -waarde is 1,874 en dus zijn de variabelen 'eindscore intern controlesysteem' en 'grootte van de gemeente' statistisch afhankelijk. De p-waarde overschrijdt de norm en dus is er geen significant verband tussen de variabelen.

Een manier om een beleid te beoordelen is rekening houden met de klachten. Het gemeentedecreet voorziet dan ook een uitwerking van een klachtenbehandelingsysteem binnen iedere gemeente. Onze hypothese betreffende een klachtenbehandelingsysteem luidt: Hoe kleiner de gemeente, hoe minder men voorstander is van de organisatie van een klachtenbehandelingsysteem. Vraag 12 handelt over het klachtenbehandelingsysteem. Met 'positief' bedoelen we dat de respondent het goed is dat er een klachtenbehandelingsysteem uitgewerkt wordt, met 'negatief' bedoelen we dat de respondent dit niet goed vindt.

Zowel kleine gemeenten, middelgrote als grote gemeenten/steden zijn voornamelijk voorstander van een klachtenbehandelingsysteem. Het is wel zo dat de kleine gemeenten een grotere negativiteit hebben ten opzichte van een klachtenbehandelingsysteem dan de middelgrote en de grote gemeenten/steden. Dit ondersteunt onze hypothese wel, maar in het algemeen kunnen we besluiten dat de meeste gemeenten een positieve voorstander hiervan zijn.

Een verklaring voor het feit dat kleine gemeente negatiever tegen een klachtenbehandelingsysteem staan dan grote gemeenten kan volgens ons te verklaren zijn omdat er in kleine gemeenten meer contact is tussen de burger en de politicus. In kleine gemeenten is men dus beter op de hoogte van wat de mensen van de gemeente willen. Een verklaring voor het feit dat 89,8% van de respondenten een voorstander is van het beleid kan worden gezocht in het feit burgers een alerte en efficiënte overheid willen (Hubeau, 2004). Burgers zijn de mensen die de politici verkiezen zodat de politici belangrijk vinden dat ze kunnen inspelen op de behoefte van de burgers.

Tabel 7.5.2: Versterking van het beleid via een klachtenbehandelingsysteem * Grootte van de gemeente kruistabel

		Grootte van de gemeente			Totaal
		Kleine gemeente	Middelgrote gemeente	Grote gemeente/stad	
Versterking van het beleid via een klachtenbehandeling systeem	Positief	41	58	16	115
		85,4%	90,6%	100,0%	89,8%
	Negatief	7	6	0	13
		14,6%	9,4%	,0%	10,2%
Totaal		48	64	16	128
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square=2,882

df=2 p-waarde=0,237

De χ^2 -waarde is 2,882 en dus zijn de variabelen 'versterking van het beleid via een klachtenbehandelingsysteem' en 'grootte van de gemeente' statistisch afhankelijk. Aangezien de p-waarde de norm overschrijdt zijn deze variabelen niet statistisch significant.

We voeren ook een hypothesetoets uit op de burgemeester afzonderlijk. We kijken of de volgende uitspraak geldt: Oudere burgemeesters vinden dat het beleid versterkt wordt door de invoering van een klachtenbehandelingsysteem. Met 'positief' duiden we aan de burgemeester vindt dat het beleid inderdaad versterkt wordt door de invoering van het klachtenbehandelingsysteem. Met 'negatief' bedoelen we dat de burgemeester dit niet vindt.

Tabel 7.5.3: Verdeling van versterking van het beleid via een klachtenbehandelingsysteem over leeftijd burgemeester

		Leeftijd burgemeester			Totaal
		<30	tussen de 30 en 44	>45	
Versterking van het beleid via een klachtenbehandeling systeem	Positief	1	2	17	20
	Negatief	0	0	3	3
		100,0%	100,0%	85,0%	87,0%
		,0%	,0%	15,0%	13,0%
Totaal		1	2	20	23
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square=0,518

df=2 p-waarde=0,772

Op onze enquête hebben 23 burgemeesters gereageerd. Daarvan is er één jonger dan 30 jaar, twee burgemeesters zijn tussen de 30 en de 44 jaar en 20 burgemeesters zijn ouder dan 45 jaar. 85% van de burgemeesters die ouder zijn dan 45 jaar staat positief tegenover de stelling dat het beleid versterkt wordt door middel van een klachtenbehandelingsysteem. Maar aangezien we niet genoeg gegevens hebben in verband met burgemeester onder de 30 jaar en burgemeesters tussen de 30 en 44 jaar kunnen we hieruit geen duidelijke conclusie trekken.

De variabelen 'leeftijd van de burgemeester' en 'versterking van het beleid via een klachtenbehandelingsysteem' zijn statistisch afhankelijk. Aangezien de p-waarde groter is dan 0,05 kunnen we ook besluiten dat er geen significant verband is.

7.6 Delegatie van bevoegdheden voor de lokale besturen

De lokale besturen krijgen door het nieuwe gemeentedecreet de mogelijkheid om hun beleid zelf aan te passen zodat het beter bij hen past. Zo krijgen ze de mogelijkheid om verschillende aspecten te delegeren naar andere diensten. We gaan hieronder de volgende hypothese testen: Hoger opgeleide politici, vinden dat meer autonomie leidt tot een beter beleid. Om deze hypothese te testen hebben we eerst vragen 18, 21, 23, 25 en 29a opgeteld en daarna in twee groepen verdeeld waardoor we de eindscore meer autonomie verkregen. Een 'lage' eindscore wil zeggen dat de respondent niet veel belang

hecht aan meer autonomie, hij/zij vindt het minder belangrijk om de mogelijkheid te hebben om verschillende aspecten van het beleid te delegeren naar andere diensten. Een 'hoge' eindscore wil zeggen dat hij/zij dit wel belangrijk vindt.

Tabel 7.6: Verdeling delegatie van bevoegdheden over opleidingsniveau

		Opleidingsniveau						Totaal
		Universitair onderwijs	Hoger niet-universitair onderwijs A1	Ander hoger onderwijs	ASO	Lager onderwijs	Geen	
Delegatie van bevoegdheden	Laag	24 58,5%	17 51,5%	14 77,8%	2 100,0%	2 100,0%	8 80,0%	67 63,2%
	Hoog	17 41,5%	16 48,5%	4 22,2%	0 ,0%	0 ,0%	2 20,0%	39 36,8%
Totaal		41 100,0%	33 100,0%	18 100,0%	2 100,0%	2 100,0%	10 100,0%	106 100,0%

Pearson Chi-square=7,509 df=5 p-waarde=0,185

Politici met een diploma hoger onderwijs (zowel universitair onderwijs als hoger niet-universitair onderwijs) hebben een hogere eindscore voor meer autonomie dan politici die slechts lager onderwijs gevolgd hebben. Politici met een diploma hoger onderwijs vinden dus dat meer autonomie leidt tot een beter beleid, zij vinden dus dat verschillende aspecten van het beleid delegeren naar andere diensten een voordeel is. Dit ondersteunt onze hypothese. Toch is het zo dat meer dan de helft van de politici met een diploma hoger onderwijs een lage eindscore voor meer autonomie heeft. Deze groep is groter dan deze met een eindscore 'hoog'. Dit ondersteunt onze hypothese dan weer niet. We kunnen dus besluiten dat politici met een hoger opleidingsniveau er inderdaad wel meer van overtuigd zijn dat autonomie leidt tot een beter beleid in tegenstelling tot politici met een lager onderwijsniveau.

De χ^2 -waarde is 7,509 zodat de variabelen 'meer autonomie' en 'opleidingsniveau' statistisch afhankelijk zijn. De p-waarde overschrijdt de norm van 0,05 en daardoor kunnen we niet zeggen dat de twee variabelen statistisch significant zijn.

8 Vergelijking tussen de politici en de gemeentesecretarissen

In dit hoofdstuk maken we een vergelijking tussen de gegevens die we hebben verzameld bij de politici en de gemeentesecretarissen. Hiervoor hebben we de eindscores berekend van de verschillende variabelen. We hebben hiervoor de politici ingedeeld in drie groepen namelijk de burgemeesters, de schepenen en de gemeenteraadsleden. Deze drie groepen zullen we dan vergelijken met de gemeentesecretarissen.

We hebben om de eindscores te berekenen een gemeenschappelijke dataset gemaakt in SPSS 13.0. Hiervoor hebben we de gegevens van de politici als basis gebruikt en de antwoorden op de gemeenschappelijke vragen van de gemeentesecretarissen in de overeenkomstige tabel gezet. Hierdoor wordt het mogelijk om voor al onze respondenten samen een eindscore te berekenen.

8.1 Politieke dominantie

In tabel 8.1 ziet u de gegevens over de politieke dominantie. Voor de berekening van deze eindscore hebben we vragen 8 en 9B van de gemeenschappelijke dataset opgeteld en verdeeld in twee groepen. Vraag 9B is de omgekeerde score voor de antwoorden op vraag 9. We hebben deze score omgekeerd omdat vragen 8 en 9 tegengesteld zijn aan elkaar. Een lage eindscore betekent dat de respondent vindt dat de politieke component niet zwaar zal doorwegen in de administratieve component. Met een hoge eindscore bedoelen we dat de respondent vindt dat er een hoge inmenging van de politiek in de administratie zal zijn.

Uit onderstaande tabel is af te leiden dat de burgemeesters en schepenen een hogere eindscore hebben voor politieke dominantie dan de gemeenteraadsleden en de gemeentesecretarissen. Dit betekent dat ze een hoge inmenging van de politiek in de administratie wensen. Voor de gemeentesecretaris en de gemeenteraadsleden ligt het percentage voor een hoge eindscore beduidend lager namelijk respectievelijk 56,0% en 48,8%.

Tabel 8.1 Verdeling politieke dominantie over de administratie over functie in de gemeente

		Functie in de gemeente				Totaal
		Burge-meester	Schepen	Gemeente-raadslid	Gemeente-secretaris	
Politieke dominantie over de administratie	Laag	4	14	21	11	50
		18,2%	31,1%	51,2%	44,0%	37,6%
	Hoog	18	31	20	14	83
		81,8%	68,9%	48,8%	56,0%	62,4%
Totaal		22	45	41	25	133
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square=8,022 df=3 p-waarde=0,046

De χ^2 -waarde is groter dan nul zodat we mogen besluiten dat er een statistisch afhankelijk verband bestaat tussen de variabelen 'politieke dominantie over de administratie' en 'functie in de gemeente'. De p-waarde berekent de kans dat de veronderstelling van het verband foutief is. We nemen een norm van 0,05 zodat we 95% zekerheid hebben dat het verband dat we veronderstellen, juist is. Omdat de p-waarde van bovenstaande tabel kleiner is dan de norm kunnen we besluiten dat het verband tussen de twee variabelen significant is.

8.2 Managementteam

Om de eindscore te berekenen van het managementteam hebben we de volgende vragen van de gemeenschappelijke dataset opgeteld: 15 en 43. Deze hebben we daarna weer verdeeld in twee groepen. Een 'lage' eindscore voor de variabele managementteam betekent dat de respondent weinig voorstander is van de invoering van het managementteam in de gemeente. Een 'hoge' eindscore wil zeggen dat de respondent een grote voorstander is van de oprichting van een managementteam.

Burgemeesters en gemeentesecretarissen hebben globaal gezien een hoger opleidingsniveau en volgens TNS Nipo (2007) zijn personen met een hoger opleidingsniveau over het algemeen meer sociaal ingesteld en hechten ze meer belang aan werken in groep. Dit is ook te zien aan de gegevens van onderstaande kruistabel. De burgemeesters en de gemeentesecretarissen hebben een veel hogere eindscore dan de

schepen en de gemeenteraadsleden namelijk 81,0% en 80,0% ten opzichte van 58,3% en 50,0%.

Tabel 8.2: Verdeling managementteam over functie in de gemeente

		Functie in de gemeente				Totaal
		Burges- meester	Schepen	Gemeente- raadslid	Gemeente- secretaris	
Managementteam	Laag	4 19,0%	20 41,7%	20 50,0%	5 20,0%	49 36,6%
	Hoog	17 81,0%	28 58,3%	20 50,0%	20 80,0%	85 63,4%
Totaal		21 100,0%	48 100,0%	40 100,0%	25 100,0%	134 100,0%

Pearson chi-square=9,387

df=3 p-waarde=0,025

De χ^2 is groter dan 9 zodat de variabelen 'functie in de gemeente' en 'eindscore managementteam' statistisch afhankelijk zijn. Voor bovenstaande kruistabel is de p-waarde kleiner dan de norm van 0,05. Hieruit mogen we besluiten dat het verband tussen de variabelen significant is. We hebben dus 95% zekerheid dat onze bovenstaande conclusie juist is.

8.3 Interne controle

Om de eindscore voor de variabele interne controle te berekenen hebben we vragen 10, 11 en 12 van de gemeenschappelijke dataset opgeteld en verdeeld in twee groepen. Bij vraag 10 werd er gevraagd of men denkt dat de invoering van het interne controlesysteem het beleid zal versterken. Vraag 11 vraagt of de respondent het goed vindt dat het intern controlesysteem zal gecontroleerd worden door een externe audit. En vraag 12 ten slotte vraagt naar de mening van de respondent in verband met een versterking van het beleid door de invoering van het klachtenbehandelingsysteem. Een lage eindscore betekent dat men geen grote voorstander is van een intern controlesysteem, een hoge eindscore betekent dat men een voorstander is van de uitbouw van een intern controlesysteem.

Onderstaande tabel laat zien dat iedereen meer voorstander is van de uitbouw van een intern controlesysteem. 68,2% van de burgemeester, 72,9% van de schepenen, 82,2% van de raadsleden en 56,0% van de gemeentesecretarissen heeft een hoge eindscore. In totaal hebben 72,1% van de respondenten een hoge eindscore voor de invoering van een intern controlesysteem. We kunnen ook uit onderstaande tabel afleiden dat de gemeentesecretaris het minst uitgesproken beeld heeft want 44,0% heeft een lage eindscore en 56,0% een hoge eindscore.

Tabel 8.3.1 Verdeling interne controle over functie in de gemeente

		Functie in de gemeente				Totaal
		Burge- meester	Schepen	Gemeente- raadslid	Gemeente- secretaris	
Interne controle	Laag	7	15	10	12	44
		31,8%	31,3%	22,2%	54,5%	32,1%
	Hoog	15	33	35	10	93
		68,2%	68,8%	77,8%	45,5%	67,9%
Totaal		22	48	45	22	137
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square= 7,144 df=3 p-waarde=0,068

De χ^2 is groter dan nul zodat er een statistisch afhankelijk verband is tussen de variabelen 'functie in de gemeente' en 'interne controle'. De p-waarde overschrijdt in dit geval licht de norm van 0,05. We mogen dus niet besluiten dat de variabelen significant zijn.

Omdat we ook een afzonderlijke hypothese opgesteld hebben in verband met het klachtenbehandelingsysteem, zullen we voor vraag testen hoe de politici en gemeentesecretarissen aankijken tegen de invoering van het klachtenbehandelingsysteem. Een score 'positief' betekent dat de respondent op de vraag akkoord of helemaal akkoord geantwoord heeft en dus vindt dat het klachtenbehandelingsysteem het beleid versterkt. De score 'negatief' betekent dat de respondent op de vraag niet akkoord of helemaal niet akkoord heeft geantwoord. Dit betekent dat de respondent vindt dat het klachtenbehandelingsysteem het beleid niet versterkt.

In tabel 8.3.2 heeft de overgrote meerderheid van de respondenten een positieve eindscore. Dit betekent dat 88,9% van de respondenten vindt dat een klachtenbehandelingsysteem het beleid versterkt. Slechts 11,1% van de respondenten vindt dat dit niet het geval is. De gemeenteraadsleden en de burgemeesters gaan het meeste akkoord met deze stelling. De gemeentesecretarissen zijn het minste akkoord.

Tabel 8.3.2: Verdeling versterking van het beleid via een klachtenbehandelingsysteem over functie in de gemeente

		Functie in de gemeente				Totaal
		Burge-meester	Schepen	Gemeente-raadslid	Gemeente-secretaris	
Versterking van het beleid via een klachtenbehandelingsysteem	Negatief	2	7	3	5	17
		8,3%	13,5%	5,8%	20,0%	11,1%
	Positief	22	45	49	20	136
		91,7%	86,5%	94,2%	80,0%	88,9%
Totaal		24	52	52	25	153
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square=3,981

df=3 p-waarde=0,264

De variabelen 'functie in de gemeente' en 'versterking van het beleid via een klachtenbehandelingsysteem' zijn statistisch afhankelijk aangezien de χ^2 -waarde groter is dan nul. We mogen niet besluiten dat de variabelen significant zijn aangezien de p-waarde de norm van 0,05 overschrijdt.

8.4 Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege

In onderstaande tabel gaan we kijken of de politici en de gemeentesecretarissen het positief of negatief vinden dat de O.C.M.W.-voorzitter lid wordt van het schepencollege. Een score 'positief' betekent dat de respondenten 'heel goed' of 'goed' geantwoord hebben. Een score 'negatief' betekent dat de respondenten 'niet goed' of 'helemaal niet goed' geantwoord hebben op deze vraag. Voor deze resultaten hebben we vraag 20 van de gemeenschappelijke dataset gebruikt.

Zoals onderstaande tabel aantoont vindt 84,8% van de respondenten het positief dat de O.C.M.W.-voorzitter een volwaardig lid wordt van het schepencollege. De burgemeesters zijn hier het meest positief over en de secretarissen het minst. Slechts 15,2% van de respondenten vindt het negatief.

Er is een statistisch afhankelijk verband tussen de variabelen 'O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege' en 'functie in de gemeente' aangezien de χ^2 -waarde 1,140 is. Het verband tussen deze twee variabelen is echter niet significant aangezien de p-waarde groter is dan 0,05.

Tabel 8.4: Verdeling O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege over functie in de gemeente

		Functie in de gemeente				Totaal
		Burge-meester	Schepen	Gemeente-raadslid	Gemeente-secretaris	
O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege	Negatief	2	8	7	5	22
	Positief	19	40	44	20	123
		9,5%	16,7%	13,7%	20,0%	15,2%
		90,5%	83,3%	86,3%	80,0%	84,8%
Totaal		21	48	51	25	145
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square=1,140

df=3 p-waarde=0,768

8.5 Meer bevoegdheid voor de gemeentesecretaris

Om deze topic te bespreken hebben we de vragen 14, 18, 25 en 28 van de gemeenschappelijke dataset gebruikt. Dit komt overeen met de vragen die aan de politici zijn gesteld over deze topic. Over deze topic zijn meer vragen gesteld aan de gemeentesecretarissen maar aangezien we hier enkel de gemeenschappelijke gegevens kunnen testen, hebben we ons moeten beperken tot de vier bovenstaande vragen. Vraag 14 gaat over het feit dat de gemeentesecretaris in de toekomst de schakel zal vormen tussen politiek en administratie. Vraag 18 gaat over het feit dat het college van burgemeester en schepenen het budgethouderschap kan delegeren aan de gemeentesecretaris. Vraag 25 behandelt de delegatie van het personeelsbeleid van het college van burgemeester en schepenen naar de secretaris. De laatste vraag gaat over

de uitbreiding van het takenpakket van de gemeentesecretaris met taken met meer verantwoordelijkheid. Een hoge eindscore betekent dat de men het positief vindt dat de secretaris meer bevoegdheden krijgt. Een lage eindscore betekent het omgekeerde.

De gemeentesecretaris en de burgemeester zijn het meest positief over meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris. De schepenen en gemeenteraadsleden zijn neutraal: de helft vindt het negatief dat de gemeentesecretaris meer bevoegdheden krijgt, en de andere helft staat hier positief tegenover.

Tabel 8.5 Verdeling meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris over functie in de gemeente

	Functie in de gemeente				Totaal	
	Burgen- meester	Schepen	Gemeente- raadslid	Gemeente- secretaris		
Meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris	Laag	8	20	23	6	57
	Hoog	36,4%	50,0%	50,0%	23,1%	42,5%
Totaal		14	20	23	20	77
		63,6%	50,0%	50,0%	76,9%	57,5%
		22	40	46	26	134
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square= 6,331 df= 3 p-waarde = 0,097

De χ^2 -waarde is groter dan nul zodat de variabelen 'functie in de gemeente' en 'eindscore meer bevoegdheden secretaris' statistisch afhankelijk zijn. Aangezien de p-waarde de norm van 0,05 overschrijdt mogen we niet besluiten dat er een significant verband is tussen de twee variabelen.

8.6 Controle van het intern controlesysteem

In de enquête hebben we zowel aan de gemeentesecretaris als aan de politici gevraagd wie volgens hen het meest geschikt is voor de controle van het intern controlesysteem. De resultaten worden in onderstaande vier kruistabellen weergegeven. We hebben hierover geen hypothese opgesteld maar vonden het toch interessant om de antwoorden van de respondenten te kennen.

8.6.1 Gemeentesecretaris

Met een score 'negatief' bedoelen we dat de respondent vindt dat de gemeentesecretaris goed geschikt is voor de controle van het intern controlesysteem. Met een score 'positief' bedoelen we dat de respondent dit niet vindt.

In onderstaande tabel is duidelijk te zien dat alle vier de groepen het goed vinden dat de gemeentesecretaris bevoegd is voor de controle van het intern controlesysteem. Meer dan 80% van de burgemeesters en schepenen heeft hierover een positieve mening. De gemeenteraadsleden zijn met 56% het minst overtuigd.

Omdat de χ^2 ruim groter is dan nul kunnen we besluiten dat de variabelen 'gemeentesecretaris meest geschikt voor controle IC' en 'functie in de gemeente' statistisch afhankelijk zijn. De p-waarde is kleiner dan de norm zodat het verband tussen de twee variabelen significant is.

Tabel 8.6.1 Verdeling gemeentesecretaris meest geschikt voor controle IC over functie in de gemeente

		Functie in de gemeente				Totaal
		Burge-meester	Schepen	Gemeente-raadslid	Gemeente-secretaris	
Gemeente-secretaris meest geschikt voor controle IC	Negatief	4	8	22	7	41
		16,7%	16,7%	44,0%	28,0%	27,9%
	Positief	20	40	28	18	106
		83,3%	83,3%	56,0%	72,0%	72,1%
Totaal		24	48	50	25	147
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square= 10,962 df = 3 p-waarde= 0,012

8.6.2 Burgemeester

In onderstaande tabel is duidelijk te zien dat zowel de burgemeesters, schepenen, raadsleden als de secretarissen niet vinden dat de burgemeester het meest geschikt is

voor de controle van het intern controlesysteem. Deze mening is erg uitgesproken met maar liefst 87,9% van alle respondenten die op deze vraag negatief geantwoord heeft.

De variabelen 'burgemeester meest geschikt voor controle IC' en 'functie in de gemeente' zijn statistisch afhankelijk want de χ^2 is groter dan nul. De norm voor de p-waarde wordt overschreden zodat de twee variabelen niet significant zijn.

Tabel 8.6.2 Verdeling burgemeester meest geschikt voor controle IC over functie in de gemeente

		Functie in de gemeente				Totaal
		Burge-meester	Schepen	Gemeente-raadslid	Gemeente-secretaris	
Burgemeester meest geschikt voor controle IC	Negatief	20	45	41	25	131
		90,9%	88,2%	80,4%	100,0%	87,9%
	Positief	2	6	10	0	18
		9,1%	11,8%	19,6%	,0%	12,1%
Totaal		22	51	51	25	149
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square= 6,346 df = 3 p-waarde=0,096

8.6.3 Schepenen

De respondenten zijn niet van mening dat de schepenen het meest geschikt zijn voor de controle van het intern controlesysteem. De χ^2 -waarde is groter dan nul waardoor de variabelen 'schepenen meest geschikt voor controle IC' en 'functie in de gemeente' statistisch afhankelijk zijn. De p-waarde ligt onder de norm van 0,05 zodat we mogen besluiten dat de twee variabelen significant zijn.

Tabel 8.6.3 Verdeling schepenen meest geschikt voor controle IC over functie in de gemeente kruistabel

		Functie in de gemeente				Totaal
		Burge-meester	Schepen	Gemeente-raadslid	Gemeente-secretaris	
Schepenen meest geschikt voor controle IC	Negatief	20	40	36	25	121
		95,2%	80,0%	75,0%	100,0%	84,0%
	Positief	1	10	12	0	23
		4,8%	20,0%	25,0%	0,0%	16,0%
Totaal		21	50	48	25	144
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square= 10,238 df = 3 p-waarde= 0,017

8.6.4 Gemeenteraadslid

In onderstaande tabel valt het op dat de burgemeester, schepenen en gemeentesecretarissen grotendeels van mening zijn dat de gemeenteraad niet het meest geschikt is voor de controle van het intern controlesysteem. Bij de gemeenteraadsleden zelf is deze mening anders omdat meer dan de helft van hen vindt dat ze zelf het meest geschikt zijn voor de controle van het intern controlesysteem.

De χ^2 is ruim groter dan nul zodat de variabelen 'gemeenteraad meest geschikt voor controle IC' en 'functie in de gemeente' statistisch afhankelijk zijn. De p-waarde ligt ver beneden de norm van 0,05 zodat de variabelen significant zijn.

Tabel 8.6.4 Verdeling gemeenteraad meest geschikt voor controle IC over functie in de gemeente

		Functie in de gemeente				Totaal
		Burge- meester	Schepen	Gemeente- raadslid	Gemeente- secretaris	
Gemeenteraad meest geschikt voor controle IC	Negatief	16	38	24	19	97
		72,7%	77,6%	46,2%	76,0%	65,5%
	Positief	6	11	28	6	51
		27,3%	22,4%	53,8%	24,0%	34,5%
Totaal		22	49	52	25	148
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Pearson chi-square = 13,497 df=3 p-waarde= 0,004

9 Conclusies

In de volgende paragrafen volgen de conclusies in verband met de hypothesen die we in hoofdstukken 6 en 7 getest hebben. We bespreken eveneens de conclusies van hoofdstuk 8 waar we gezamenlijke gegevens voor de gemeentesecretarissen en de politici verwerkt hebben. We formuleren eerst de conclusies voor de secretaris en de politici afzonderlijk en daarna die voor de twee groepen samen.

Vaak zijn we tot de conclusie gekomen dat onze hypothese niet significant is, aangezien de p-waarde de norm van 0,05 overschrijdt. Een reden voor een grote p-waarde is dat we met een beperkt aantal enquêtes gewerkt hebben.

Soms wijkt het gevonden resultaat af van de hypothese. Hiervoor hebben we getracht een verklaring te vinden.

9.1 De gemeentesecretaris

Voor de gemeentesecretaris hebben we zeven hypothesen getest. Het gaat om een hypothese in verband met politieke dominantie, meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris, opname van de O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege, interne controle en het klachtenbehandelingsstelsel. Voor het managementteam hebben we twee hypothesen getest. In de volgende alinea's worden de resultaten toegelicht.

9.1.1 Politieke dominantie

De hypothese die we opstelden is: Hoe kleiner de gemeente, hoe groter het gewicht van de politiek in de administratie. De resultaten van de kruistabel maakten duidelijk dat onze hypothese niet helemaal klopt. In de kleine gemeenten is het resultaat verdeeld. In de middelgrote gemeenten vinden meer respondenten dat er een grote inmenging van de politiek in de administratie zal zijn. Dit ligt niet in de lijn van onze hypothese. Omdat we geen antwoorden hebben van de grote gemeenten, kunnen we niet weten wat deze secretarissen zouden geantwoord hebben. Een verklaring voor het feit dat ruim 60% van de respondenten van de middelgrote gemeenten vindt dat er een hoge inmenging van de politiek in de administratie zal zijn, kan volgens Hoet en Brans (2004) gevonden worden

in de trend van New Public Management. Hierbij wordt enerzijds de ambtelijke component meer betrokken bij de beleidsvoering en anderzijds blijft de politieke component toch instaan voor de controle. Omdat de p-waarde de norm overschrijdt, kunnen we niet besluiten dat het verband tussen de twee variabelen significant is.

9.1.2 Managementteam

Voor de variabele managementteam hebben we twee hypothesen getest. De eerste hypothese is de volgende: Hoe groter de gemeente, hoe meer men voorstander is van de oprichting van het managementteam. De tweede hypothese luidt als volgt: Hoe hoger het opleidingsniveau van de gemeentesecretaris, hoe meer deze persoon voorstander is van de oprichting van het managementteam.

De resultaten maken duidelijk dat onze hypothese over het managementteam en de grootte van de gemeente juist is. We moeten hierbij wel twee opmerkingen maken. We hebben geen gegevens voor de grote gemeenten/steden ontvangen zodat we de resultaten voor deze gemeenten/steden niet kennen. De p-waarde is groter dan de norm zodat we niet mogen besluiten dat het verband tussen de twee variabelen significant is. Maar voor zover er een verband is, sluit dit aan bij onze hypothese.

Ook de hypothese in verband met het opleidingsniveau van de gemeentesecretaris is correct. Personen met een lager opleidingsniveau zijn opmerkelijk minder voorstander van de invoering van het managementteam dan personen met een hoger opleidingsniveau. We moeten hier toch ook besluiten dat het verband tussen de twee variabelen niet significant is aangezien de p-waarde groter is dan 0,05.

9.1.3 Meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris

De hypothese die we getest hebben is de volgende: Gemeentesecretarissen jonger dan 44 jaar zijn meer voorstander van meer bevoegdheden dan secretarissen in andere leeftijdscategorieën. De getallen in de kruistabel sluiten duidelijk aan bij onze hypothese. Meer dan 71% van de jonge gemeentesecretarissen is een duidelijke voorstander van meer bevoegdheden tegenover slechts 25% en bijna 29% voor respectievelijk gemeentesecretarissen tussen 45 en 55 jaar en ouder dan 55 jaar. Een verklaring voor deze hypothese kunnen we vinden bij Mintzberg (1983) in socialisatie en inertie. Deze

termen duiden aan dat een oudere gemeentesecretaris minder voorstander is van veranderingen omdat men dit niet wenst en men al vastgeroest is in gewoonten.

Omdat ook voor deze hypothese de p-waarde groter is dan de norm van 0,05 mogen we niet besluiten dat het verband tussen de twee variabelen significant is. Maar voor zover er een verband is, sluit dit verband aan bij onze hypothese die we formuleerden.

9.1.4 Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als lid van het college van burgemeester en schepenen

Een belangrijke politieke verandering is dat de O.C.M.W.-voorzitter lid wordt van het college van burgemeester en schepenen. We wilden weten hoe de gemeentesecretaris hier tegenaan kijkt. De hypothese die we opgesteld hebben is: Hoe groter de gemeente, hoe minder men voorstander is van de opname van de O.C.M.W.-voorzitter als volwaardig lid van het college van burgemeester en schepenen. We verwachtten dus dat de gemeentesecretarissen in de grote gemeenten meer voorstander zijn van de opname van de O.C.M.W.-voorzitter in het college van burgemeester en schepenen dan de secretaris van de kleine gemeenten.

We hebben geen resultaten voor de grote gemeenten. Voor de kleine en middelgrote gemeente sluiten de resultaten van de kruistabel aan bij onze hypothese. Toch is het moeilijk om uitspraken te doen omdat we niet kunnen voorspellen wat de resultaten voor de grote gemeenten zouden zijn. Ook hier is het verband tussen de beide variabelen niet significant aangezien de p-waarde de norm overschrijdt.

9.1.5 Interne controle

We hebben twee hypothesen opgesteld in verband met interne controle. Een eerste hypothese gaat over het intern controlesysteem in het algemeen. Bij de tweede hypothese behandelen we slechts een onderdeel van de interne controle, namelijk het klachtenbehandelingsysteem. De eerste hypothese formuleerden we als volgt: Hoe kleiner de gemeente, hoe minder goed men het vindt dat er een intern controlesysteem moet worden uitgewerkt. De tweede hypothese is de volgende: Hoe kleiner de gemeente, hoe minder men voorstander is van de organisatie van een klachtenbehandelingsysteem.

De resultaten van de eerste kruistabel sluiten aan bij de hypothese die we opgesteld hebben. De gemeentesecretarissen van de middelgrote gemeenten zijn meer voorstander van de invoering van het intern controlesysteem dan de secretarissen van de kleine gemeenten. We verwachtten dat de grote gemeenten nog meer voorstander zouden zijn van het interne controlesysteem maar we hebben voor deze gemeenten geen resultaten. Zoals verwacht overschrijdt ook deze keer de p-waarde de norm.

9.1.6 Klachtenbehandelingsysteem

De overgrote meerderheid van de gemeentesecretarissen van de kleine en de middelgrote gemeenten zijn akkoord dat het klachtenbehandelingsysteem het beleid zal versterken. De kleine gemeenten zijn nog iets meer voorstander dan de middelgrote gemeenten. Omdat we, zoals reeds verscheidene keren eerder gezegd, geen gegevens hebben voor de grote gemeenten, kunnen we geen duidelijke conclusie trekken. Een verklaring voor het feit dat de gemeentesecretarissen een klachtenbehandelingsysteem als positief ervaren, kan zijn dat ze er belang aan hechten dat burgers hun klachten kunnen uiten. Via het klachtenbehandelingsysteem kunnen klachten efficiënter worden opgevolgd en dit komt het beleid van de gemeente/stad ten goede. De p-waarde is bij deze laatste hypothese ook weer groter dan de norm van 0,05.

9.2 Politici

Voor de politici hebben we hypothesen getest in verband met politieke dominantie, het managementteam, meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris, opname van de O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege, interne controle en het klachtenbehandelingsysteem. We hebben eveneens een hypothese over delegatie van bevoegdheden naar andere diensten getest. In de volgende alinea's worden de resultaten toegelicht.

9.2.1 Politieke dominantie

De hypothese die we bij dit onderwerp getest hebben is de volgende: Hoe kleiner de gemeente, hoe groter het gewicht van de politiek in de administratie. Uit de resultaten bleek dat niet alleen de politici in de kleine gemeenten denken dat er een grote inmenging van de politiek in de administratie zal zijn. De politici van de middelgrote en

grote gemeenten/steden delen eveneens die mening. Daarom konden we besluiten dat onze hypothese niet correct is. De p-waarde is groter dan de norm van 0,05 en dit betekent dat er geen significant verband tussen de twee variabelen bestaat.

Een verklaring waarom deze hypothese niet volledig correct is kan gevonden worden in de trend van het New Public Management (NPM). Enerzijds pleit deze techniek voor het oprichten van agentschappen die volledig los staan van de politieke invloedssfeer en anderzijds leidt dit NPM tot de creatie van kerndepartementen die verantwoordelijk zijn voor de opvolging van de gecreëerde agentschappen. Tevens moeten deze departementen nauw samenwerken met het politieke niveau om het beleid te ontwikkelen. Er wordt dus veel belang gehecht aan de betrokkenheid van het ambtelijke niveau bij de beleidsvoering (Hoet en Brans, 2004).

9.2.2 Managementteam

Voor deze topic hebben we twee hypothesen getest voor de politici. De eerste die we getest hebben is de volgende: Hoe groter de gemeente, hoe meer men voorstander is van de oprichting van het managementteam. Volgens de resultaten was deze hypothese niet correct. Zowel in kleine als in middelgrote en grote gemeenten/steden is er vooral een lage eindscore voor het managementteam. Dit betekent dat het grootste deel van de politici geen voorstander is van voor de invoering van het managementteam. De p-waarde overschrijdt ook hier de norm en er is dus geen significant verband tussen de twee variabelen.

Een verklaring voor de lage eindscore voor de politici kan zijn dat in de meeste gemeenten en steden in Vlaanderen het schepenmodel toegepast wordt (Plees en De Leemans, 1997). Bij dit schepenmodel overleggen de schepenen elk apart met de verschillende diensthoofden zonder de secretaris hierbij te betrekken. Door het managementteam, kunnen de politici zich minder inmengen met de diensten zonder de gemeentesecretaris erbij te betrekken. Ze verliezen dus voor een deeltje hun invloed op de administratie.

De tweede hypothese die we bij deze topic getest hebben is: Vrouwen zijn meer voorstander van het managementteam dan mannen. Deze hypothese is volgens ons onderzoek correct aangezien 14,3% van de vrouwen een hoge eindscore heeft en slechts

2,6% van de mannen. De p-waarde overschrijdt de norm en dus is er hier geen significant verband tussen de variabelen.

9.2.3 Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als lid van het college van burgemeester en schepenen

Volgende hypothese hebben we getest bij bovenstaande verandering van het nieuwe gemeentedecreet: Hoe groter de gemeente, hoe minder men voorstander is van de opname van de O.C.M.W.-voorzitter als volwaardig lid van het schepencollege. Volgens de kruistabel die we voor deze topic hebben gemaakt, is deze hypothese correct want 91,3% van de respondenten van een kleine gemeente vindt dit positief ten opzichte van 76,5% van de respondenten van een grote gemeente/stad. Hieruit konden we dus ook besluiten dat grotere gemeenten hier inderdaad minder voorstander van zijn. Ook hier overschrijdt de p-waarde de normen bestaat er geen significant verband tussen de variabelen.

9.2.4 Interne controle

De hypothese die we getest hebben is: Hoe kleiner de gemeente, hoe minder goed men het vindt dat er een intern controlesysteem moet worden uitgewerkt. Uit de resultaten is gebleken dat deze hypothese wel klopt aangezien kleine gemeenten het minste voorstander zijn van zo een systeem maar we moeten opmerken dat in het algemeen zowel kleine, middelgrote als grote gemeenten eerder voorstander zijn. Een verklaring dat 75,5% van alle respondenten een grote voorstander is van een intern controlesysteem kan misschien te wijten zijn aan het feit dat de politici vinden dat een intern controlesysteem de organisatie kan behoeden voor misstappen en haar kan helpen haar doelstellingen na te streven en zo goed mogelijk te bereiken. De secretaris is de uiteindelijke verantwoordelijke voor dit systeem en zal ook de verantwoordelijkheid moeten dragen in het geval het systeem misloopt. Het is niet alleen de secretaris die een verantwoordelijkheid heeft maar ook het politieke bestuur. Het bestuur moet zich regelmatig afvragen of de administratie degelijk werkt en of het systeem op een performante manier is uitgewerkt functioneert (de Samblanx, 2004). De p-waarde van deze kruistabel overschrijdt de norm en dus moeten we ook hier besluiten dat er geen significant verband is tussen de twee variabelen.

9.2.5 Klachtenbehandelingsysteem

Voor het klachtenbehandelingsysteem hebben we twee hypothesen getest. Een eerste in verband met de grootte van de gemeente en een andere in verband met de leeftijd van de burgemeester.

De eerste hypothese die we getest hebben is: Hoe kleiner de gemeente, hoe minder men voorstander is van de organisatie van een klachtenbehandelingsysteem. Uit de resultaten is gebleken dat zowel de respondenten in kleine, middelgrote als grote gemeenten/steden voornamelijk voorstander zijn van zo een systeem. Kleinere gemeenten staan hier wel het minst positief tegenover. De p-waarde voor deze hypothese overschrijdt de norm zodat er dus geen significant verband tussen de variabelen bestaat. Een verklaring voor het feit dat kleinere gemeenten hier minder positief tegenover staan kan volgens ons liggen aan het feit dat in kleinere gemeenten de burgers dichterbij het gemeentebestuur staan dan in grote gemeenten/steden. De politici zijn meestal op de hoogte wat er gebeurt in hun gemeenten en kan zo ook sneller problemen verhelpen en oplossen. Een verklaring voor het feit dat de meeste respondenten positief zijn voor de oprichting van zo een systeem kan volgens Hubeau (2004) worden verklaard doordat het feit dat burgers steeds alerter worden en een efficiënt beleid willen. Aangezien de burgers de politici moeten verkiezen en herkiezen moeten politici hiermee rekening houden.

Een andere verklaring, volgens ons, voor het feit dat politici in het algemeen positief aankijken tegen een klachtenbehandelingsysteem is het feit dat het politiek dienstbetoon zal afnemen. In veel gemeenten is het de gewoonte dat burgers hun klachten rechtstreeks aan de politici melden. De politici zullen deze klachten dan ook moeten oplossen aangezien ze de burger tevreden moet houden voor een eventuele herverkiezing. Doordat er een klachtenbehandelingsysteem komt is het de bedoeling dat de burgers hun klachten niet meer rechtstreeks aan de politici melden. De klachten zullen neutraler behandeld worden. Voor de politici zal het politiek dienstbetoon dus afnemen.

De tweede geteste hypothese luidt: Oudere burgemeesters vinden dat het beleid versterkt wordt door de invoering van een klachtenbehandelingsysteem. Uit de kruistabel blijkt dat 85% van de burgemeesters ouder dan 45 jaar positief staat tegenover de oprichting van zo een systeem maar aangezien we maar één burgemeester hebben die

jonger is dan 30 en slechts 2 respondenten die tussen de 30 en de 44 jaar zijn, kunnen we geen concrete besluiten over de hypothese trekken. De p-waarde was ook hier boven de norm en dus is er geen significant verband tussen de variabelen.

9.2.5 Delegatie naar andere diensten

De hypothese die we hier hebben getest is: Hoger opgeleide politici vinden dat meer autonomie leidt tot een beter beleid. Uit de resultaten konden we aflezen dat hoger opgeleide politici dit inderdaad meer vinden dan lager opgeleide politici. Ze vinden het dus goed dat bevoegdheden kunnen gedelegeerd worden naar andere diensten. Maar in het algemeen vindt de grootste groep van respondenten dat meer autonomie niet tot een beter beleid leidt. Hierdoor kunnen we dus niet besluiten dat onze hypothese volledig correct is. De p-waarde overschrijdt bij deze hypothese de norm en dus zijn de variabelen ook niet statistisch significant.

9.3 Vergelijking tussen de politici en de gemeentesecretaris

9.3.1 Politieke dominantie

De resultaten die hier uit voortkwamen zeggen dat burgemeesters en schepenen een hogere eindscore hebben voor politieke dominantie dan de gemeenteraadsleden en de gemeentesecretaris. Burgemeester en schepenen denken dat er vooral een hoge inmenging van de politiek en de administratie zal zijn. Gemeenteraadsleden en de gemeentesecretarissen denken vooral dat er een lage inmenging van de politiek in de administratie zal zijn. De p-waarde overschrijdt hier de norm niet waardoor er een significant verband tussen de twee variabelen is.

9.3.2 Managementteam

Burgemeesters en gemeentesecretarissen zijn vooral voorstander van de oprichting van een managementteam. De p-waarde is kleiner dan de norm en daarom kunnen we met 95% zekerheid besluiten dat onze bovenstaande conclusie juist is. Een reden waarom de schepenen en gemeenteraadsleden minder voorstander zijn van de oprichting van het managementteam, kan volgens ons, de al eerder aangehaalde reden zijn dat in veel

Vlaamse steden en gemeenten het schepenmodel toegepast wordt in de gemeentelijke organisatie (Plees en De Leemans, 1997).

9.3.3 Interne controle

Uit de resultaten bleek dat burgemeesters, schepenen, gemeenteraadsleden en gemeentesecretarissen allemaal positief aankijken tegenover de invoering van een intern controlesysteem. De gemeentesecretaris was wel het minst duidelijk te interpreteren omdat ongeveer de helft van hen positief aankijkt tegenover het intern controlesysteem en de andere helft negatief. De p-waarde overschrijdt de norm hier licht en daarom is er geen significant verband tussen de variabelen.

Aangezien we ook een hypothese getest hebben in verband met een klachtenbehandelingsysteem hebben we de vraag hierover vergeleken voor de gemeentesecretaris en politici. De meeste respondenten denken dat het beleid zal versterkt worden door de invoering van een klachtenbehandelingsysteem. De gemeenteraadsleden en de burgemeesters gingen het meeste akkoord met deze stelling en de gemeentesecretarissen het minst. De p-waarde van deze kruistabel overschreed de norm en dus zijn de variabelen niet significant.

9.3.4 Politieke verandering: De O.C.M.W.-voorzitter als lid van het college van burgemeester en schepenen

84,8% van de respondenten vindt het positief dat de O.C.M.W.-voorzitter een volwaardig lid wordt van het schepencollege. De burgemeesters zijn het meest positief over deze stelling en de secretarissen het minst. Het verband tussen de twee variabelen is echter niet significant aangezien de p-waarde groter is dan 0,05.

9.3.5 Meer bevoegdheden voor de gemeentesecretaris

Uit de resultaten is gebleken dat de burgemeesters en de gemeentesecretarissen het positief vinden dat de secretaris meer bevoegdheden krijgt. De schepenen en de raadsleden zijn neutraal: de helft vindt het negatief dat de gemeentesecretaris meer bevoegdheden krijgt, en de andere helft staat hier positief tegenover. Ook bij deze

kruistabel overschrijdt de p-waarde de norm waardoor er geen significant verband tussen de variabelen is.

9.3.6 Controle van het intern controlesysteem

In onze enquête hebben we zowel aan de gemeentesecretaris als aan de politici gevraagd wie volgens hen het meest geschikt is voor de controle van het intern controlesysteem.

Als eerste vroegen we aan de respondenten of ze vinden of de gemeentesecretaris het meest geschikt is voor de controle van het intern controlesysteem. De gemeentesecretaris zelf, de burgemeesters en de schepenen hebben hierover een positieve mening. De gemeenteraadsleden waren hierover het minst positief. De p-waarde is kleiner dan de norm en zo bestaat er een significant verband tussen de variabelen.

Alle respondenten vinden dat de burgemeester niet het meest geschikt is voor de controle van het intern controlesysteem. De norm van de p-waarde wordt overschreden dus zijn de variabelen niet significant.

We vroegen ook aan de respondenten of ze de schepenen het meest geschikt vinden voor de controle van het systeem. Ook hier delen de respondenten dezelfde mening namelijk dat schepenen zijn hiervoor niet het meest geschikt zijn. Hier ligt de p-waarde onder de norm en dus kunnen we besluiten dat de variabelen significant zijn.

De burgemeesters, schepenen en gemeentesecretarissen vinden dat een gemeenteraadslid niet de meest geschikte persoon is voor de controle van het intern controlesysteem. De gemeenteraadsleden zijn zelf van mening dat ze hier wel het meest geschikt voor zijn. De p-waarde ligt onder de norm van 0,05 en dus is het verband tussen de variabelen significant.

9.4 Algemene conclusie

Als centrale onderzoeksvraag als basis voor ons onderzoek hebben we gekozen voor:

Wat zijn de opvattingen over de huidige en gewenste situatie van lokale politici en ambtenaren in verband met het nieuwe gemeentedecreet?

We wilden te weten komen of de gemeentesecretarissen en de politici tevreden zijn over het nieuwe gemeentedecreet. Om deze tevredenheid te meten hebben we naar de mening van de politici en gemeentesecretarissen gevraagd over veranderingen in het gemeentedecreet. De veranderingen die we bevroegd hebben zijn: de politieke dominantie, de oprichting van het managementteam, uitbreiding van de bevoegdheden voor de gemeentesecretaris, invoering van een intern controlesysteem en klachtenbehandelingsysteem, meer delegatie naar andere diensten en de meest geschikte persoon voor de controle van het intern controlesysteem. We hebben niet alle veranderingen in het nieuwe gemeentedecreet onderzocht maar de veranderingen die volgens ons een grote impact zouden teweegbrengen binnen de werking van de lokale besturen.

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de hypothesen die we getest hebben voor de gemeentesecretarissen en de politici. Een '+' wil zeggen dat de resultaten van ons onderzoek in overeenstemming zijn met de hypothese die we opgesteld hebben. Een '-' wil zeggen dat de resultaten van de respondenten niet in overeenstemming zijn met de hypothese die we opgesteld hebben. Wanneer er in de tabel een '0' staat betekent dit dat de hypothese voor ofwel de gemeentesecretarissen ofwel voor de politici niet getest is.

De hypothesen zijn apart getest voor de gemeentesecretaris en de politici. De gegevens in de tabel mogen dan ook niet met elkaar vergeleken worden.

Tabel 9.1: Conclusies hypothesen

	Gemeentesecretaris	Politici
Politieke dominantie (grootte van de gemeente)	-	-
Managementteam (grootte van de gemeente)	+	-
Managementteam (opleidingsniveau)	+	0
Managementteam (geslacht)	0	+
Interne controle (grootte van de gemeente)	+	+
Versterking beleid via klachtenbehandelingsysteem (grootte van de gemeente)	-	-
Versterking beleid via klachtenbehandelingsysteem (leeftijd)	0	-
O.C.M.W.-voorzitter lid van schepencollege (grootte van de gemeente)	+	+
Meer bevoegdheden voor de secretaris (leeftijd)	+	0
Meer autonomie (opleidingsniveau)	0	-

Bij de gemeentesecretaris zijn er slechts twee hypothesen waarbij het resultaat van de gegevens uit ons onderzoek niet in overeenstemming was met onze verwachtingen. Het gaat om de hypothese in verband met politieke dominantie over de administratie en de hypothese in verband met het klachtenbehandelingsysteem. We veronderstelden dat in een kleine gemeente er een grotere inmenging is van de politiek in de administratie. Toch zien we dat ook in de middelgrote gemeenten er een hoge inmenging is. De verklaringen hiervoor hebben we al uitgebreid besproken. We zullen ze nog eens kort bespreken. We dachten dat kleine gemeenten minder voorstander zouden zijn van een klachtenbehandelingsysteem. Toch vinden de gemeentesecretarissen in het algemeen dat een klachtenbehandelingsysteem goed is. Vroeger deed een burger vaak beroep op het politiek dienstbetoon van de lokale politici om een klacht te uiten. Het klachtenbehandelingsysteem zal er voor zorgen dat de klachten nu neutraler zullen behandeld worden.

Bij de politici zijn er vijf hypothesen die niet overkomen met wat we verwachtten. Het gaat in dit geval ook over dezelfde hypothesen als bij de gemeentesecretaris waarvoor eenzelfde verklaring kan gegeven worden. Verder klopt de hypothese in verband met het managementteam en meer autonomie en nog een extra geteste hypothese over het klachtenbehandelingsysteem in verband met burgemeesters niet. De politici zijn geen grote voorstander van het managementteam. Een reden hiervoor zou kunnen zijn dat de meeste gemeenten georganiseerd zijn volgens het schepenmodel (Plees en De Leemans, 1997). In dit model overlegt iedere schepen afzonderlijk met de diensthooften zonder de gemeentesecretaris te betrekken. Door het managementteam zal er meer overleg met de

gemeentesecretaris moeten gebeuren. De hypothese in verband met meer delegatie van bevoegdheden naar andere diensten is niet helemaal correct. Dit zal leiden tot meer autonomie binnen de lokale besturen. De meerderheid van de politici gaat hier niet mee akkoord. Een verklaring hiervoor kan zijn dat men liever zelf controle houdt over de taken.

Bij het testen van de gemeenschappelijke gegevens hebben we de resultaten in onderstaande tabel samengevat. Een '+' wil zeggen dat de respondent in sterke mate voorstander is van de veranderingen van het nieuwe gemeentedecreet. Een '-' veronderstelt dat de respondent een matige tot zwakke voorstander is van de veranderingen.

Tabel 9.2: Conclusies vergelijking tussen de politici en gemeentesecretarissen

	Burgemeester	Schepen	Gemeenteraadslid	Gemeentesecretaris
Politieke dominantie over de ambtelijke component	+	-	-	-
Managementteam	+	-	-	+
Interne controle	-	-	-	-
Versterking beleid via klachtenbehandelingsstelsysteem	+	+	+	+
O.C.M.W.-voorzitter lid van schepencollege	+	+	+	+
Meer bevoegdheden voor de secretaris	-	+	-	-
Secretaris meest geschikt voor controle IC	+	+	-	-
Burgemeester meest geschikt voor controle IC	-	-	-	-
Schepen meest geschikt voor controle IC	-	-	-	-
Gemeenteraadslid meest geschikt voor controle IC	-	-	-	-

In bovenstaande tabel valt het op dat bij de politici de burgemeester het meest positief is over de veranderingen in het nieuwe gemeentedecreet. De gemeenteraadsleden scoren het minst goed. Over de invoering van een klachtenbehandelingsstelsysteem en de opname van de O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege zijn de meeste politici positief. De invoering van het intern controlesysteem vinden de meeste respondenten minder goed.

De gemeentesecretaris kijkt positief aan tegen oprichting van een managementteam en een klachtenbehandelingsysteem en de opname van de O.C.M.W.-voorzitter als lid van het schepencollege. De gemeentesecretarissen zijn geen sterke voorstander van de invoering van het intern controlesysteem. Waarschijnlijk veronderstellen ze dat dit te moeilijk gaat zijn om op te richten in de gemeente/stad.

Het grootste knelpunt volgens ons is de politieke dominantie. Het nieuwe gemeentedecreet tracht de administratie meer bevoegdheden te geven. Toch vinden de burgemeesters en in mindere mate de schepenen, raadsleden en gemeentesecretarissen dat de politieke component zich sterk zal inmengen in de administratie. Een ander knelpunt is dat de veel politici geen sterke voorstander zijn van het intern controlesysteem. Een verklaring hiervoor kan zijn dat hun beleid sterker zal gecontroleerd worden waardoor ze meer verantwoordelijkheid moeten dragen. Dat ook de gemeentesecretarissen hierover geen uitgesproken mening hebben, hoewel zij instaan voor de opstelling en de controle ervan, kan te wijten zijn aan socialisatie en inertie (Mintzberg, 1983). De gemeentesecretaris vindt het positief dat hij/zij zal samenwerken met een managementteam. De politici hebben hierover een ander mening die kan gevonden worden in de toepassing van het schepenmodel in veel gemeenten. De grootste uitdagingen zullen dan ook zijn dat deze knelpunten toch gerealiseerd kunnen worden en ook de nodige opvolging krijgen.

De topics die we hieronder bespreken, hebben volgens ons het meeste kans op slagen. Aangezien al de respondenten vinden dat het beleid versterkt wordt door de oprichting van een klachtenbehandelingsysteem zullen de gemeenten dit vlugger implementeren binnen hun beleid. Een andere verandering die als positief gezien wordt door de respondenten is het feit dat de O.C.M.W.-voorzitter een volwaardig lid wordt van het schepencollege.

We moeten wel opmerken dat we de gegevens verzameld hebben bij het vorige bestuur en nog voor het nieuwe gemeentedecreet effectief in werking is getreden. Onderzoek in de toekomst, wanneer de gemeentesecretaris en politici meer vertrouwd zijn met de werking van het nieuwe gemeentedecreet, zou wel eens heel andere resultaten kunnen geven.

Lijst van geraadpleegde werken

Ackaert J. (1997) 'De rol van de burgemeester', *res publica: tijdschrift voor politologie*, p.27-44.

Ackaert, J. (2006) 'De burgemeestersfunctie in België. Analyse van haar legitimering en van de bestaande rolpatronen en conflicten', doctoraat.

Bovy S. et al., (2002) 'Draagvlakanalyse van het nieuwe gemeentedecreet', Leuven: Steunpunt bestuurlijke organisatie Vlaanderen.

Breyne, J. et al, (2006) 'Het gemeentelijk managementteam: mogelijke succesfactoren en valkuilen', *VFG-forum*, 2006/1,4-9.

Broeckmans, J., (2004) 'Methoden van onderzoek en rapportering syllabus', 2de kandidaatsjaar Toegepaste Economische Wetenschappen, Limburgs Universitair Centrum.

COSO definition of internal control and key concepts (online) (geraadpleegd op 20 oktober 2006). Dit document is consulteerbaar op het volgende webadres:

<URL: <http://www.coso.org/key.htm>>

De essentialia over Lambermont (online) (geraadpleegd op 20 oktober 2006). Dit document is consulteerbaar op het volgende webadres:

<URL: <http://www.vlaamsparlement.be/vp/informatie/lambermont.html>>.

De Leemans, K., en Plees, Y., 'Profiel van de Vlaamse gemeentesecretaris', *PSW-papers*, 1998, UA.

De Limburgse bevolking op 01.01.2005 (online) (geraadpleegd op 8 maart 2007). Dit document is consulteerbaar op het volgende webadres

< URL: <http://www.limburg.be/studiecel/publicaties/25/index.html>>

De Samblancx, J., en Van Dyck, R., Doctoraatsonderzoek naar de achterliggende mechanismen van de verdeling van het huishoudelijk werk tussen mannen en vrouwen in

de Vlaamse gezinnen. (online) (geraadpleegd op 17 maart 2007). Dit document is consulteerbaar op volgend webadres:

< URL: <http://aivpc41.vub.ac.be/standpunten/uploads/huishouden.pdf>>.

De Samblanx, M. et al., (2005) 'Audit en controle in lokale besturen.', *Politeia*, p.29-35.

Eagly, A. H., & Wood, W. (1991), 'Explaining sex differences in social behavior: A meta-analytic perspective', *Personality and Social Psychology Bulletin*, 17, 306-315.

Gemeentedecreet van 15 juli 2005 (2005) (online) (geraadpleegd op 10 oktober 2006) Dit document is consulteerbaar op het volgend webadres:

<URL:<http://www.binnenland.vlaanderen.be/regelgeving/wetgeving/gemeentedecreet/pdf/Gemeentedecreet.pdf>>

Hoe gebeurt de zetelverdeling? (online) (geraadpleegd op 01 maart 2007) Dit document is consulteerbaar op het volgend webadres:

<URL: <http://www.binnenland.vlaanderen.be/verkiezingen/FAQ/zetelverdeling.htm>>

Hoet D., en Brans M., (2004), 'Politiek-ambtelijke verhoudingen: enkele bedenkingen', *tijdschrift: Burger, Bestuur & Beleid*, 1:1, p. 5-7.

Hubeau B. et al., (2004) 'Klachtenbehandeling door gemeente en OCMW', *Politeia*, p.11-33.

Maes, R., (2004), 'Gemeentedecreet, gemeentelijk beleid en management', *Burger, bestuur en beleid*, p. 16.

Memorie van toelichting bij het nieuwe gemeentedecreet (2005) (online) (geraadpleegd op 12 november 2006) Dit document is consulteerbaar op volgend webadres:

<URL:http://www.binnenland.vlaanderen.be/regelgeving/wetgeving/pdf/memorie_gd_25mei05.pdf>

Mintzberg, H., (1983), *Structure in fives : designing effective organizations*, Englewood Cliffs (N.J.): Prentice Hall.

Moens M., (2004) (online) (geraadpleegd op 15 maart 2007) 'Handelen onder druk: tijd en tijdsdruk in Vlaanderen', *tijdschrift voor sociologie*, 25:4 Dit document is consulteerbaar op volgend webadres:

<URL: <http://www.sociologie.be/tijdschrift/jrg/pdf/TvS2004nr4Art..1.pdf>>

Nieuw gemeentedecreet (online) (geraadpleegd op 27 september 2006)

Dit document is consulteerbaar op het volgende webadres:

<URL: <http://www.vldlinter.be/documents/weet-je...-pdf/gemeentedecreet2005.pdf>.>

Plees, Y., en De Leemans, K., (1997), 'Gemeentelijke organisatiemodellen en modelsecretarissen?' *Vlaams Tijdschrift voor overheidsmanagement*, 1997/2.

Reynaert H. (2005) 'Vrouwen als lokale mandatarissen: instroom, profiel en uitstroom', *tijdschrift: burger, bestuur & beleid*, 2:2, p.111

Schram F., (2005) 'De burger in het gemeentedecreet: een verkenning', *Tijdschrift: Burger, Bestuur & Beleid*, 2:4, p.324-335.

Schram, F. en Wayenberg, E., (2006), 'Het Vlaamse gemeentedecreet. Tussen continuïteit en vernieuwing', Van den Broele, Brugge.

Sergeant, B. en Van Speybroeck, J-P., (2006), 'Interne controleprocedures: een analyse en een pleidooi voor de financiële controle als speerpuntfunctie', *VFG-forum*, 2006/2, 11-16.

Slabbaert, P. (2005), 'Interne controle: een nieuw gegeven binnen de gemeenten (?) Managementtechnieken vinden een toepassing in het nieuwe gemeentedecreet', *VFG-forum*, 2005/2, 10-14.

Theys B. (2006) 'De rechtsverhouding tussen de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gewijzigd door het Gemeentedecreet van 7 juli 2006', *Tijdschrift voor gemeenterecht*, 2006/4, p.25.

Suykens, M.,(2005) *Voorontwerp Vlaams gemeentedecreet* (online) (geraadpleegd op 27 september 2006)

Dit document is consulteerbaar op het volgend webadres:

<URL:<http://www.vvsg.be/cmsmedia/Belangrijkste%20elementen%20voorontwerp%20gemeentedecreet.doc?uri=ff8080810282e474010283935c930046&action=viewAttachment>>

Suykens,M., (2006) *Congres Vlaamse Federatie Gemeentesecretarissen 16 juni 2006* (online) (geraadpleegd op 23 februari 2007) Dit document is consulteerbaar op volgend webadres:

<URL:<http://www.vvsg.be/cmsmedia/Eerste%20100%20dagen%20-%20afsprakennota%20model%20VFG.pdf?uri=ff80808110c4afef0110cb7f25430133&action=viewAttachement>>

TNS Nipo, WIN-segmentatie op basis van waarde, (online) (geraadpleegd op 19 maart 2007). Dit document is consulteerbaar op volgend webadres:

<URL: <http://www.tns-nipo.com/bedrijf/diensten/pdf/win.pdf>>

Vallet, N. en De Rynck, F. (2006) 'Politiek-ambtelijke verhoudingen binnen Vlaamse stadsbesturen. Inductief geïnspireerde reflecties over de bruikbaarheid van theorieën en modellen', *Tijdschrift Burger, bestuur en beleid*, 3:3, 247-253.

Van de Voorde, A., (2004), 'Politiek-ambtelijke verhoudingen: enkele bedenkingen', *Tijdschrift Burger, bestuur en beleid*, 1:1, 62-63.

Vlaamse regering keurt gemeentedecreet goed (online) (geraadpleegd op 7 september 2006)

Dit document is consulteerbaar op het volgende webadres:

<URL: <http://www.vldmoerbeke.be/nieuws/default.htm>>

Vorbereiding gemeentedecreet in vorige legislatuur (2004) (online) (geraadpleegd op 15 december 2006) Dit document is consulteerbaar op het volgend webadres:

<URL:http://www.vvsg.be/nl/werking_organisatie/gemeentedecreet/gemeentedecreet_1999-2004.shtml>

Werknemers verdeeld over concurrentieel voordeel dat nieuwe generatie biedt (SD Worx) (2006) (online) (geraadpleegd op 8 maart 2007) Dit document is consulteerbaar op volgend webadres:

<URL: https://www.sd.be/site/website/be/nl/1000A/10F00C/10000P_061030_20>

Bijlage 1: Enquête gemeentesecretaris

1. Bent u

Man

Vrouw

2. In welke gemeente bent u
gemeentesecretaris?

3. Wat is uw leeftijd?

4. Hoeveel jaar anciënniteit hebt u als
gemeentesecretaris?

5. Wat is uw opleidingsniveau? *Klik op het woord 'geen' om uw keuze eventueel te
wijzigen.*

Geen

In welke mate bent u akkoord of niet akkoord met volgende uitspraken?

6. Ik denk dat door de invoering van het nieuwe gemeentedecreet de ambtelijke
component meer zal doorwegen in mijn gemeente/stad.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet
akkoord Geen antwoord/
Geen mening

7. Ik denk dat door de invoering van het nieuwe gemeentedecreet de politieke
component meer zal doorwegen in mijn gemeente/stad.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet
akkoord Geen antwoord/
Geen mening

8. Ik denk dat een intern controlesysteem het beleid in mijn gemeente/stad zal
versterken.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet
akkoord Geen antwoord/
Geen mening

9. Ik vind het goed dat het interne controlesysteem zal gecontroleerd worden door een
externe audit.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet
akkoord Geen antwoord/
Geen mening

10. De verplichting om een klachtenbehandelingsysteem te integreren binnen de
gemeente/stad zal het beleid versterken.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet
akkoord Geen antwoord/
Geen mening

11. Externe controle kan de besluitvorming binnen mijn gemeente/stad verbeteren.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet
akkoord Geen antwoord/
Geen mening

12. De gemeentesecretaris zal in de toekomst de schakel vormen tussen politiek en administratie.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

13. Ik denk dat het managementteam een meerwaarde zal betekenen voor mijn gemeente/stad.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

14. Dat de OCMW-voorzitter een volwaardig lid is van het college van burgemeester en schepenen versterkt het beleid.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

15. De mogelijkheid tot externe verzelfstandiging is een goede zaak.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

Vindt u de volgende veranderingen in het nieuwe gemeentedecreet goed of niet goed?

16. Het college van burgemeester en schepenen kan het budgethouderschap delegeren aan de gemeentesecretaris voor aangelegenheden van dagelijks bestuur.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

17. Het schepencollege moet bestaan uit personen van verschillend geslacht.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

18. De OCMW-voorzitter wordt opgenomen als lid van het schepencollege.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

19. Gemeenten/steden mogen met minder schepenen besturen dan het maximaal aantal vastgelegd op basis van het aantal inwoners.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

20. De burgemeester is niet langer automatisch de voorzitter van de gemeenteraad.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

21. Het aantal mogelijkheden waarin gemeenteraadsleden kunnen vervangen worden, wordt uitgebreid.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

22. De evaluatie van de gemeentesecretaris zal gebeuren op basis van een voorbereidend rapport, opgesteld door externe deskundigen in het personeelsbeleid en op basis van het verslag van het college van burgemeester en schepenen.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

23. Het college van burgemeester en schepenen kan het personeelsbeleid delegeren aan de gemeentesecretaris.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

24. Is er reeds een managementteam in uw gemeente?

Ja Nee Geen antwoord/Geen mening

In welke mate bent u akkoord of niet akkoord met volgende uitspraken?

25. Ik vind het goed dat mijn takenpakket is uitgebreid met taken met meer verantwoordelijkheid.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

26. Naar de toekomst toe zou mijn takenpakket nog meer mogen uitbreiden.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

27. Ik vind het goed dat de financieel beheerder onder mijn bevoegdheid zal staan.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

28. Ik denk dat de samenwerking met de leden van het managementteam vlot zal verlopen.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

29. Door de invoering van het managementteam zal ik minder onafhankelijk moeten werken.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

U zal door de invoering van het nieuwe gemeentedecreet bevoegd zijn voor de algemene controle van het nieuwe interne controlesysteem in uw

gemeente/stad. In welke mate bent u akkoord of niet akkoord met volgende uitspraken in verband met deze bevoegdheid?

30. Ik ben als gemeentesecretaris de meest geschikte persoon voor controle van het interne controlesysteem.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

31. De burgemeester is beter geschikt voor controle van het interne controlesysteem.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

32. De schepenen zijn beter geschikt voor controle van het interne controlesysteem.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

33. De gemeenteraad is beter geschikt voor controle van het interne controlesysteem.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

Hieronder volgen tot slot nog een aantal uitspraken over de werking van het gemeentebestuur en gemeentelijke administratie. Graag vernamen we of u het daar helemaal eens, eerder eens, eerder oneens of helemaal oneens mee is.

34. In mijn gemeente beslissen politici, ambtenaren voeren enkel uit.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

35. In mijn gemeente zijn de ambtenaren sterk betrokken bij de beleidsvoorbereiding.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

36. Eigenlijk wegen ambtenaren bij de beleidsbepaling zwaarder door dan politici.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

37. Leden van het college geven zeer vaak rechtstreeks opdrachten aan de diensten die onder hun bevoegdheid vallen.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

38. Leden van het college spelen een grote rol in de loopbaanontwikkeling van ambtenaren.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

39. Het grootste deel van de collegevergaderingen zijn gewijd aan detailregelingen.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

40. In de gemeenteraad wordt zelden gediscussieerd over grote beleidsvisies.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

41. Gemeenteraadszittingen gaan vooral over details.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

42. De gemeentesecretaris wordt in deze gemeente door het college erkend als het hoofd van het personeel.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

43. In deze gemeente zorgt een managementteam voor de samenhang tussen de diensten

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

44. In deze gemeente coördineert de gemeentesecretaris de diensten.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

45. Eigenlijk werken de diensten in deze gemeente weinig samen."

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

Indien u nog opmerkingen heeft, kan u die hier neerschrijven.

Ik wil u nogmaals bedanken voor uw bereidwillige medewerking; u hebt mij hier een groot plezier mee gedaan.

Evelien Minnen

Bijlage 2: Enquête politici

1. Bent u

Man

Vrouw

2. In welke gemeente oefent u uw mandaat uit?

3. Wat is uw leeftijd?

4. Tot welke politieke partij behoort u?

5. Hoeveel jaar anciënniteit hebt u als Burgemeester?

Schepen?

Gemeenteraadslid?

OCMW-
raadslid?

OCMW-voorzitter?

6. Indien u momenteel gemeenteraadslid bent, behoort u tot de politieke meerderheid?

Ja

Nee

Geen antwoord/Geen mening

7. Wat is uw opleidingsniveau? *Dubbelklik op het woord 'geen' om uw keuze eventueel te wijzigen.*

Geen

In welke mate bent u akkoord of niet akkoord met volgende uitspraken?

8. Ik denk dat door de invoering van het nieuwe gemeentedecreet de ambtelijke component meer zal doorwegen in mijn gemeente/stad.

Helemaal akkoord

Akkoord

Niet akkoord

Helemaal niet
akkoord

Geen antwoord/
Geen mening

9. Ik denk dat door de invoering van het nieuwe gemeentedecreet de politieke component meer zal doorwegen in mijn gemeente/stad.

Helemaal akkoord

Akkoord

Niet akkoord

Helemaal niet
akkoord

Geen antwoord/
Geen mening

10. Ik denk dat een intern controlesysteem het beleid in mijn gemeente/stad zal versterken.

Helemaal akkoord

Akkoord

Niet akkoord

Helemaal niet
akkoord

Geen antwoord/
Geen mening

11. Ik vind het goed dat het interne controlesysteem zal gecontroleerd worden door een externe audit.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

12. De verplichting om een klachtenbehandelingsstelsiem te integreren binnen de gemeente/stad zal het beleid versterken.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

13. Externe controle kan de besluitvorming binnen mijn gemeente/stad verbeteren.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

14. De gemeentesecretaris zal in de toekomst de schakel vormen tussen politiek en administratie.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

15. Ik denk dat het managementteam een meerwaarde zal betekenen voor mijn gemeente/stad.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

16. Dat de OCMW-voorzitter een volwaardig lid is van het college van burgemeester en schepenen versterkt het beleid.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

17. De mogelijkheid tot externe verzelfstandiging is een goede zaak.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

Vindt u de volgende veranderingen in het nieuwe gemeentedecreet goed of niet goed?

18. Het college van burgemeester en schepenen kan het budgethouderschap delegeren aan de gemeentesecretaris voor aangelegenheden van dagelijks bestuur.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

19. Het schepencollege moet bestaan uit personen van verschillend geslacht.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

20. De OCMW-voorzitter wordt opgenomen als lid van het schepencollege.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

21. Gemeenten/steden mogen met minder schepenen besturen dan het maximaal aantal vastgelegd op basis van het aantal inwoners.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

22. De burgemeester is niet langer automatisch de voorzitter van de gemeenteraad.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

23. Het aantal mogelijkheden waarin gemeenteraadsleden kunnen vervangen worden, wordt uitgebreid.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

24. De evaluatie van de gemeentesecretaris zal gebeuren op basis van een voorbereidend rapport, opgesteld door externe deskundigen in het personeelsbeleid en op basis van het verslag van het college van burgemeester en schepenen.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

25. Het college van burgemeester en schepenen kan het personeelsbeleid delegeren aan de gemeentesecretaris.

Heel goed Goed Niet goed Helemaal niet goed Geen antwoord/
Geen mening

In welke mate bent u akkoord of niet akkoord met volgende uitspraken?

26. Ik vind het goed dat een gemeenteraadslid deel kan uitmaken van de bestendige deputatie.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

27. Ik vind het een versterking van het beleid dat de commissievergaderingen openbaar zullen zijn in de toekomst.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

28. Ik vind het goed dat het takenpakket van de gemeentesecretaris zal uitgebreid worden met taken met meer verantwoordelijkheid.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

29a. Ik vind het goed dat de gemeenteraad de ruimte heeft om in ruime mate bevoegdheden te delegeren naar het college van burgemeester en schepenen.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

29b Denkt u dat dit ook zal gebeuren in uw gemeente/stad?

Ja Nee Geen antwoord/Geen mening

De gemeentesecretaris zal door de invoering van het nieuwe gemeentedecreet bevoegd zijn voor de algemene controle van het nieuwe interne controlesysteem in uw gemeente/stad. In welke mate bent u akkoord of niet akkoord met volgende uitspraken in verband met deze bevoegdheid?

30. De gemeentesecretaris is de meest geschikte persoon voor controle van het interne controlesysteem.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

31. De burgemeester is beter geschikt voor controle van het interne controlesysteem.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

32. De schepenen zijn beter geschikt voor controle van het interne controlesysteem.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

33. De gemeenteraad is beter geschikt voor controle van het interne controlesysteem.

Helemaal akkoord Akkoord Niet akkoord Helemaal niet akkoord Geen antwoord/
Geen mening

Hieronder volgen tot slot nog een aantal uitspraken over de werking van het gemeentebestuur en gemeentelijke administratie. Graag vernamen we of u het daar helemaal eens, eerder eens, eerder oneens of helemaal oneens mee is.

34. In mijn gemeente beslissen politici, ambtenaren voeren enkel uit.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

35. In mijn gemeente zijn de ambtenaren sterk betrokken bij de beleidsvoorbereiding.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

36. Eigenlijk wegen ambtenaren bij de beleidsbepaling zwaarder door dan politici.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

37. Leden van het college geven zeer vaak rechtstreeks opdrachten aan de diensten die onder hun bevoegdheid vallen.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

38. Leden van het college spelen een grote rol in de loopbaanontwikkeling van ambtenaren.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

39. Het grootste deel van de collegevergaderingen zijn gewijd aan detailregelingen.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

40. In de gemeenteraad wordt zelden gediscussieerd over grote beleidsvisies.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

41. Gemeenteraadszittingen gaan vooral over details.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

42. De gemeentesecretaris wordt in deze gemeente door het college erkend als het hoofd van het personeel.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

43. In deze gemeente zorgt een managementteam voor de samenhang tussen de diensten

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

44. In deze gemeente coördineert de gemeentesecretaris de diensten.

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

45. Eigenlijk werken de diensten in deze gemeente weinig samen."

Helemaal eens Eerder eens Eerder oneens Helemaal oneens Geen antwoord/
Geen mening

Indien u nog opmerkingen heeft, kan u die hier neerschrijven.

Ik wil u nogmaals bedanken voor uw bereidwillige medewerking; u hebt mij hier een groot plezier mee gedaan.

Evelien Minnen

Auteursrechterlijke overeenkomst

Opdat de Universiteit Hasselt uw eindverhandeling wereldwijd kan reproduceren, vertalen en distribueren is uw akkoord voor deze overeenkomst noodzakelijk. Gelieve de tijd te nemen om deze overeenkomst door te nemen, de gevraagde informatie in te vullen (en de overeenkomst te ondertekenen en af te geven).

Ik/wij verlenen het wereldwijde auteursrecht voor de ingediende eindverhandeling:

**Lokale politici en ambtenaren over het gemeentelijk managementmodel: het uur
0**

Richting: **Licentiaat in de toegepaste economische wetenschappen**

Jaar: **2007**

in alle mogelijke mediaformaten, - bestaande en in de toekomst te ontwikkelen - , aan de Universiteit Hasselt.

Niet tegenstaand deze toekenning van het auteursrecht aan de Universiteit Hasselt behoud ik als auteur het recht om de eindverhandeling, - in zijn geheel of gedeeltelijk -, vrij te reproduceren, (her)publiceren of distribueren zonder de toelating te moeten verkrijgen van de Universiteit Hasselt.

Ik bevestig dat de eindverhandeling mijn origineel werk is, en dat ik het recht heb om de rechten te verlenen die in deze overeenkomst worden beschreven. Ik verklaar tevens dat de eindverhandeling, naar mijn weten, het auteursrecht van anderen niet overtreedt.

Ik verklaar tevens dat ik voor het materiaal in de eindverhandeling dat beschermd wordt door het auteursrecht, de nodige toelatingen heb verkregen zodat ik deze ook aan de Universiteit Hasselt kan overdragen en dat dit duidelijk in de tekst en inhoud van de eindverhandeling werd genotificeerd.

Universiteit Hasselt zal mij als auteur(s) van de eindverhandeling identificeren en zal geen wijzigingen aanbrengen aan de eindverhandeling, uitgezonderd deze toegelaten door deze overeenkomst.

Ik ga akkoord,

Evelien MINNEN

Annemie AERTS

Datum: **01.06.2007**